

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492,
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: čez zavodil: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha číslo
78 180. Wien št. 105 241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za tuzemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Krščanski socialci proti Starhembergu

Možnost demisije obeh heimwehrovskih ministrov — Na- raščajoči razkol v Heimwehru

Dunaj, 10. oktobra d. Dunajski »Der Tag« poroča, da postaja položaj Vaugoinove vlade vedno bolj kritičen, čim bolj se približuje volitve. Priljubljen heimwehrovcev v vlado se je izkazala kot zelo riskantna politična poteza, ki jo bodo krščanski socialci še najbrž brdiko obžalovali. Govori predstavnikov Heimwehra v vladi in izven nje postružujejo položaj z vsakim dnem. Posredovanje zunanjega ministra dr. Seipila pri heimwehrovcih, da bi postali v svojih izjavah vsaj zaradi inozemstva previdnejši, je ostalo doslej brez uspeha.

Zato so se vršili včeraj sestanki levega krila krščanskih socialcev, na katerih se je že razpravljalo o možnosti prenosne Vaugoinove vlade z izločitvijo voditeljev Heimwehra, predvsem kneza Starhemberga, ki je postal zaradi svojih izjav skoro nemož. V poznih nočnih urah so se celo razširile vesti, da misli Starhemberg v najkrajšem času podati ostavko. V primeru uresničenja teh vesti, bo neizogibna tudi ostavka ministra za pravosodje Hübra. Ba je bil na sestanku levega krila krščanskih socialcev že določen za naslednika kneza Starhemberga voditelj dunajskih heimwehrovcev major D. Fey, ki je v zelo tesnih zvezah s krščanskimi socialci ter v sporu z oficijelnim vodstvom Heimwehra. Obehem se širijo tudi glasovi, da misli podati ostavko finančni minister dr. Juch, ker ne soglašja s politiko Vaugoinove vlade.

Dunaj, 10. oktobra d. Položaj v Heimwehru postaja čim dalje bolj zapleten. Doslej se je pojavilo že pet strui, ki zasledujejo različne cilje in se med seboj prepirajo. Včeraj je prišlo tudi v spodnjeavstrijskem Heimwehru do razkola, ker se je odločil del organizacij za skupen nastop z velenemsko stranko pri volitvah. Drugi del heimwehrovcev pa skuša stvoriti volilni blok s pomočjo narod. socialistov. Na Dunaju so ustanovili disidenti Heimwehra novo stranko z imenom »državna stranka domovini zvestih«, ki bo postavila samostojno kandidatno listo. V zvezi s tem se zatrjuje, da je pričakovati tudi odstop celokupnega

vodstva Heimwehra in da bo v kratkem sestanek delegatov vseh heimwehrovskih organizacij, na katerem bo izvoljeno novo vodstvo, ki bo skušalo vzpostaviti disciplino v organizaciji ter preprečiti grozeči popolni razpad.

Veliko senzacijo je zbudila tudi vest, da je bil sredič nepričakovano aretiran eden najbolj intimnih prijateljev majorja Pabsta, generalni tajnik Heimabunda dr. Flandera, ker je poveril večje vsote denarja v obrtniški zvezli.

Dunaj, 10. oktobra g. Pogajanja med vodstvom Heimwehra in narodnimi socialisti za skupen nastop pri volitvah so se razbila in bodo Heimwehrovci nastopili kot samostojna stranka v volilnem boju. Na čelu volilnih list bodo Starhemberg, Priemer in Steidle. Tudi v parlamentu se nameravajo konstituirati kot samostojen klub.

München, 10. oktobra g. Potrjuje se, da se je vršilo včeraj med nemškimi nacionalističnim voditeljem Hitlerjem in avstrijskim notranjim ministrom Starhembergom zaupno posvetovanje, predvsem o volilni borbi v Avstriji. Splošno prevladuje mnenje, da bo dobil Hitler za čas volilnega boja v Avstriji dovoljenje za bivanje v Avstriji.

Burna seja dunajskega deželnega zbora

Dunaj, 10. oktobra g. Danes popoldne se je vršila seja dunajskega deželnega zbora, ki je potekala zelo voharno. Socialni demokrati so vložili interpelacijo zaradi konfiskacije članka o izgnanem majorju Pabstu, ki mu očita izdajalska dejanja in koncesije Italiji. Zaradi tega članka so bile konfiscirane »N. Fr. Presse«, »Wiener Tagblatt« in »Extrablatt«. Na seji so ta članek prebrali in je bil s tem imunitiziran. Krščanski socialci so hoteli preprečiti čitanje ter so privedli velik hrup. Tolkli so po klopih ter zvižgali. Poslanci so se tudi med seboj posvali. Interpelacije pa niso mogli preprečiti. Konfiscirani članek bo sedaj v tisočih izvodih razširjen po deželi ter bo služil za volilno agitacijo proti vladi.

Kongres francoskih radikalov

Herriot o novi francoski politiki glede na reakcijo v Nemčiji in Avstriji — Nadprodukcija vzrok gospodarske krize

Pariz, 10. oktobra d. Včeraj popoldne se je pričel v Grenoblu kongres francoske radikalne socialistične stranke, ki ga je otvoril kot glavni govornik bivši ministri predsednik Herriot. Ko je v daljšem govoru obrazložil zunanje-politični položaj Francije in stališče radikalnih socialistov namram zunanji politiki Tardieujeve vlade se je obširno pečal z vprašanjem izvedbe Briandovega načrta o Panevropi ter izjavil, da bo radikalno-socialistična stranka tudi v bodoče podpirala Briandovo akcijo za izpolnitev sporazuma med evropskimi državami in zagotovitev svetovnega mira. Spričo izida nemških volitev in reakcionarne notranje politične smeri v Avstriji smatra, da je potrebna v zunanji politiki Francije izjemna glede na reakcionarno struje v obeh premaganih germanskih državah, kjer se velika večina ljudstva še vedno ne more sprijazniti z milostno odkritega sodelovanja evropskih narodov.

Poslanec Camille Shautemps, ki je tudi poročal o zunanje-političnem položaju, je izrazil mnenje, da se bo posrečilo kljub sedanjim napetostim doseči sporazum z Italijo če bo spoznala nemogočnost svoje zahteve po pomorski pariteti s Francijo. Po njegovem mnenju je glavni vzrok postritve zunanje političnega položaja v Evropi predvsem

splošna svetovna gospodarska kriza. Gospodarska anarhija je privedla tako daleč, da se v svetovnem gospodarstvu proizvajajo mnogo več proizvodov, kakor jih je mogoče vnovčiti in porabiti. Zaradi zastoja prodaje proizvodov je moralo ustaviti v posameznih državah nešteto industrijskih obrate, kar je povzročilo brezposelnost, ki je zavzela sedaj že tolik obseg, da ga ne pomni svet. Zaradi kritičnega gospodarskega položaja so se nezadovoljni sloji narodov pričeli zatekati k radikalnim strujam, h komunistom in nacionalistom. Izid nemških volitev in ojačeno delovanje italijanskih fašistov pomenja vsekakor veliko nevarnost za svetovni mir, vendar pa se more še vedno pričakovati, da se bo posrečilo z doslednim izvajanjem politike sporazumevanja in sprave med narodi preprečiti vojne zapletitve.

Danes se je pričela na kongresu razprava o stališču radikalno-socialistične stranke namram Tardieujevi vladi in o predlogu manjšine, da bi radikalni socialisti vstopili v vlado. Po izjavah posameznih dosedanjih govornikov je pričakovati, da bo stranka z veliko večino odklonila vsako sodelovanje s klerikalnimi konzervativnimi desničarji, pač pa bo poskusila obnoviti akcijo za sestavo vlade republikanske koncentracije, v katero bi vstopili tudi socialisti.

Pred odločilno borbo v Braziliji

Rio de Janeiro ogrožen od vstašev — Revolucionarji so v mnogih pokrajinah gospodarji položaja

Rio de Janeiro, 10. okt. AA. Oddelki federalne vojske in vstaški oddelki so se sredi spopadi na raznih bojiščih. Vsak hip pričakuje novega prelivanja krvi. Spočetka je bila federativna vlada iznenadena, vendar se je brzo znašla v novem položaju. Sedaj je uvedla na raznih krajih Brazilije operacije proti vstašem. Redna vojska šteje 46.000 mož, oficirjev je 3000, rezervna vojska pa znaša 130.000 bojovnikov. Od l. 1919. je brazilsko vojsko vezbala posebna francoska misija. Vojska je ostala zvesta federalni vladi, dočim je mornarica, ki jo je vezbala posebna ameriška misija, nezanesljiva. Moč vstaških čet ni točno ugotovljena, vendar se zdi, da je dokaj velika. Zato pričakujejo dolgotrajnih in krvavih bojev.

Rio de Janeiro, 10. okt. AA. Državljanska vojna se bliža odločitvi. Tako zvezna vlada kakor revolucionarji so zbrali velike sile za odločilno bitko. Revolucionarji so zbrali v državah Ceara, Alagoas in Maranhão 30.000 mož. V Rio de Janeiro vzele. Mnogo mladih Američanov, željnih pustolovščine, se je pridružilo na obeh straneh četam.

Montevideo, 10. okt. AA. Revolucionarji ogrožajo Rio de Janeiro. Ofenzivna zvezna čet se je začela v državah Paraná in Santa Catharina.

Newyork, 10. oktobra s. Uporniki objavljajo v komunikaciji, da sta tudi državi Ceara in Maranhão na severu Brazilije padli v njihove roke. V državi Parahybi so uporniki pod vodstvom kapitana Távare, zbrali 30.000 mož. Guvernerja države Ceara so prisilili, da je podal ostavko. Uporniki so prevzeli upravo ter proglasili Fernanda Delloo za guvernerja. S tem so vse države na severu razen Tare in Amazonas v uporniških rokah. V Rio de Janeiro je razpoloženje zelo napeto. Splošno sodijo, da bodo uporniki izvojevali končno zmago. V Sao Paulo so oblasti izvedle obširne ukrepe za obrambo. Mobilizirale so celo učence, ki pomagajo pri utrjevanju mesta. Upanje, da se bodo uporniki vdali, je spričo njihovih zadnjih uspehov zelo majhno. Splošno pričakujejo, da bodo že v prihodnji dnevi prišli odločilne boje. Kakor poročajo listi iz Porta Allegra so mornarji z rušilcev, ki jih je vlada poslala v boj proti upornikom, prestopili k revolucionarjem. Posadke številnih vladnih ladij so zapustile ladje ter korakajo preko države Minas Geraes proti Rio de Janeiro. V pristanišču Rio Grande do Sul so uporniki potopili več ladij ter pognali pristaniške naprave v zrak.

NOVA RUMUNSKA VLADA

V novi vladi so razen Manija in Vojvoda vsi prejšnji ministri — Vlada bo nadaljevala dosedanje politiko

Bukarešta, 10. oktobra g. Mironescu je sestavil novo vlado. Lista nove vlade je naslednja:

predsednik ministrskega sveta in minister za zunanje zadeve: Mironescu, notranje zadeve: Mihalake, finance: Popovici, pravosodje: Junian, kmetijstvo: Madgearu, promet: Nitescu, prosveta: Costescu, trgovina: Manolescu, delo: Hatigenan, vojska in mornarica: Condescu, brez portfelja: Panhalipa.

Za državne podtajnike so postavljeni: v predsedništvu ministrskega sveta Tilea, v

ministrstvu notranjih zadev Angelescu, v ministrstvu za zunanje zadeve Gicio Pop, v ministrstvu za kmetijstvo Paperak.

Člani nove vlade so odpotovali v Sinajo, kjer so bili nocoj zaprišeženi od kralja Karola. Nova vlada predstavlja kompletno obnovo stare; izpadla sta le predsednik Maniu in notranji minister Valda Vojvod; na novo pa je v vlado stopil Hatigenan kot minister za delo. Hatigenan je bil rektor univerze v Cluju. Madgearu je prevzel ministrstvo za kmetijstvo na priporočanje Mihalakeja, ki je prevzel ministrstvo za notranje zadeve. Madgearu se je zlasti izkazal na mednarodnih konferencah za kmetijska vprašanja. Avdijenca, v kateri je Mironescu predstavil kralju novi kabinet, je trajala

Predsednik vlade Mironescu je izjavil dopisniku lista »Lupta«, da bo nadaljeval delovni program stare vlade in da je treba smatrati novo vlado samo kot zamenjavo prejšnjega kabineta. Parlamentarne seje so bile odgojene za 15 dni in se bo začelo zasedanje parlamenta 1. novembra. Že na prvi seji bodo razpravljali o proračunu.

Bukarešta, 10. oktobra g. Za novo rumunsko vlado, ki jo je sestavil Mironescu, je značilno, da je prevzel trgovinsko ministrstvo kraljev zaupnik Manolescu, čegar gospodarski program je precej različen od programa prejšnje vlade. Zato računajo v političnih krogih, da se bo v rumunski gospodarski politiki uvedla nova smer. 15 minut.

Grožnja z ustavitvijo „Novega Lista“

Ovadb goriških fašistov na državnega tožilca — Preiskava o vrhpoljskem umoru še vedno brezuspešna

Trst, 10. oktobra d. V Jugoslaviji razširjene vesti, da je vstavljen goriški »Novi List«, zadnje slovensko glasilo v Italiji, so bile netočne. List je včeraj zopet izšel in se v daljšem članku bavi z vrhpoljskim atentatom, ki ga ostro obsoja in globoko obžaluje.

Kakor pa napovedujejo današnji fašistični listi, je v resnici pričakovati, da bo »Novi List« kmalu ustavljen ali docela ali pa vsaj začasno. Konzul Avenanti je namreč v imenu fašističnega tajništva v Gorici poslal višjemu državnemu tožilcu v Trstu ovadbo, v kateri navaja, da je dr. Besednjak kot odgovorni urednik že dva meseca v Zenevi in da je tudi ostali uredniški zbor sestavljen protizakonito. Tržaški listi, ki objavljajo to ovadbo, pravijo, da bo »pristojna oblast gotovo uporabila zakon« in da »bo moral zaradi tega ta slovenski list, ki je brez odgovornega urednika, prenehati izhajati vsaj za nekaj časa, najmanj pa za toliko časa, dokler ne bo državni tožilec smatral, da lahko poveri kakemu drugemu novinarju izdajanje takega lista«.

Trst, 10. okt. d. »Piccolo« poroča, da nadaljuje fašistični preiskovalni organi še vedno s preiskavo terena okoli Vrhpolja, kjer se je izvršil v nedeljo ponoči atentat na fašističnega učitelja Sottosantija. Preiskava je zelo otežena, ker prebivalstvo odklanja vsako pojasnilo ter se izgovarja, da mu ni ničesar drugega znano, nego to, kar je čitalo v italijanskih listih in slišalo od mišičnikov. Preiskovalni organi menijo, da se nahajajo med aretiranimi dve ali tri osebe, ki so bile informirane o nameravanem atentatu, da pa so glavni krivci pobegnili kljub izredno strogo zastraženi meji v inozemstvo.

Potek dosedanjih poizvedovanj — nadaljuje »Piccolo« — je dokazal, da je za-

gonetna zarotniška organizacija, katere člani so bili deloma med obtoženci tržaškega procesa, po justifikaciji v Bazovici še povečala svojo aktivnost. Po poročilih posameznih mišičarskih postaj kar mrgoli raznih sumljivih oseb po Primorju, ki izvajajo pritisk na domačine ter preprečujejo na ta način vsako tesnejše sodelovanje med njimi in fašisti. Davno bi bilo že prišlo do sporazuma med miroljubnim slovenskim prebivalstvom in predstavniki prerogone Italije, če ne bi bilo teh zdražbarjev, ki se ne strajajo nobenih sredstev, samo da onemogočijo sodelovanje med obema narodoma.

Pri zaslišanju prebivalstva je baje izjavil neki domačin iz Vrhpolja, da je videl nekaj minut po izvršenem atentatu na Sottosantija, kako sta hiteli dve osebi v fašističnih mišičarskih uniformah in oboroženi s puškami proti cesti, ki pelje na Col. Iz njunega razgovora je vjel par stavkov, iz katerih sklepa, da sta dva neznanka ustrelila Sottosantija. Mišičarski in karabinjerski oddelki so preiskali vse gozdove in ozemlje od Vrhpolja preko Cola, Hrušice do jugoslovenske meje, vendar pa se jim ni posrečilo najti najmanjšega sledu za pobeglimi atentatorji. Pri tej priliki je bilo aretiranih nekaj Slovencev, ki so poskušali pobegniti preko meje v Jugoslavijo, vendar pa je preiskava ugotovila, da niso bili zapleteni v atentat na Sottosantija.

Fašistični novinarji so obiskali župnika iz Vrhpolja g. Papeža, ki je bil po atentatu aretiran, a kmalu zopet izpuščen. Novinarji objavljajo sedaj v tržaških listih, da se jim je župnik iskreno zahvaljeval za varstvo, ki mu ga je nudila javna varnostna straža, da ga niso napadli napačno informirani fašisti. Župnik Papež biva že 20 let v Vrhpolju ter zelo obžaluje tragično smrt učitelja Sottosantija. Po njegovem mnenju so župljani vrhpoljske fare tako blage duše, da je izključeno misliti na to, da bi kdo od njih izvršil umor.

Otvoritev velikega rudnika v Južni Srbiji

Ob navzočnosti Nj. Vel. kralja je bil otvorjen dragocni rudnik v Trebči, ki obeta vsej pokrajini nov razcvet

Kosovska Mitrovica, 10. oktobra p. V Trebči, staroslavnem rudarskem okrožju Južne Srbije, kjer so že stari Fenicijski in Rimljani kopali svinec in baker, se je vršila danes pomembna svečanost. Danes je bil namreč otvorjen novi rudnik, ki so ga vzeli v zakup Angleži.

Trebča je igrala v srednjem veku veljavno vlogo. Takrat je bilo rudarstvo v tem okraju na višini in preko Trebče je vodila glavna prometna žila preko Balkana. S turško invazijo je gospodarstvo v tem okraju popolnoma propadlo, mesto je bilo opustošeno in rudniki opuščeni. Že pred vojno so se začeli Angleži zanimati za te rudnike, toda svetovna vojna je ustavila vsako nadaljnjo akcijo. Po vojni je bila v Londonu osnovana posebna družba, ki je obnovila rudolovstvo in akcijo in ugotovila ogromno bogastvo teh rudnikov. Ob udeležbi nekaterih domačih kapitalistov je bilo nato osnovano veliko društvo, ki razpolaga z milijardnim kapitalom. Društvo je leta 1926 poslalo v te kraje svoje inženjerje, ki so začeli s pripravi za eksploatacijo. Priprave so sedaj končane in danes je bil novi rudnik, ki bo eden največjih in najmodernejših opremljenih v vsej naši državi, svečano otvorjen.

K otvoritvi so se zbrali v Trebči ministri Demetrovič in inž. Serneć, bani Nestorović, Zika Lazić in Krsta Smiljanić, direktor Centralnega presbira Milana Marjanović, guverner Narodne banke Bajloni ter predstavniki raznih drugih gospodarskih korporacij. Ob 9. dopoldne se je pripeljal z avtomobilom iz Kosovske Mitrovice tudi Nj. Vel. kralj v spremstvu kneza Pavla. Pred zbranimi gosti je pozdravil kralja an-

gleški poslanik g. Henderson, nato pa zastopnik angleške družbe Alfred Chester Beaty, ki se je zahvalil Nj. Vel. kralju za obisk in pozornost, ki jo posveča temu rudniku. V svojem nagovoru je nadalje poudarjal, da je rudnik izredno bogat in da bo podjetje storilo vse, da dvigne to bogastvo in s tem poveča blagostanje jugoslovenskega naroda in države.

Nj. Vel. kralj se je zahvalil za pozdrav s kratkim nagovorom, v katerem je med drugim dejal: »Z iskrenim zadovoljstvom ugotavljam velike napore in ustvarjalno inicijativno predstavništvo podjetja, čegar plodno delo je odlično. Kraljevina Jugoslavija vidi v sodelovanju predstavnikov velikega rudarskega in industrijskega prijateljskega naroda pobudo za svoje napore za gospodarski razvoj. Ta bogati rudnik je bil glavni vir blagostanja naše države v srednjem veku. Pozdravljajoč danes delo in sposobnost jugoslovenskih rudarjev sem prepričan, da bodo njihovi napor skupno z izkušnjami inženjerjev tega rudnika mnogo doprinesli k preporodu in napredku tega zgodovinskega kraja moje zemlje. Pozdravljam iz vsega srca srečen pričetek dela in želim predstavnikom podjetja plodonosnih rezultatov.«

Vsi navzoči so priredili kralju navdušene ovacije. Po ogledu rudnika je bil prirejen na čast povabljenim gostom banket, nakar se je Nj. Vel. kralj s svojim spremstvom vrnil v Skopje.

Letalec Matthews ponesrečil
London, 10. oktobra s. Po časopisnih vesteh se je baje avstralski letalec Matthews ponesrečil med Bangkokom in Singoro. Podrobnosti o katastrofi še niso znane.

Sprememba v bankskem svetu

Beograd, 10. oktobra. AA. Minister za notranje zadeve je s sklepom od 10. t. m. v zvezi s členom 26 zakona o banki upravi razrešil dolžnosti člana bankskega sveta dravske banovine za srez Novo mesto dr. Franca Kulovca.

Nov član VZS

Beograd, 10. oktobra p. Z odlokom ministrskega predsednika je imenovan za člana vrhovnega zakonodajnega sveta bivši minister Ivan Vesjenjak.

Povratek ministrov s potovanja

Beograd, 10. okt. p. Centralni presbiro objavlja: Gg. ministri, ki so bili na inspekcijemskem potovanju po zetski in vardarski banovini so se vrnili v Beograd, potem ko so 9. t. m. poročali Nj. Vel. kralju, ki so se z njim srečali pri Nagoričanih. Ministra Uzunović in Maksimović sta se vrnila v Niško Banjo, kjer se še nahaja predsednik vlade, in mu na kratko poročala o izvršeni inspekciji. Predsednik vlade je odločil, da se takoj napravijo podrobna pismena poročila o vsem delu, da bi mogel potem poročati Nj. Vel. kralju o vseh podrobnostih. Nato se bodo poročila predebitala in prečitala na seji ministrov, kakor hitro se predsednik vlade vrne v Beograd, da se bodo mogli čim prej sprejeti potrebni sklepi o vseh vprašanih in željah naroda.

Iz državne službe

Beograd, 10. okt. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so postavljeni za strokovnega učitelja v 2-II na moškem učiteljsku v Ljubljani Josip Jeras, učitelj prve moške meščanske šole v Ljubljani, za tajnika III. realne gimnazije v Ljubljani v 5-II Matija Trobej, začasni predmetni učitelj gimnazije v Celju; za tajnika gimnazije v Celju v 5-II Andrej Matvicić Berbant, začasni predmetni učitelj iste gimnazije.

Odlikovanja

Beograd, 10. okt. r. Nj. Vel. kralj je odlikoval s Karadjordjevo zvezdo I. stopnje patrijarha Varnavo, s istim redom III. stopnje temešvarkega episkopa Georgija, IV. stopnje zahumskohercegovega episkopa Jovana, predsednika pravoslavne duhovne sodišča Vasilija Brankovića, paroha cerkve v Topoli Stevana Gazvića in svečenika iste cerkve Čedo Djordjevića. Z redom jugoslovenske krone IV. stopnje so med drugimi odlikovani dvorni protijerje Mihajlo Popović ter župani Topole in nekaterih drugih šumadijskih občin. Z redom sv. Save IV. stopnje je bila odlikovana zastava pevskega društva »Karadjordje« v Beogradu.

Strokovni odbor za oceno vin

Beograd, 10. oktobra p. Na osnovi člena 21. zakona o vinu je minister za poljedelstvo imenoval predsednike in člane strokovnih odborov za oceno vin pri kontrolnih inoloških postajah v Zagrebu, Splitu in Mariboru. V Mariboru so imenovani v to komisijo za predsednika Peter Mijović, za njegovega namestnika Cvetko Robić, za člane pa Srečko Robić, Ivan Janžeković in Alojzij Šiker kot vinogradniki, dr. Julij Priemer in Franc Glišek kot vinski trgovci, dr. Vilko Maria, kot zdravstveni strokovnjak; inž. Ivan Mohorič, direktor poljedelstva ogledne in kontrolne postaje v Mariboru kot strokovni referent in Josip Zabavnik, vinarški nadzornik, kot kontrolni organ na ozemljih inološke postaje v Mariboru. Pred posebnim odločanjem ministrstva za poljedelstvo bodo člani strokovnega odbora za oceno vin zaprišeženi. S tem so izvršene poslednje priprave za izvajanje novega zakona o vinu.

Trgovinska pogajanja s Poljsko

Beograd, 10. okt. p. Še tekom tega meseca se bodo nadaljevala v Varšavi pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med našo državo in Poljsko. Pogajanja so se pričela že lansko leto v Beogradu, so pa bila pozneje prekinjena. Vodila jih bo ista delegacija, ki je sodelovala pri pogajanjih z Avstrijo na Dunaju. Ker ni bistveno spornih vprašanj, se pričakuje, da bo v kratkem dosežen sporazum in pogodba podpisana.

Prevarani koroški Slovenci

Slovesne obljube koroškega deželne zboru pred plebiscitom in dejanja po plebiscitu — žalostne ugotovitve „Koroškega Slovence“ ob plebiscitni desetletnici

Pod naslovom »Desetletnica« objavljajo zadnja številka »Koroškega Slovence« (8. t. m.) uvodnik, v katerem zavzema stališče naših koroških rojakov do plebiscitnih svečanosti. Slika, ki jo podaja ta članek, je tako jasna in kričasta, da bi jo vsak komentar samo oslabil. Tako-le pravi list:

V težki gospodarski krizi živimo: kmetje ne dobijo denarja ne za žito, ne za živino in ne za les; obrtniki zdihujejo, ker kmetje ne naročajo dela; med delavci je velika brezposelnost in trgovci se pritožujejo nad slabimi časi.

V takem času se na Koroškem vrši slavnost za slavnostjo. Obujajo se spomini na boje v naši deželi, vsaka stranka našteva svoje zasluge pri bojih in pri glasovanju v vsaki meni, da bi brez nje glasovanje izpadlo drugače. Tudi razne brošure so zagledala luč sveta, da se zasluge tem bolj utrdijo v spominu.

Eno veliko napako imajo vse slavnosti, vse naštevane zasluge in vse brošure: vse pozabijo, da bi ne bilo slavnosti, ne zasluge in ne brošur za desetletnico, če bi na Koroškem ne bilo Slovencev. To dejstvo se pa ni upoštevalo skozi celih 10 let in se letos tudi ne upošteva.

Pač, upoštevalo se je enkrat in sicer takrat, ko je bila nevarnost, takrat je Koroška vedela, kaj je treba za Slovence, in je slovesno po svojem najvišjem predstavniku, po deželnem zboru Slovencev obljubila »politiko sprave in pravičnosti«.

»V zvezi odgovornosti polne ure izjavlja deželni zbor v imenu od njega zastopane ljudstva, da bo varoval slovenskim deželam njihov jezik in narodni značaj zdaj in za vse čase in da za njihov duševni in gospodarski procvit enako skrbel kakor za nemške prebivalce dežele. Natančna izpeljava teh načel se bo po končani združitvi sklenila z zastopniki koroških Slovencev.«

Tako se dobesedno glasi glavni del sklepa deželnega zbora z dne 28. septembra l. 1929.

Deset let je minulo od tega. Koroški Slovenci ne preiskujemo, kako je prišlo do znanega izida glasovanja, se ne jezimo nad načinom štetja glasov in ne brskamo v spominu, ali so državo politični pogledi, ali strah pred »enkratnim« v Macdonijem, ali kulturni ali gospodarski pogledi odločili glasovanje v prid naši državi, nobenemu ne oponašamo, ali je tako ali tako glasoval, tudi ne vemo, ker je bilo tajno glasovanje, ampak smo izid glasovanja sprejeli kot dejstva, s katerim se mora računati.

Po svojih izvoljenih zastopnikih smo dali izjavo lojalnosti, ki je z nobenim dejanjem nismo kršili, četudi so nas nekateri zastopniki nemških strank večkrat izzivali. Pošteno smo dali vseh deset let državi, kar gre državi.

Kaj pa je dala Slovincem država? Kaj je storila, da nam ohrani za vse čase jezikovni in narodni značaj? Kaj je storila za naš duševni in gospodarski procvit?

Ves nemški narod prinaša ogromne žrtve, da ohrani svoje manjšine svoj narodnostni, jih uči ljubiti do materinega jezika, jih uči zvestobe do značaja in običajev domače hiše, se pri tem sklicuje na naravna, verska in mednarodna načela, pri nas pa del istega nemškega naroda po šoli in v javnosti ubija ljubezen do materinega jezika, ugona bja zvestobo do značaja in običajev domače hiše, neguje zatajevanje lastnega naroda in si je tako vzgojil iz Slovencev ljudi, ki se sramujejo svojega slovenskega rodu, ki nečelo pouka lastnega materinega jezika in ki se dajo celo izbrljati v proteste, če naj zavedni Slovenci dobi trohico tistih pravic, ki jih Nemci priznajo za naravno, versko in mednarodno pravičnost. Kje je na Koroškem tista šola, ki nauči slovenskega otroka brati slovensko knjigo in pisati slovensko pismo? Niti svoji materi ne zno otrok več napisati pisma v materini besedi, ako se sam izven šole ni učil. Želimo in zahtevamo, da znamo vsi državni nemški jezik, a grajamo, da se nas ne uči materinega jezika, ker to, kar se rabi v prvem šolskem letu materin jezik, ni pouk, ampak edino pripomoček za razumevanje z otroci.

Res, pričakovali smo, da bo obljuba, da na pred desetletni leti, postala resnica, a vidimo le, da se koroške Slovence z vsemi mogočimi sredstvi cepi z namenom, da se naš jezikovni in narodni značaj ugona bja. Prišlo je že tako daleč, da se moramo ponekod že boriti za najvažnejše: za pouk verouka v materinem jeziku.

»Za vse čase se vam ohrani jezikovni in narodni značaj!«

Kaj je storila država za naš duševni procvit? Niti ene kulturne prireditve ne more dežela pokazati, ki bi skrbela za duševno povzdigo našega ljudstva. Pač poudarja »Liebe zum Volkstum«, a za nas le ljubezni n. Vse prireditve so nemške, država in dežela jih z davčnim denarjem podpira, a za našo duševno povzdigo ni denarja. S svojimi lastnimi močmi delamo, da dvignemo izobrazbo našega ljudstva, ker se nam ljudstvo smili, ako bi moralo čisto zaostati v splošni izobrazbi, ker nečemo, da bi nadarjeni Slovenci bili samo za najnižja in najtežja dela, ampak hočemo, da si Slovenci pribori tudi boljše kruh. Pri tem delu še nismo videli nobene pomoči od dežele ali države.

Kaj se je storilo za naš gospodarski procvit?

Deset let sta država in dežela imela časa misliti na naših revnih krajih. Ali nista poznali naše revščine? O pač, saj smo tolikokrat slišali na shodih nemških strank, kako se bo skrbelo, saj smo tolikokrat brali poročila iz državnega in deželnega zbora, da so naši kraji najbolj zanemarjeni, še letos je državnozborni poslanec Paulitsch dne 10. julija poudarjal, da se je s cono A po mačehovsko ravnalo, še letos je državnozborni poslanec Tauschitz dne 10. julija govoril, da se je za cono A premalo brigalo. Torej vladne stranke so vedele za naše uboštvo, a vseh 10 let se vlada zanj ni zmenila in če je kje padla kaka drobtinica, bila je pomešana s politiko. Tako smo gospodarsko silno zaostali. Kar smo storili, smo storili iz lastnih moči. Oživili smo delovanje naših posojilnic, stotim in stotim smo pomazali s svojim denarjem, tako rešili marsikateremu dom pred bodbom, pomagali zboljšati gospodarska poslopja, na-

bavljati stroje itd., samo da ohranimo domove očetov njihovim otrokom.

Pa letošnji dar za cono A! To ni noben dar, ampak samo del one dolžne skrbi države za naše kraje, ki bi imela že davno priti, da bi naši kraji ne postali najbolj zaostali del cele države, da bi naši kraji ne postali usmiljenja vreden otrok matere.

Če bi se za nas enako skrbelo kakor za nemške sodeželane, bi nemški poslanec ne mogel reči: »Zone A — stiefmütterlich bedachtes Land«.

Tako se je skrbelo za naš gospodarski procvit. Mnogo Slovencev je moralo prodati svoje domove, je moralo pomnožiti armado brezposelnih, a na njihovo mesto so prišli tuji iz daljne Prusije, Poljske, vzhodne Prusije prav kakor smo slišali pred desetimi leti »Kärnten den Kärntnern«.

»O izpeljavi jezikovnih, narodnih, duševnih in gospodarskih načel se bo deželni zbor dogovoril z zastopniki koroških Slovencev.« Tako pred desetimi leti.

Zadnja štiri leta so se vršili dogovori, a nikamor niso prišli, ker ni politike sprave in pravičnosti, ampak je politika sebičnosti in zavajanja v narodno in kulturno renegatstvo. Pri tem se večina poslužuje starega imena za Slovence in hoče svetu dopovedati, da sta na Koroškem dva različna dela jugoslovenskega plemena. Slovenci in Vindiši. Z vsemi mogočimi pripomočki

Hude posledice deževja

Divjanje Savinje — Voda dere v mesto, okolica je blatno jezero — Povodenj na Gorenjskem — Poplave groze tudi v ljubljanski okolici

Ljubljana, 10. oktobra.

Hudi nalivi v noči na danes in skoro ves današnji dan so povzročili, da so narasli vsi potoki in reke v bližini in daljni okolici Ljubljane. Po mestu so se kot v prvih popoldanskih urah začele širiti vesti o hudih poplavih v Rožni dolini in v Vevčah. Govorice pa so se k sreči izkazale za pretirane. Gradaščica in Glinščica, ki sta bili lani regulirani, sta le mestoma prestopili bregove in se je prav regulaciji zahvaliti, da ni zadela Rožne doline katastrofa, kakor pred leti. Poplavljeni so bile le posamezne ceste, vendar voda ni bila nikjer visoka. Tako je drla voda zlasti po cesti 8, kjer je bil prehod nemogoč. V večernih urah je bilo vodo stanje še neizpremenjeno in bo do jutra, ako ne nastopijo novi nalivi, strah povodenj od Rožne doline odklonjen.

Močno sta narasli tudi Ljubljana in Sava, ki se je dvignila za 1,12 m nad normalo ter grozeče drla po strugi, vendar pa ni, kakor nam javljajo v večernih urah iz Vevč, nevarnosti večjih poplav. Malo poplavljeni so samo nižje ležeči travniki ob Savi. Tudi Ljubljana je na nekaterih mestih že malo prestopila bregove.

Kakor nam javljajo iz Medvoda, so tamonjšni mosti zaprti za promet in ga zadržali od orožnikov. Gornji provizorični most so namreč narasli valovi podrli in so posamezne bruna obstala pri splojdnem mostu, ki je zaradi tega ogrožen, zlasti ker Sora v večernih urah še narašča.

Iz Laz nam poročajo, da so posamezni nižje ležeči objekti pod vodo, kar je običajen pojav tudi pri manjših povodnjih.

Povodenj in sneg na Gorenjskem

Kranj, 10. oktobra.

Preteklo sredo je slana letos prvič posrebrila srednjo Gorenjsko. Kmetje so bili uverjeni, da se prične lepi jesenski čas, ki ga Gorenjci nazivajo poletje starih oab in da bodo v suhem lahko pospravili zadnje poljske prideleke. Ali lepo vreme je trajalo komaj en dan, že v sredo ponoči so se jeli dvigniti preko Jelovice in Julijskih Alp težki snovi oblaki. Ljudje so s strahom gledali čudni, nenavadni jesenski vremenski pojav. Zelo neprijetno je bilo tudi gorke ozračje. Včeraj ponoči pa je že pričelo deževati. Prvotno pohlevno deževje se je kmalu spremenilo v hudo ploho. Prišlo je deževati kakor bi lilo iz škafov, in sicer neprestano skozi vso noč. Danes zjutraj, ko se je zdanilo, so bili vsi potoki napolnjeni z umazano, deročo vodo, ker pa tudi dopolne ne prenehajo deževati, so pridrevli s hribov in gora deroč hudourniki, ki so izstopili iz strug in se razlili po potih. Tekom dneva so vode še silno narasle. Vsi potoki so izstopili preko bregov in voda je stopila čez mostove. Posebno močno so narasli vsi dotoki, ki se iztekajo v Savo na desnem bregu. Narasla pa je tudi Sava, v Bohinju teče cela reka iz predora in se je bati, če ne bo nehalo deževati, da bodo morali ustaviti promet med Podbrdom in Bohinjsko Bistrico.

Sorsko polje je podobno jezeru. Zelo so narasli potoki, ki prihajajo iz Polhovgrajskega hribovja.

Kamnik, 10. oktobra ob 18.30.

Včerajšnje in današnje deževje je povzročilo, da sta Bistrica in Nevljica silno narasli. Popoldne so došle prve vesti, da Bistrica besni in ruje v zgornjem delu struge smreke, ki jih prinaša s seboj. Nevljica je prestopila bregove in preplavila v ogromnih množinah na obeh straneh polje. Najbolj je prizadet posestnik Resnik, ki ima vsa svoja polja in travnike pod vodo. Ugotovljeno je, da je Nevljica prinašala od 70 do 80 kub. m vode na sekundo. Nevljica je zaradi zatvornice in regulacije izstopila daleč nazaj in se steka po polju na obeh straneh nazaj h kopalski. V Tuhinju je dostop k trem hišam onemogočen. Ob pol 7. zvečer je voda še vedno naraščala, čeprav se je zdelo, da bo deževje prenehalo. Kopalske je skoro popolnoma pod vodo. Od kopalske proti železnemu mostu je voda izpodjedla nasip do žive skale. Nevljica je ponekod tako visoka, da je komaj ped pod cesto. Zatvornice so bile zjutraj ali zaprte ali pa premalo odprte, tako da se je voda zaustavila in silila iz struge. S seboj je prinašala korenine in ogromne množice peska. Jezovi v Bistrici, ki jih je 23, so vsi v komaj zadovoljivem stanju ter je vprašanje, če bodo kljubovali silni moči vodnega elementa.

hoče izvedenec za Nemce v slovenskem vprašanju pod megleno krinko znanstvenosti dokazovati, da so Slovenci na Koroškem germansko-dinasko pleme, ki ima prav malo slovenskega v sebi. A na nekaj znanstveni agent čisto pozablja, da to germansko-dinasko pleme govori slovensko in še nekaj, da ni jezikovnega in narodnega razločka med Slovenci in Vindiši. Pa kljub temu vzdržujejo to ločitev in tega se poslužujejo politiki, da bi nam ne bilo treba ničesar dati. Ta umetna, papirna cepitev Slovencev v dva dela je pretveza in vzrok, da dogovori ne pridejo na zeleno veljico. Živimo ob državni meji med Nemci in Jugoslavlani, velike gospodarske pomena je za nas popolno znanje obeh jezikov in državni interes Avstrije bi bil, da vsak rojen Slovenec izrazi znanje svojega materinega jezika. To je bila in je glavna zahteva zastopnikov koroških Slovencev. 70 let že bomo ta boj vse zastoj, vsi dogovori so samo krinka za zunanji svet, namen je, naše šole izrabiti za raznarodovanje tako dolgo, da je cilj dosežen ne glede na to, ali svet raznarodovanje obsoja kot nemoralno delo ali ne.

A vsi taki spomini nas nidekar ne bodo zapeljali, da bi v boju za naše narodne, kulturne in gospodarske pravice zapustili postavne poti. Ko vidimo padati naše domove, bomo podvojili svoje moči, da jih rešimo, bomo odpirali oči svojim nezavednim bratom, da vidijo namene njihovih navidežnih prijateljev, in bomo učili in širili ljubezen do domače zemlje, zvestobo do lastnih staršev, da imajo tako mirno zavest: storili smo po svojih močeh vse, da ohranimo svojim otrokom vse in vse tako, kar in kakor smo podedovali po svojih starših: Vero, jezik in dom njihov.

Trzin, 10. oktobra

V noči na petek se je moral v hribih odtrgati oblak, zakaj zjutraj je Trziška Bistrica bila tako narasla in zdivjana, da že dolgo ne pomnimo take. Tovarna pohištva A. Amann ne more zaradi prevelike vode obratovati s svojo turbino, dela za obrežno škarp ob predilniškem svetu so močno ogrožena in so delavci v stalni pripravljenosti.

Savinja preplavlja Celje

Celje, 10. oktobra.

Že od sinoči je močno deževalo v Celju kakor tudi po vsej Savinjski dolini. Posledice naliva seveda niso izostale. Dočim je Savinja s svojimi pritoki Ložnico, Sušnico, Voglajno in Koprivnico v Celju danes dopolne se razmeroma počasi naraščala, se je to stanje vodne gladine opolodne nenadoma katastrofalno izpremenilo. Javljajo je pričela opolodne vidno naraščati, kmalu je preplavila mestni park in nedolgo potem so umazani valovi z velikim zagonom zalili malone ves Otok. Tamkajšnja naselbina vil je bila tako rekoč odrezana od sveta.

Pa tudi Masarykovo nabrežje, na katero je prihitelo veliko število celjskega prebivalstva, ki je prestrašeno in v skrbjo zrl v divji tok in se spominjalo velike povodenjske katastrofe v avgustu l. 1926, ni ostalo dolgo prehodno, dasi je zgrajena nova sprehajalna cesta zelo visoko.

Vsa Zavodna je bila kakor veliko blatno morje. Vsak prehod je izključen in vse nižje ležeče stavbe so v času tega poročila že do polovice oken v vodi, ki še narašča. Pod Starim gradom je bila cesta popolnoma pod vodo, ki je segala tukaj že precej med drevje v gozdnatem bregu. Tudi Glazija je bila že pod vodo. V divjem vodnem toku so plavale črste, bruna, drevje, dračje, najrazličnejši pozni poljski prideleki, zlasti številne pa so bile velike rumene poljske buče, ki jih love z »jaki« na obeh mostovih in jih spravljajo na suho. Ob 15.30 je bilo stanje vode še nespremenjeno, ob 17.30 pa Savinja z vsemi dotoki vred stalno narašča. Pri mostu je vodomer kazal ob 17.15 celi 3.10 m nad normalo. Vse ozemlje na obeh bregovih s strugo vred izburkano jezero. Voda, ki divja vse rušev pred seboj, se ustavlja le s težavo na soledno zgrajenih napravah ter je dosegla še vrh Kapucinskega mostu. Prehod čez bry je policija zaprla že ob 17. uri. Ob uličnih hodih k Savinji se zbirajo goste množice preplašenega prebivalstva. Pri Grofiji je voda dosegla Pallosovo gostilno in še vedno narašča. Ves takozvan Otok, t. j. Gruberjeva, Jurčičeva, Vevčova in druge tamonje ulice so preplavljene v višini pol do poldrugega metra in so popolnoma odrezane od mesta. Voda je preplavila vso Glazijo in glavno ljubljansko cesto do hotela Skoberne in Narodnega doma. Tudi nova stavba pravoslavne cerkve je že deloma v vodi. Prenaplavljena je tudi Gregorčičeva ulica in del Vodnikove ulice tako, da je znana Plavčeva trgovina od vseh strani v vodi. Prost je še del Benjamina Vinaverjeve ulice, mestno narvo končanih in bolnica. Južno od bolnice se blatno jezero nadaljuje. Tudi spodnja Miklošičeva ulica je že neprevplavljena. Edina cesta, s katero je Celje še zvezano z ostalim svetom, je državna cesta, ki vodi proti Mariboru.

Izboljšanje situacije

Celje, 10. oktobra d. (Ob 20. zvečer.) Položaj je v splošnem neizpremenjen, vendar je opažati na poplavljenih cestah počasno padanje vode. Ker se je nebo nad Celjem popolnoma zjasnilo, je upati na naglo izboljšanje položaja.

Velike poplave tudi v Franciji

Pariz, 10. oktobra AA. Iz Bonvillea poročajo, da so nastale zaradi hudega deževja velike poplave. Cele četrti mesta Bonville so poplavljene. Prekinjen je tudi več prometnih zvez. Škoda cenijo na en milijon frankov.

Po vesteh iz Verduna vladajo v celni oblasti Mense velike poplave. V posebni nevarnosti je vas Oberville, skozi katero teče hudournik, ki je narasel za tri metre. V noči na 10. je povodenj povzročila v Obervilleu veliko škodo. Reka Mense je narasla zelo visoko nad normalo, posebno v Verdunu.

Zaključek jesenskih manevrov

Manevri so bili prekinjeni tik pred odločitvijo — Prisrčno slovo divizijskega komandanta g. Tripkovića

Ptuj, 10. oktobra.

V tem položaju, ki sta ga zavzeli po večerajšnjih bojih, sta čaka' obe armadi današnjega jutra, ko se je imela vršiti zadnja odločilna borba. Po lepem večeru je vse pričakovalo prav tako lepega jutra, toda proti polnoči se je vili ploha, ki je trajala vso noč in ves današnji dan. Toda to ni oviralo nadaljnega poteka manevrov, ki so baš danes prešli v najzanimivejšo fazo.

Južna armada je rano zjutraj zavzela svoje položaje in pričela ob 8. zjutraj padati. Tudi severna armada je že ob 7. zjutraj razporedila svoje borbene enice in ojačila svoje položaje, ki so bile za nadaljnjo obrambo najbolj važne. Glavni napad južne armade je bil izvršen z manevrom na levem krilu, kjer so bili najprikladnejši dohodi na sam vrh Sv. Urbana. To manevriranje južne armade se je popolnoma presrečno in njenemu komandantu je uspelo, da je vse svoje rezerve grupiral v skritem terenu, kamor sovražni ogenj ni segal. Svojo dolžnost pa je storila tudi severna armada, postavljajoč svoje bataljone in baterije na zelo primerna mesta, od koder je levo kolono južne armade tolkla v bok. Vezba je bila prekinjena v trenutku, ko bi morale rezerve južne armade stopiti v akcijo in prisiliti sovražnika k umiku.

Po naredbi komandanta manevrov generala Tripkovića so bili tako končani jesenski manevri vseh enic Dravske divizije.

je, na katerih se je divizionar ob enem poslovil od podrejenih mu enic, katerim je z največjim zadovoljstvom poveljeval dve leti.

Po zaključku manevrov se je popoldne od 13. do 17. vršila kritika v vojašnici pontonskega bataljona v Ptuj; g. divizionar general Tripković je izrazil svoje priznanje nad rezultati manevrov, na katerih so se tako oficirji kakor mostvo izkazali za dostojne branilce domovine. Zvečer je priredil g. divizionar v hotelu Osterberger zakusko, katere so se udeležili vsi sodelujoči oficirji in zastopniki tiska. Na zakuski se je g. general Tripković poslovil od navzočih, segel vsakemu v roko ter jim želel tudi pod novim poveljnikom mnogo uspeha.

G. general Tripković je, kakor znano, imenovan za upravnika vojne akademije v Beogradu, kamor odhaja v bližnjih dneh. Zvečer se je g. Tripković v spremstvu generala Dragomira Popovića, načelnika štaba polkovnika Milčevića in ordonancega oficirja kapetana Vizjaka odpeljal z avtomobilom v Ljubljano.

Obenem se je s temi manevri poslovil od vojaštva dravske divizije tudi general Živko Stanislavjević, ki odhaja na svoj novi položaj kot komandant vardske divizijske oblasti v Bitolju. Posamezne enice, ki so sodelovale na manevrih, se bodo tekmo jutrišnjega dne vrnile v svoje garnizije, deloma peš, deloma pa z vlaki.

Veličastna zadušnica za žrtve „R 101“

Ogromne množice so ves dan romale v westminstrsko kapelo, da počaste žrtve zrakoplovne katastrofe

London, 10. oktobra AA. Zgodaj davi so prenesle letalske čete krste z žrtvami katastrofe »R 101« iz mrtvašnice v westminstrsko dvorano, kamor so ves dan romale ogromne množice, da jim izkažejo zadnjo čast. V nepreglednih vrstah so čakali najvišji dostojanstveniki države, ministri in bivši ministri skupno z najpreprostejšimi ljudmi, da pridejo na vrsto in pokropijo s cvetjem obute krste.

Zadušnice v katedrali sv. Pavla so se udeležili kot zastopnik kralja waleški princ, yorški vojvoda, člani angleške vlade, zastopniki dominijonov, ministri predsednik, francoski letalski minister Laurent Eynac, italijanski letalski minister Balbo in številni zastopniki inozemskih držav. Cerkveno petje pri zadušnici so prenesle brezične postaje po vsem britskem imperiju.

Pred westminstrsko kapelo so se odigravali dopoldne presrešljivi prizori. Krste 48 žrtev zrakoplova »R 101«, pokrite s cvetjem, so bile ves dan obdane od častne straže vojaškega letalstva. Med gorami venec, med katerimi zbuja pozornost zlasti venca angleškega kralja in waleškega princa, so tudi skromni in preprosti brez napisov.

London, 10. oktobra AA. Pred westminstrsko kapelo, kjer ležijo na mrtvaških odrih žrtve »R 101«, čaka ogromna množica ljudstva, da vidi žrtve. Popoldne je bila vrsta čakajočih ljudi nad eno miljo dolga.

London, 10. oktobra. AA. Današnje za-

dušnice v katedrali sv. Pavla sta se udeležila tudi belgijski prometni minister Lipsens in dr. Eckener, eden glavnih pionirjev nemškega letalstva. Istočasno je bila zadušnica v rimsko-kalotški katedrali. Po maši je velika množica šla mimo oltarja in poljubila raztrgano zastavo zrakoplova »R 101«. Na tisoče ljudi je počastilo žrtve in je policija morala organizirati posebno službo, da je do poznih večernih ur urejevala promet blizu westminstrske dvorane, ki je bila naravnost oblegana od ogromnih množic. S posebnim dovoljenjem kralja je bila westminstrska dvorana odprta do 10. zvečer. Kljub poznim večernim uram so velike množice ljudstva neprestano prihajale in odhajale.

Sožalje beogradskega občinskega sveta

Beograd, 10. oktobra. r. Na današnji seji občinske uprave se je podžupan dr. Stojadinović sponjinal žrtve katastrofe »R 101«, pri čemer je ob 15letnici napada avstrijske vojske na Beograd omenil tudi one angleške vojake, ki so s požrtvovalno hrabrostjo branili našo prestolnico. Izrekel je svoje sožalje angleškemu narodu zaradi strašne zrakoplovne katastrofe ter pozval prisotne, naj zakličejo njenim žrtvam »Slava!« Občinski odborniki, ki so poslušali spominski govor stoji, so se odzvali pozivu v globoki pjeleti.

Še ena bolgarsko-italijanska zaroka

Sofija, 10. oktobra. M. Kakor se izve, se bo v kratkem zarčila tudi bolgarska knežinja Evdoksija. Na dan poroke kralja Borisa z italijansko princeso Giovanno bo objavljena njena zaroka s princem Spolettom, bližnjim sorodnikom italijanskega kralja.

V Sofiji se vrše velike priprave za kraljevsko poroko. Pozvani so prvi bolgarski umetniki, da sestavijo načrte za okras mesta ob povratku kraljevskega para iz Rima ter dekoracije za poročne svečanosti. Na dan poroke bo podpisan velik ukaz o amnestiji in prikupeju, da bo te amnestije deležen tudi Vanča Mihajlov, Poroka se bo po dosežanih dispozicijah vršila 15. novembra.

Uspešen polet iz Amerike v Anglijo

Newyork, 10. okt. d. Včeraj opoldne sta v Harbour Grace na Novi Fundlandiji startala kanadska letalca Boyd in Connor za polet preko Atlantskega oceana v London in sicer na letalu »Columbia«, na katerem sta že svojačasno Chamberlin in Levine letela preko oceana v Nemčijo.

London, 10. okt. AA. Danes popoldne je bil kanadski letalski častnik Boyd z letalom »Columbia« 360 km zapadno od irske obale. Zadnje vesti poročajo, da leti letalo nizko nad angleško obalo.

London, 10. okt. g. Angleški parnik »Virgini« je danes popoldne ujel brezčistič brzojavko prekooceanskih letalcev Boyda in Connorja, ki javljata, da se letalo nahaja na 49.8 stopinj severne širine in 10.25 stopinj zapadne dolžine. Letalo je bilo približno 350 km od irske obale. Njegova povprečna brzina na uro znaša 160 km. Ker je vreme ugodno, bosta letalca najbrže še danes ponoči dosegla Croydon.

London, 10. oktobra. AA. Letalo »Columbia« je pristalo na otoku Scilly v kraju Trese. Letalca Boyd in Connor bosta nadaljevala polet v London jutri. Letalca sta startala včeraj v Novi Fundlandiji ob 12.46 popoldne lokalnega časa.

Nesreča italijanskega letala

Rim, 10. oktobra s. Na letališču v Ortebellu se je pripetila danes težka letalska nesreča. Letalski poročnik Michel se je dvignil k polizkusnemu poletu ter padel z aparatom iz višine 100 m na zemljo. Ker se ni mogel pravočasno poslužiti padala, je obležal na mestu mrtve.

Nova nižja ženska gimnazija v Beogradu

Beograd, 10. oktobra AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog ministra prosvete, na podlagi členov 4, 6 in 7 zakona o srednjih šolah je bila v soglasju s predsednikom ministrskega sveta otvorena v Beogradu državna štiri razredna ženska gimnazija.

Potres v Kalabriji

Rim, 10. oktobra s. Davi ob pol 4. so čutili v Catanzaru na Kalabriji lahek potresni sunki, ki mu je sledilo močno podzemeljsko bolenje. Prebivalstvo je v paničnem strahu zbežalo na ceste. Škode potres ni napravil. Tudi v bližnjem Cotronu so čutili precej močan potres, ki je trajal kakih 10 sekund. Večje in manjše potresne sunke so občutili tudi v raznih krajih jonske obale. Potres je segal po zadnjih poročilih tudi do Bolcana in Merana na južnem Tirolskem. Tudi v Perugiji so čutili v poznih jutranjih urah potresne sunke, ki so izzvali med prebivalstvom veliko paniko. Ljudje so v množicah bežali iz hiš v bližnje cerkve. Seizmografski grafični aparati na univerzi v Padovi so beležili potres, čegar ognjišče je bilo oddaljeno okoli 270 km od Padove.

Iz ljubljanskega magistratnega gremija

Sinočnji seji gremija je namesto odsotnega župana dr. Puca predsedoval direktor dr. Zarnik. Gremij je povodom neke prošnje dimnikarjev II. okraja sklenil predložiti banski upravi novo etnotno razdelitev vsega mesta na ometalne okraje. Avtotaksijem je podaljšal rok za uvedbo taksametrov do 15. t. m. Razmestitev avtotaksijev na stajališča se bo revidirala v sporazumu s policijo. Barjansko gasilno društvo je prosilo občino za neki tovorni avtomobil; ker bo voz občina rabila za škropljenje ozkih ulic, je bila prošnja zavrnjena.

V Tivoliju so občina uvedla nov rastlinjak; dela so obdela najnižjim posadnikom »Gradi-domu«, Praprotniku in Eckerju. Mestni gradbeni urad je sestavil seznam kakih 150 poslopij, ki bi jih bilo treba čim prej odstraniti in se zato ne bi smela prezidavati. Odločitev o tem bo padla, ko izide novi gradbeni zakon in po odobren regulacijski nač

Naši kraji in ljudje

Visoki obiskovalci Kamne gorice

Kamna gorica, 10. oktobra. Stara gorenjska vas Kamna gorica je imela, kakor vsako poletje, tudi letos visoke posetnike. Skoraj vsi poslani in konzuli, ki so tekom poletja prebivali na Bledu, so si ogledali prastaro železno industrijo, ki je še danes tako preprosta kakor pred pol tisočletjem. Poleg omenjenih so prihitali še drugi letoviščarji in obudovali stare častitave.

Najbolj ponosni pa so Kamnogoričani na najvišje obiske po Nj. Vel. kralju in kraljici. Da vidite, kako oživi vas, kadar se zasliši močna hupa dvornega avtomobila! Od otrok do starih ženic vse hiti na cesto, da pozdravi visoke posetnike. Največkrat se pripelje kraljica s kraljevič in spremstvo. Navadno se spet prav počasi skozi vas in prijazno odzdravlja vaščanom, ki ji vzradovali vzklikajo pozdrave. Vsako leto vsaj enkrat pa avtomobil ostane sredi vasi in visoki gostje si gredo ogledat kovačnice.

Letos so prišli nekoga popoldneva koncem septembra. Kakor druga leta, so pustili avtomobile na vasi ter odšli skozi nizka vrata v črni vigenc. Kamnogoričani se niso mogli načuditi ljubeznivosti naše kraljice, ki se je razgovarjala s kovači. »Poglejte,« pravi stara ženica, »kako je bilo prej in kako je sedaj, kdo od vladajočih se je briga za nas delavce. Ko se je nekdo peljal cesar mimo Globokoga, smo hiteli v Vaze in smeli gledati samo cesarski vagon in danes prihaja kraljica kar sama k nam!«

Poleg visoke matere v spremstvu dvorne dame g. Švrljigove pa je bila tudi kraljevska deca. Prestolonaslednik Peter in kraljevič Tomislav sta spremljala mamico, Andreja pa je držala v naročju guvernant. Ljubezniv je bil prizor, ko si je kraljica ogledovala izdelke — majhnim kladivom slične žeblice, s katerimi pritrjujejo železne tračnice. Kraljevič Tomislav je takoj zaprosil mamico za tak žebelj. Kraljica je dala vsakemu otroku po en komad. Peterček, kakor imenujejo pri nas prestolonaslednika, je žebelj ogledoval, mlajša brata pa sta kar pričela nabijati s malimi kladi. Pa da vse takrat videli kamnogoriške kovače, vsi so hiteli, da bi mogli pravočasno izdelati vsaj po en posebno lep žebelj in ga pokloniti visokim posetnikom. Zelo žal jim je bilo, ko niso uspeli, kajti kraljica je prej zapustila vigenc, preden so mogli izgotoviti žeblice.

Med ogledovanjem kamnogoriške industrije je pripovedoval zgodovino Kamne gorice tamošnji rojak Vladimir Kapus. Kraljici, ki se je zanimala za nastanek in razvoj, kakor tudi za sedanje razmere stare industrije, je vidno ugajal stari preprosti mehanizem vodnega pogona. Čudila se je, kako da se je vse to moglo obdržati skozi dolgo dobo stoletij.

Kamnogoričani, ki so odhajajoče navdušeno pozdravljali, so posebno ponosni zaradi tega, ker Nj. Vel. v Kamno gorico največkrat prihaja v družbi svojih in brez vsakega posebnega pomenja. Izrazili so željo, da bi se poročalo o visokih obiskih šele po odhodu kralja in kraljice. V skrbah so bili, da bi drugače kraljica bila motena na svojih izletih in in ne prišla več v našo staro vasico.

Smrt zaslužnega vzgojitelja

Ribnica, 10. okt.

Včeraj proti večeru je preminul upokojeni šolski upravitelj g. Fran Stefančič, star 62 let. Pokojnik je bil po svojem značaju in marljivem delovanju zlasti v Ribniški dolini splošno znana in spoštovana osebnost. Služboval je ves čas svojega učiteljevanja le v treh krajih in sicer v Črnomlju, v Velikih Laščah pred in med vojno kot nadučitelj, v Ribnici pa najprej kot učitelj, po vojni pa kot šolski upravitelj.

V poklicu in delovanju so ga dicile vse vrline, bil je izvrsten učitelj, skrben šolski upravitelj, dobronamerni mladini, nabožni svetovalec staršem, iskren tovariš ter odločen zagovornik naprednega šolstva in branitelj učiteljskih pravic. Tovariši so ga izvolili najprej za predsednika učiteljskega društva za Ribniško dolino. Na tem mestu je vneto vzpodbujal tovariše k vztrajnemu šolskemu in narodnemu delovanju. Bil je tudi zastopnik učiteljskega v okrajnem šolskem svetu v Kočevju, kjer je pred vojno odločno zastopal težnje svojega stanu. Po značaju je bil sicer skromen, pri tem pa odločen narodnjak in naprednjak v vseh časih in razmerah. Njegov značaj je bil kremenit in neupogljiv.

Pred tremi meseci je obhajal s svojimi tovariši 40letnico mature. Bil je vesel in dobre volje in nihče ni mislil, da nas bo Stefan, kakor so ga na kratko imenovali, tako kmalu zapustil. Sam pa je imel temne slutnje in že tedaj je dejal, da bo kot prvi sledil že pokojnim tovarišem.

Zaslužnemu učitelju, kremenitemu značaju, iskrenemu tovarišu in vzornemu narodnemu delavcu bodi ohranjen blag in časten spomin!

Belokranjski izseljenci

Streklevec, 10. oktobra.

Procentualno največjo količino k izseljevanju iz kraških predelov Slovenije prispeva Bela krajina. Izseljevanje nam dobro predločuje že statistični pregled ene same belokranjske občine. Vzemimo statistiko občine Semič, kajti približno iste podatke o izseljencih v Ameriko imajo občinski arhivi ostalih belokranjskih občin.

Semiška občina z davčnimi občinami Streklevec in Pribejke obsega teritorialno 4114 ha 77 a 94 kv. met. Na tem ozemlju je 653 hiš in po ljudskem štetju iz leta 1921. 1970 prebivalcev. Iz teh domačinov se je izselilo v Ameriko po vrsti v letih 1920 do 1929. 179 zdravih moških oseb v posameznih letih se ti izseljenci vrstijo takole: 17. 8, 16, 17, 26, 27, 29, 26, 29, 2.

V letu 1929 je bilo izseljevanje v Ameriko omejeno. Išli so lahko sedaj samo ameriški državljani, ki biva v naši državi. Od leta 1920. do danes se je izselilo 10 % prebivalcev iz semiške občine, pri tem seveda niso všteti mladoletni, otroci in ženske, marveč samo polnoletne moške osebe od

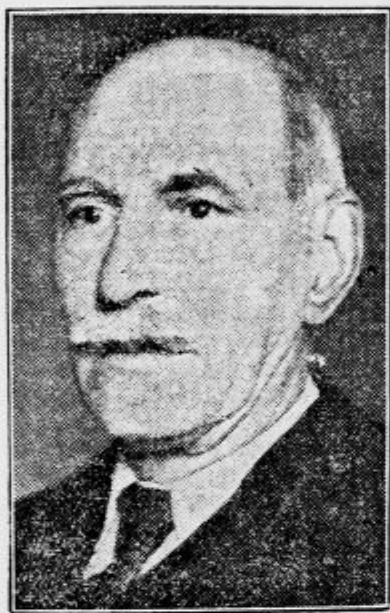
21. do 45. leta, ki so zadostile svoji vojaški dolžnosti. Čim strožje mere so podvzele ameriške oblasti proti našim izseljencem, tem bolj pada število izseljencev in ko je bila lani vselitev prepovedana vsem, ki niso ameriški državljani, je padlo število izseljencev na ničlo.

Številke izseljencev v Ameriko v posameznih letih jasno govorijo, koliko truda bo še treba s strani intelektualnih krogov v Beli krajini, da se bo naš človek bolj oklenil domače grude. Naši ljudje so brez dvoma prevzeli običaj izseljevanja od bližnjih kočevskih Nemcev, kajti že v predvojnih letih so občine Črnomelj, Planina in Poljane beležile najvišje število izseljencev v Ameriko.

Najtehtnejši vzrok izseljevanja pa so slabe gospodarske razmere. Zaradi slabih prometnih zvez in kraškega ozemlja je belokranjski kmet prisiljen, da obdeluje svoje kmetije in ilovnate njive skoro še na srednjeveški način. Ozemlje južno od Gorjancev je izpostavljeno vsakoletnim elementarnim nevarnostim. Toča zbija Belokranjcu vinograde, njegovo najbolj obloženovo posest. Družine rastejo in ni čudnega, če si zaželi oče številne družine, da bi odražal »dolarje služiti«. Doma seveda propada že itak slabo posestvo, ker ga ženske in otroci ne morejo obdelati. Bela krajina s svojim izseljeniškim vprašanjem zahteva vsekakor več pozornosti. — L. Z.

Jubilej zvestega službovanja

Redek jubilej v življenju obhaja g. Josip Jakše in sicer 40letnico zvestega službovanja pri enem in istem sodišču na Brdu pri Lukovici. Nastopil je svojo službo

11. oktobra 1890 in so mu bili v tem času predstojniki naslednji gospodje: dr. J. Pečkar, dr. V. Foerster, dr. A. Furlan, dr. J. Modic, J. Zmavc, dr. Zenko, dr. Luschin, A. Lajevic, A. Debeljak in G. Zupančič. Še vedno zdrav in čil odhaja po štiridesetletnem vestnem službovanju v pokoj. Zelimu mu še mnogo srečnih let v zasluženem pokoju.

Veselice in kriza

Trbovlje, 10. oktobra.

Nastopila je doba veselja in veseljačenja, ki bo trajala vse do pusta ali pa še preko njega. Ni je omeniti brez nekoliko veselja, ob plačilnih dneh pa jih je še več. Prirejajo jih gostilničarji in društva, med temi tudi taka, za katerih eksistenco zvešle so plakati, ki te vabijo, da jim do prineses svoj obolus. In vse veselice so dobro obiskane. Človek bi mislil, da živimo v najboljših časih, da pri nas ni krize. Pa je kriza in še kakšna! Če pogledaš v tih domovja nekaterih družin, boš našel toliko bede kot malo kje. Otroci, bratci in sestrica gladujejo, oče, dostikrat tudi mati in starejši bratje in sestre pa plešejo in se veseli. Dolgovi pri trgovcih in obrtnikih rastejo, mi pa pijemo, pijemo in pijemo. Zdi se, da smo izgubili vsak smisel za resno življenje. Veseljačimo, kot bi bil že jutri konec sveta in kot bi ne imeli pred seboj bodočnosti, ki bo morda še hujša od sedanjosti.

Kakor se čuje, hočejo oblastva sama omejiti to veseljačenje in prav je tako. Ako se sami ne znajo brzdati, mora priti nekdo, ki nas bo spomnil dolžnosti, ki jih imamo v prvi vrsti do svojcev in potem do splošnosti vobče.

Ne mislimo, da bi po težkem delu ne bilo potrebno razvedrilo, ali tudi to mora imeti svoje meje. Tu pridejo v prvi vrsti v poštev društva, potrebna in nepotrebna. Društva, katerih obstoj je odvisen samo od veselja in pijančevanja, gotovo nimajo eksistenčne upravičenosti. Več prosvete in srčne kulture med ljudstvom! Več kulturnih prireditelj, pa malo manj plesnih veseljač! Koliko dobrega in koristnega bi se lahko storilo, koliko lačnih žledov bi se lahko nasitilo in koliko zmružujočih lahko obšlo za denar, ki ga zaveslajčimo in požremo po glju.

Zivljenje je resno, vzemimo je kot tako in prenehajmo z zapravljanjem tako težko prisluženega denarja.

Proti zakonitnim pisčem

Marska Sobota, oktobra.

Ko se davki notarjem in odvetočnikom s vsakim letom dvigajo, raste pri nas zakonitno pisarstvo do gorostasne višine, ki odjeda notarjem in odvetočnikom njih dohodke že v taki meri, da se o tem ne more več molčati ter bo potrebno, da se tem zakonitnim pisčem enkrat za vselej stopi na prste.

V prvi vrsti so se vrgli na sestavo kupnih pogodb, zadolžnic, pobutnic in podobno. Pri sestavljanju takih listin so pa ti tihi toliko previdni, da navadno sami ne spisejo izvirnikov listin, temveč le nekatere koncepte, katere potem njih »stranke« spisejo ali same ali po svojih zaupnikih tako, da se najdejo listine, sestavljene v slovenskem jeziku od ljudi, ki niti slovenskega jezika ne obvladajo. Neki zakoniti pisar ima baje ob nedeljah na deželi svoje »uradne dneve«.

Mislimo, da sodišču ne bi bilo težko priti na sled tem škodljivcem notarskega in odvetočnega stanu. Za danes se omejimo na naslednje:

Sodišče naj bi pregledalo v prvi vrsti vse zemljišne vloge zadnjih let, ki niso signirane po kakem notariu ali odvetočniku, posebno pa tudi vloge, podane na zapisnik, ter naj zasliši dotične stranke, ki so te listine podpisale, pod prisego in kaj kmalu bo izsledilo zakonite pisarje. Za bodoče pa bi se dalo zakonito pisarstvo že v kalu zatreči na ta način, da bi sodišče nadziralo privatne osebe, ki predlagajo listine v svrhu legalizacije itd. § 120 zakona o advokatih z dne 19. marca 1929 določa za zakonite pisarje kazni z globo do 1500 Din ali zaporo kazni do dveh mesecev ali pa tudi obe kazni obenem.

To naj bo vsem zakonitnim pisčem v Murski Soboti in izven nje resno in zadnje svarilo, da takoj odnehajo s svojo umazano in zakonito zabranjeno konkurenco, ker bi v nasprotnem primeru ne poznali namram nikomur nobenega pardona več tudi zaradi škode, ki jo povzročajo nevednemu ljudstvu.

Za tiste, ki beže — domov

Kolonizacijska akcija v Povardarju.

Beograd, 9. oktobra.

»Jutro« je bilo prvi jugoslovanski list, ki se je začel resno baviti z vprašanjem naše notranje kolonizacije. Bili so pač posamezniki, ki so se ne samo v svojo, temveč tudi v splošno korist začeli zanimati za notranje naseljevanje ljudi iz naših »povinskih krajev« in naših rojakov iz inozemstva, ki so doslej iskali kruha in doma v daljni tujini, večinoma onstran morja, ali tako širokopotezno, tako primerno smotro — ohraniti vse njene dece materi domovini — kakor je postavilo v razpravo in reševanje to vprašanje »Jutro«, ni bilo načeto nikoli. In je pa tudi res nepobito dejstvo, da se vprašanje izseljevanja da rešiti ugodno i za narod i državo edino le s pomočjo notranje kolonizacije: zastaviti je treba vse sile, da narod ne bo bežal za kruhom iz države, temveč da ga najde doma. Ne več beže v inozemstvo, temveč domov, tja v domovini, kjer je dovolj kruha za vsakogar, ki si ga resno hoče zaslužiti, kdor hoče resno delati. Za lenuhe, lahkoživce, postopaje seveda to ne velja, in če se njih rešita država in narod z izseljenjem, naj le gredo in čim prej!

Stvar ni izšla morda iz službenih krogov, temveč iz zasebnega spočetja. Znano je, da se je na konferenci v Splitu, ki se je bavila z vprašanjem izseljevanja in izseljeniškim vprašanjem, stvar razmotrivala tudi v tem smislu; toda od razmotrivanja pa do ustvarjenja je dolg korak, ki se največkrat sploh ne izvrši. Treba je bilo, da je prišel človek, ki sta mu narod in država res ideal, ne pa samo lepo do neč beseda, človek, ki ima toliko trdnje, neupogljivosti, jeklene volje, da ga ne prestrašijo ovire in zapreke, predhodki in odgovarjanja, ki izvirajo ali iz nepoznanja, zmer ali pa iz »svete sebičnosti«, treba je bilo človeka, ki se z vso vnetostjo loti dela z zavestjo, da ga bo tudi izvršil, ker ga hoče izvršiti.

Te dni se je čitalo v naših listih, da »Savez agrarnih zajednica« v Skoplju nudi priselencem priliko, da se naselijo v Vardarski banovini. Gre za večje zemljišče v negotinskem srezu (Negotin ob Vardaru, niže Skoplja in Velesa, ne pa Negotin ob bolgarski meji, v dolini reke Timoka, pred njenim izlivom v Donavo). Kraj s skoraj popolnoma sredozemskim podnebjem in rastlinjem, ker je v značni črti oddaljen samo okoli 120 km od Soluna in leži za kakih 60 km južneje od najjužnejše točke Dalmacije. Ob glavni železniški progi Beograd—Gjvrgelija—Solun, ob veliki reki Vardar, v sosesčini velikega, najumneje obdelanega posestva kraljevega dvora, z dobro izvirno vodo in zemljo, ki rodi vse, kar hoče njen obdelovalec: žito vseh vrst, sočivje, zelenjava, sadje, vino, tobak ter celo riž in bombaž. Zemlja takorekoč deviška, ker so jo prejšnji lastniki, Turki, ki so se večinoma izselili, obdelovali le za silo, in je gnojnice skoraj nepotrebno. Na razpolago je tudi več stanovanjskih hišic in gospodarskih poslopij, ki bodo zadostovala seveda samo za začetek in jih bo treba časoma razširiti, povečati. Za živinorejo, perutninarstvo zelo prikladno. Za ribiča in lovca zelo vabljiva lovišča. Opekarna se lahko postavi v najbližji bližini naselja. Razporeditve pridelkov ob vse železniški progi vse do Beograda. Kraj je zdrav. Malarija, ki je svoje čase gospodarila v dolini reke Vardarja, je skoraj popolnoma izginila, za kar ima pač največjo zaslugu vzorno urejena zdravstvena služba, čijo urodbo prihajajo proučevati celo iz najoddaljenejšega inozemstva. V ostalem pa je stvar tudi ta, da malarija izginja povsod, kjer se začne zemlja umno in intenzivno obdelovati. Kjer sta izginila turško lenuharjenje in nesnaga, je izginila tudi malarija.

Kakor se doznava, se je prišlo informativnemu uradu v Beogradu, Pasturjeva (Miloša Pocerca) ul. 23a, že precej interesov, zlasti Primorcev, za to zemljišče, in se zdi, da bo njihovo število kmalu polno, kar ni čudno, ko je kupnina izredno nizka in so plačilni pogoji zelo ugodni. Tako bo torej gotovo že v najkrajšem času zrastle tam dobi ob Vardaru obsežna naselbina, kateri se obeta najlepša bodočnost.

Tak je torej začetek vstvarjanja naše protizseljenjske notranje kolonizacijske akcije, in ta začetek zastavljen z dobrim preudarkom in odločno voljo, pri čemer je seveda odločevalo tudi strokovno znanje prvih pionirjev, ob polnem razumevanju in

naselbina, kateri se obeta najlepša bodočnost.

Tak je torej začetek vstvarjanja naše protizseljenjske notranje kolonizacijske akcije, in ta začetek zastavljen z dobrim preudarkom in odločno voljo, pri čemer je seveda odločevalo tudi strokovno znanje prvih pionirjev, ob polnem razumevanju in

denarji podpiri protizseljenjske vladne akcije, mora biti zgled za ves bodoči razvoj našega naroda in državi toliko koristne akcije. Prepričani smo, da bo Bistrica ob Savi kmalu sledno toliko novih kolonij, da bo izseljevanje v inozemstvo, če že ne popolnoma prenehalo, pa se vendar čisto malo na kar najneznajša kolonija.

Glas izpod Savinjskih planin

Luče v Savinjski dolini, 10. okt.

Luče so se v zadnjih letih prav lepo razvile, saj pa tudi imajo vse pogoje za uspešen razvoj. Lepa, čista vas z romantično okolico, zdrav gorski zrak, kopeli v ledenomrzli Savinji ali topli Lučni, kakor kdo hoče, prekrasni sprehodi proti Igli, Ljubnemu ali Kamniku, to so prednosti in odlike, ki privabljajo k nam vedno več turistov in letoviščarjev. Letos smo imeli izredno mnogo letoviščarjev od blizu in od daleč: iz Ljubljane, Zagreba in Hrvatske, da, celo iz Grada v Avstriji. Seveda bi jih bilo še več, ako bi bilo prostora. Ko ljudje spoznajo, da prinašajo letoviščarji v kraj lepe denarje, bo tudi v tem oziru bolje.

Nekaj pa je, kar znatno zavira večji prtok letoviščarjev: pokopališče okrog župne cerkve na holmcu sredi vasi. Vse hiše in gostilne, kjer stanujejo letoviščarji in kjer so na hrani, leže ob vnozuju tega pokopališča. Te hiše imajo seveda tudi vodnjake in v nje se staka, povsem naravno, voda iz pokopališča. Tu tik pod pokopališčem stoji tudi šolsko poslopje z vodnjakom in iz njega pije šolska deca vodo. Če je to zdravo, higijensko, ne bomo raziskovali. V drugih krajih bi rekli, da je to javen skandal. To pokopališče je danes že premajhno. Lina je torej prilika, da se že vendar enkrat premešči vasi in se napravi na kraju, ki je za to prikladen. Vseh želja je to, saj ki je za župnika. Ta hoče imeti pokopališče tam, kjer je, le povečati ga hoče. V to je že nakupil sosedno njivo, vaščani in šolski otroci pa naj še nadalje pije vodo, ki prihaja iz pokopališča! Sicer pa ali ni škoda rodovitne zemlje, ki je v Luči tako silno malo in ki je prav zaradi tega draga kot žafran? Toda nihče se za to ne zmeni, ne občinski odborniki, ki samo kima, kadar župnik kaj ukrene, in ne, kar skoraj se zdi, sanitetska oblast. In vendar je še v veljavi, o tem se ne motimo, zakon, ki odreja, da se nova pokopališča ne smejo nameščati ob javnih cestah in ne sredi obljudenih krajev. Ali ta zakon pri nas ne velja? Ne moremo tega verjeti, zato pozivamo sanitetno oblast, naj z vso potrebno energijo poskrbi za to, da se pokopališče iz tujkoprometnih, predvsem pa iz zdravstvenih ozirov premešči iz vasi. Zemljišče, prikladnih za pokopališče, je izven vasi dovolj na razpolago.

Letos je bila končno trasirana tudi cesta iz Luči proti Kamniku. Trasiranje je izvršil g. inženjer Fran Fischer, ki se je z veliko vneto in ljubeznivo posvetil temu poslu. Projektirana cesta pojde od Kranjskega Raka po južnem ostriškem pobočju mimo Selišnika nad Mlinarjem proti Podpečniku in se bo pri Podpečnem mostu združila s staro občinsko cesto. Na celi ti progi bo potreben samo en most in sicer preko Bele pri Podpečniku. Ta cesta, za katero se bomo rimo že skoraj polstoletja, je za tujski

promet velikanskega pomena, saj pomenja direktno zvezo Ljubljane z Logarsko dolino. Svoje dni je tej zvezi nasprotoval Gradec, pač iz nemškonskonalnih motivov, ker ni videl rad, da ib prišla Gornjo savinjska dolina, ti najbolj slovenski kraji, v neposredno zvezo z Ljubljano. Po osvoboditvi smo bili prepričani, da nam pada cestna zveza s Kamnikom, oziroma z Ljubljano kot zrclo jabolk v naročje. Toda motili smo se. Celih deset let smo se sedaj brezuspešno zavzemali za to cesto, ali bo tudi to pot naš trud zaman? Nečemo izgubiti vere, pač pa pričakujemo, da bodo že vendar enkrat obljubam sledila tudi dejanja in da bo banska uprava že letos sprejela v svoj proračun zgradbo ceste Kamnik—Luče, dobro se zavedajoč, da je ta cesta ne samo velikega lokalnega pomena, marveč tudi tujkoprometne, predvsem pa strateškega važnosti.

Kakor hrepenimo po cestni zvezi s Kamnikom, tako težko pričakujemo, da bi se čim prej speljal električni daljnovod iz Velenja preko naše doline na Kamnik in Ljubljano, ker dobimo potem tudi v Luči električno razsvetljavo. A ta je tudi eden izmed glavnih pogojev za uspešen razvoj našega letoviškega kraja.

Tragična smrt otroka v stopah

St. Jurij pod Kamom, 9. okt.

Pretekli teden se je v stopah smrtno ponesrečila petletna hčerka posestnika Antona Klanška iz St. Jurja št. 15.

O tragičnem dogodku smo izvedeli naslednje: Mala Marija se je popoldne odpravila iz hiše, kar ostali domači niti opazili niso. Proti svoji navadi je dekletce zašlo v komaj par korakov oddaljene stopo, kjer je tragično končalo mlado življenje. Ko so opazili odsotnost otroka, so domači takoj pohitili k njenemu staremu očetu, ki je jedva streljal od njih, in je imela deklica navado tia zahajati. Toda otroka niso našli. Odpravili so se v stope, kjer so dekletce našli okrvavljeno na tleh poleg stop — že mrtvo. Izvlekli so trupelce izpod vrtena in je položili na mrtvaški oder.

Kaj je nesrečnega otroka zaneslo k stopam, se ne ve. Najbrže pa je skozi priprta vrata dekletce prišlo v stope, kjer je je za obleko potegnila os vrtena, ki jo je privla in pritisnila k tlom tako, da je bil močan pritisk na prsi smrtonosen in ji je poleg tega zlomilo še levo roko dvakrat. Z nesrečnimi starši sočustvuje vsa okolica.

Z jesenskih manevrov pri Ptuj: konjeniška patrolja

Z jesenskih manevrov pri Ptuj: kolesarji popravljajo defekte na kolesih

PRIDEJ JUTRI
Tango ljubezni

Vesela filmska opereta, v kateri igra in poje v glavni vlogi vsi ljubljenci popularni

Willy Forst

Lepa, očarljiva popevke! Smeh! Zabava! Razkošje! Ljubavni prizori! Balet!

Jutri Jutri

ELITNI KINO MATICA

Domače vesti

* Volitev rektorja na ljubljanski univerzi. Po ponovnih volitvah je bil naposled na včerajšnji seji univerzitetnega sveta po novem univerzitetnem zakonu izvoljen za rektorja za dobo 2 let prof. dr. Alfred Šerko. S tem je končno rešeno vprašanje, ki je v zadnjem času v javnosti vzbujalo mnogo pozornosti.

* Za bivanje članov kraljevskega doma v Zagrebu bo mestna občina zagrebska kupila palačo rodbine Pongrac s krasnim parkom in divnim razgledom na Tuškanec. V to svrhu se bo prihodnji ponedeljek vrnila izredna seja občinske uprave, ki bo odobrila tozadevni sklep finančnega odbora.

* Slovanski zdravnik v južni Dalmaciji. S parobrodi Jugoslovanske plovnice »Kumanovo«, »Zagreb« in »Kosovo« je predvčerajšnjim prispelo v Dubrovnik približno 500 slovanskih zdravnikov, ki so se v Splitu udeležili zdravniškega kongresa. V imenu mesta je goste v pristanišču pozdravil podžupan Hadžija, v imenu dubrovniških zdravnikov pa dr. Milo Katič. Zvečer je Udruga dubrovniških zdravnikov gostom na čast priredila rout. Včeraj so si gosti ogledali mesto, potem pa so odpotovali v Boko Kotorsko in Črno goro.

* Sušak dobi sodni stol. Na Sušaku se je v zadnjih dneh mudil predsednik banskega stola v Zagrebu dr. Kovačević. Pregledal je poslopje, v katerem bo nastanjen sodni stol na Sušaku. Kakor se zatrijuje, bo do novega leta, ko stopi v veljavo novi kazenski postopek, že aktiviran sodni stol na Sušaku. V kompetenco tega sodnega stola bodo spadali okrajji Kastav, Sušak, Krk, Rab, Bakar, Pag, Crikvenica, Novi, Seni in Delnice.

* So že dotiskane (razen »Pratike«) knjige Vodnikov družbe. Sedaj ima glavno delo knjigovodstva: ni malenkost zvezat 80.000 knjig! Prihodnji mesec se začne knjige razpošiljati. Še je čas, da postane član Vodnikove družbe, a skrajni čas, kajti vsem ne bo več mogoče ustreči.

* Profesor Artur Strohshneider živ in zdrav. Nedavno so se širile po časopisju vesti, da se je ponesrečil priljubljeni akrobat prof. Strohshneider, ki je nedavno kazal ljubljancem svoje umetnosti na vrvi. Kakor se je ugotovilo, so bile vesti popolnoma izmišljene. Tajnik ljubljanskega invalidskega združenja nam je pokazal pismo prof. Strohshneiderja iz Bielovara ob 8. t. m. V pismu mu poroča o svojih lepih uspehih po naši državi. Prof. Strohshneider se pripravlja na nadaljno pot preko Beograda in ga prosi, naj se v njegovem imenu še enkrat najlepše zahvali vsem ljubljancem in ljubljankam za naklonjenost.

* SPD »Peca« v Mežici. Črni javlja, da ostane Uletova koč na Peci odprta še do vseheta 19. t. m. Podružnica je v preteklem letu izpeljala složno pot iz Riške gore do Uletove koč, ki bo zlasti v zimskem času lahko dobro služila turistom. Ključ od koč, ki bi jih eventualno rabili poznejši izletniki, se bodo dobili v Mežici, Črni ali pa v Heleni v Podpeci. Ker se je že lani izkazala potreba, da se zaradi izvrstne smuke od Uletove koč čez Riško goro, Stenge v Mežico odpre koč v zimskem času ob sobotah in nedeljah, bo podružnica ob zadostnih predhodnih prijavah odprla in oskrbovala koč ob omenjenih dneh z vsem potrebnim in nudila vse ugodnosti. Vabljeni so vsi oni turisti, ki letos niso obiskali naše območje postojanke, da jo obiščejo še te dni ali pa na dan zatvožitve v nedeljo 19. t. m. Na svidenje!

* Sezona na Gornjem Jadrnu se bliža svojemu koncu. Poslednji poletni posetniki naših morskimi kopališč se sedaj vračajo domov. Zanimivo pa je, da prihajajo v zadnjih dneh v naraščajočem številu na Sušak in dalje na Jadrnu Angleži.

* Dedič naj se zgleda. Izseljeniški komisariat v Zagrebu, Kamenita ulica 15, poziva dediče Mirka Radoška, ki je umrl v Wiantotte, država Michigan, v Zedinjenih državah, naj se takoj prijavijo komisariatu z natančnim naslovom, da se jim izplača varovalnina po pokojniku. Gre za pokojnikovega sina Ivana in Tomaža Radoška, katerih oviščilce komisariatu ni znano.

* Podpiralno Ciril - Metodovo društvo, ki je edino slovensko obrambno šolsko društvo v Jugoslaviji!

* Igra narave. Naš naročnik g. Ivan Broder nam je prinesel v redakcijo čuden krompir, ki ima obliko sedečega psa. Zrasel je ta krompir na Candonijevem posestvu v Zamostcu pri Sodražici in je vzbujal veliko zanimanje tudi pri Candonijevih sosedi.

* Darova. Za Podporno društvo slepih v Ljubljani je poslal 100 Din namesto cvetja na grob blagopokojne g. Alojzije Slančeve iz Litije g. inž. podpornik Franjo Mamilović iz Negotina. Kot del honorarja je poslal g. Leon Tičar iz Rimskih toplic 50 Din za bolnega pisatelja g. R. Murnika.

* Popravek. V včerajšnji članek »Kako je padel Srečko Puncer« je treba uvrstiti pra-

vilno ime graščine Thallenstein in ne Falterstein, in predzadnjo vrsto pa »so« namesto »smo«

* Kmetijske nadaljevalne šole. Prejeli smo: 53 kmetijskih nadaljevalnih šol za fantje in 48 gospodinskih nadaljevalnih šol za dekleta je izobraževalo v preteklem letu kmetijsko mladino v Dravski banovini. Vodi telji teh šol so se zbrali 3. in 4. t. m. v dvorani OUZD v Ljubljani, da se porazgovorijo o doseganem delu in o smernicah za bodočnost. Zelo se je zavzemala za te šole banovina s svojim banom na čelu. Za nemoten obstoj se imajo te šole zahvaliti predvsem pomočniku bana in sedanjememu vršilcu dolžnosti bana g. dr. Pirkmajerju. Zborovanje je otvoril načelnik kmetijskega oddelka g. inž. Podgornik, ki je orisal zgodovinski razvoj teh šol s posebnim ozirom na sedanji položaj po dalekosežnih in modrih ukrepih našega kralja. Dr. Kotnik je raztolmačil dosežane sodelovanje prosvetnega oddelka. Andrej Skuli, poverjenik UJU, je govoril o doseganem in bodočem delu organizacije UJU za kmetijsko vzgojo. Franc Kofol, tajnik Kmetijske družbe, je pohvalil pionirsko delo učitelstva za povzdig kmetištva in zagotovilo sodelovanje Kmetijske družbe. Inspektor inž. Zidanšek je podal v glavnih obrisih državni kmetijski program. Pod predsedstvom Josipa Gosaka šolskega upravitelja na Teharju, je učitelstvo razpravljalo o doseganem delu na kmetijskih nadaljevalnih šolah v njihovem ustanavljanju, gnetnem vzdrževanju in njihovem ustroju. Stavljeno je bilo mnogo stvarnih predlogov. Odličnega sodelavca je našlo učitelstvo teh šol v osebi Josipa Krošlisa, rečfrenta za kmetijske in gospodinske nadaljevalne šole pri banski upravi. Ki je podal različne predloge, referat.

KINO IDEAL
Premijeral! Senzacional!
Hoot Gibson
v filmu vratolomnih senzacij
Puščica pustinje
Ob 4., 8 in 9. uri.

* »Koroška Slovenija«. Leto 1919. je izšla v komisijski zalozi Schwentnerja v Ljubljani brošura »Koroška Slovenija«, ki jo je spisal dr. Jos. C. Oblak. V njej se obravnavajo različni načrti, ki so se predlagali glede Koroške od naše in nemške strani pred določitvijo plebiscita, ter se obravnava zlasti naša minimalna meja, kakor jo predlaga pisatelj v smislu Gumploviceve teorije kot prirodno mejo. Sploh obravnava brošura vse slovensko ozemlje in je dragocen spomin na one čase. Tik pred plebiscitom je izšla še druga brošura istega pisca v založbi Tourist Officea »Iz prehoda po Koroški Sloveniji«, ki nam opisuje v glavnih potezih slovensko koroško ozemlje v turističnem oziru in ki je še danes aktualna. Obek brošur je še omejeno število na razpolago.

* Prodaja krp in nošenih čevljev. 21. t. m. se bo vršila pri komandi dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani ustne licitacije glede prodaje 3680 kg raznih krp od suknene obleke, volnenega perila in vojaških odej ter glede prodaje 1269 parov iznošenih čevljev. Predmeti so interesentom vsak delavnik od 9. do 11. pri komandi na vpogled.

* Star mož in mlada žena. V Apatinu se je preteklo sredo obesil Janoš Rant, star 72 let. Starca je poglala v smrt lahkomiselna ženitev z 20letnim dekletom.

* Dve gospodini načelniki banditov. V zvezi z odkritjem vlomilske tolpe v Somboru, ki ji je bila na čelu gospodična Ana Borisova in o kateri smo že včeraj poročali, javljajo iz Sombora, da je v teku preskave prišlo še do drugega senzacionalnega odkritja. Kot udeleženka je v Anini tolpi sodelovala še ena ugledna gospodična, ki je za tolpo dobavljala kloroform. Tolpa se je nameravala podati v inozemstvo, kjer bi po vlakih vršila tatvine s pomočjo kloroformiranja potnikov. V to svrhu je neka lekarniška nameščena ukradla precejšnjo dozo kloroforma. Preiskava se še nadaljuje.

* Obleke in klobuke kemično čist. barva in plisirava tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

* »Železna maska«. (Nadaljevanje »Treh mušketirjev«.) Danes ob pol 3. popoldne in jutri ob 11. dopoldne bo predvajala ZKD v prostorih elitnega kina Matice vlezanimi film »Železna maska« z Douglas Fairbankom v glavni vlogi. Napeto dejanje tega filma, ki tvori nadaljevanje prejšnjega teden z uspehom predvajanja »Treh mušketirjev«, bo zanimalo vse občinstvo. Cene najnižje!

* Nekdanji člani akad. društva »Ilirija« v Pragi imajo prijateljski sestanek 13. oktobra zvečer v restavraciji Zvezda v Ljubljani. V kolikor so znani njih naslovi, so jih sklicatelj pisмено povabil. Kdor pa ni prejel vabila, naj smatra to obvestilo za vabilo. Tudi vsi ostali nekdanji tovažišji Pražani dobrodošli!

* Iz gledališča. Drevi se ponovi prvič v letošnji sezoni melodijozna Fallova opera »Dolarska princesa«. Sodelujejo Poličeva, Ribičeva, Balatkova, Strniševa, Gošić, Drenovec, Peček, Povhe, Simončič in drugi. Dirigent Svetel. Izven abonmaja pri znižanih cenah. — V nedeljo se vprizori Čajkovskega »Evgenij Onjegin«. V tej romantični operi bo pela prvič na našem odru partijo Tatjana priljubljena ga. Zlata Gjurgjenčeva. Naslovno partijo bo pel Primožič, kneza Gremina Križal, Lenskega Gošić. Nastopi baletni zbor. Dirigent Strito. Izven abonmaja pri znižanih cenah. — V torek bo Puccinijeva »Madame Butterfly« z go. Zlata Gjurgjenčeva v naslovni partiji. V partiji Pincertona nastopi Marčec. Za abonma B. — Krstna predstava iz-

Najbolj pošteno

Vas postreže z zimskimi oblačili

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

virne slovenske drame »Kraljična Haris« bo nocoj ob 20. v ljubljanski dram. Delo je izvrstno naštudiral in zrežiral Lipah. Za abonma D. — Prva repriza ruske drame »Mladolejce« bo v nedeljo ob 20. Delo je doseglo pri letošnji premijeri posebno lep uspeh. V dramu je zaposlen skoro ves dramski ansambel. Režijo ima ravnatelj Golia. Običajne dramske cene. — V nedeljo popoldne se vrši kot prva popoldanska predstava opereta »Grof Luksemburški« z Drenovcem v naslovni partiji. V večjih vlogah nastopijo Poličeva, Balatkova, Peček, Povhe in Simončič. Izven abonmaja.

* Mestni magistrat je telefonično dosegljiv zaradi poškodbe telefonske centrala po centralni kurjavi na naslednjih številkah: predsedstvo 3026, gospodarski urad 3023, gradbeni urad 3029, mestna elektrarna ravnateljstvo 3024, mestna elektrarna akumulatorji 3025, klavnicka 3027, ekspedit mestnega magistrata 3028, reševalna postaja in gasilnica 3022.

* Smrtna kosa. V hiralnici sv. Jožefa je preminila ga. Marija Grčarijeva, rojena Jurjevčičeva, vdova po železničarju. Dosegla je visoko starost 89 let. Pogreb pokojnice bo 12. t. m. ob pol 15. Blag ji spomin. Žalujemo naše sožalje!

* V gumijastem čolnu po Evropi. Včeraj so prispeli v Ljubljano trije mladi študentje etnologije na visoki šoli v Kölnu Alfred Pollmann, Toni Schirmer in Josef Almassy, ki so 22. maja lani odveslali s svojim čolnom »Vater Rhein« po Reni navzdol, odpotovali na Holandsko, čez Severno morje v Hamburg in po Labi na Češkoslovaško, nato pa so šli peš do Regensburga, odkoder so se po Dunavu peljali do Črnege morja. Skozi Bospor jih je vodila pot v Marmarsko morje in skozi Dardanele v Egejsko morje. Bili so na otokih Imbrosu in Limosu, v Solunu in Atenah, potovali so na Kreta in Jonijsko morje, na Krk in skozi Otrantsko ožino na Jadrnu Veslali so mnogo po južni Srbiji, obiskali Beograd, Zagreb, Sarajevo, Novi Sad, Osijek in prispeli včeraj preko Celja v Ljubljano. Mladit fante so dosedaj prenočevali že 11.000 kilometrov iz Ljubljane krenole v Trst.

* Ljubljanski Sokol vabi na predavanje v spomin na 10letnico koroškega plebiscita, ki bo v četrtek 16. t. m. ob 19. zvečer v društveni sejni dvorani v Narodnem domu. Predaval bo brat dr. I. C. Oblak, ki je med najboljšimi poznavalci koroških Slovencev in koroških razmer.

SAMO SE DANES!
Ob 4., četrta na 8 in četrta na 10!
Zadnjikrat Vam poje
Al Jolson
o nepozabnem svojem filmu smeja in solz
»Smej se in plakaj«
Prekrasno!
Razen tega še diven in zanimiv predprogram!
ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124.

* Redna skupščina Udruženja ljubljanskih konservatoristov bo v ponedeljek 13. t. m. ob 20. v Glasbeni Matici, soba 17. Udeležba za člane obvezna. Vsak član se mora izkazati z indeksom.

* Društvo upokojenega učiteljstva bo imelo svoj letni občni zbor v sredo 15. t. m. popoldne ob 15. pri Novem svetu v Ljubljani z običajnim dnevnim redom.

Kupujte samo
PENKALA BATERIJE
ker goré najdalje! 300

* Klub trgovskih akademikov v Ljubljani bo imel redni občni zbor v nedeljo 19. t. m. v klubovih lokalih v Ljubljani, Gosposvetska cesta 8-1, ob pol 11. dopoldne, in ne, kakor je bilo prvotno javljeno, 12. t. m.

* Mestna ljudska kopal v Kolodvorski ulici bo zaradi snaznega kotlov 14. 15. in 16. t. m. zaprta.

OSNUTKE-RISBE

originalne — za lepake kakor časopisno reklamo izvršujemo točno in poceni.

Pošljite cenjena naročila na ogledni odelek »Jutra« pod »Dobra reklama«.

DANES V SOBOTO ZVEČER V KAZINI

OTVORITVENI

Plesni večer z revijo

vseh letošnjih družabnih plesov, katerega priredi plesni mojster g. Jenko.

MERKUR — JAZZBAND

Posebni vabil se ne razpošilja. — Obleka večerna. 14357

TONE POLJŠAK
Ljubljana, Aleksandr. c. 5.

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov. 134

Danes ob 4., pol 8. in 9. zvečer!

Sudermannov roman

»MATI SKRB« v prekrasem, ganljivem in nepozabnem filmu

„V starem gnezdu“

KINO LJUBLJANSKI DVOR
Telefon 2730.

Popolnoma novo! V glavnih vlogah
Mary Carr, Fritz Kortner, Wilhelm Dieterle

* Murnik podlegel zastrupljenju. V četrtek smo poročali o tragediji 28letnega Miloša Murnika, ki so ga našli v sredo popoldne na vrtu gostilne Novi svet skoro nezvestnega. Nesrečnik je pil strup. Prepeljal so ga v bolnico, kjer se je sprva njegovo stanje nekoliko izboljšalo, toda v četrtek zvečer je zastrupljen podlegel.

* Dve nezgodi. V St. Vidu je padel 12 letni posestnikov sin France Sever pred domačo hišo tako nesrečno, da si je zlomil levo roko. — V Matevžu Rabiča, 27 letnega delavca na Javorniku, je odletel med delom kos železa in ga poškodoval na glavi. Oba ponesrečenja so prinela v bolnico.

* Ukradenoko. Trgovski pomočnik Anton Škrjanc, stanujoč na Tržaški cesti 4., je prijavil policiji, da mu je bilo 9. t. m. med 15. in 16. na Mestnem trgu 21 izpred hiše odpeljana kolo znamke »Torpedo« s tvorniško št. 417915.

* Dr. France Pavlovič, specialist za zornice in ustne bolezni, ordinira vsak delavnik od 8. do 12. in od 15. do 18. v Pražakovi ulici 8 (ozelna rumeno - modra hiša). I. nadstropje.

* Gasilno društvo Ježica priredi 19. t. m. trgatve grozdja pri Štirnu na Ježici. Na svidenje!

ZIMSKE OBLEKE

raglane, suknje, trenchcoate in usnjate suknjice kupite najceneje pri konfekcijski industriji

JOSIP IVANČIČ, Ljubljana, Dunajska 7
326

* Vsi prijatelji dobrih domačih krvavih in jetrnih klobas ter pristnih štajerskih in dolenskih vin se vabijo za soboto in nedeljo v gostilno Sveti, Gerbičeva ulica, pri Kolesarju.

* Plesne vaje v veliki dvorani na Taboru bodo vsako nedeljo ob 20. Za začetnike ob pol 20. pod vodstvom plesnega mojstra g. Koščiča.

* Na trgatvi v nedeljo 12. t. m. v salonu pri Jerneju na Sv. Petra cesti bo vesela zabava. Zato ne zamudite prilike! Pod brado se bo vrtele, pri mizah pa bo poceni dobra kapljica. Začetek ob 18. Vstopnina 5 Din za osebo.

* Plesne vaje SK Svobode bodo odsele vsako soboto ob 20. dalje v Delavski zbornici. Začetniki točno ob 20.

* Plesne vaje SO »Preporoda«. Letošnje plesne vaje bodo ob sobotah točno ob pol 20. v areni Narodnega doma pod vodstvom plesnega mojstra g. prof. Jenka. Igral bo Odeon - jazz. Otvoritev v soboto 18. t. m. ob pol 20.

* Otvoritvena plesna vaja JNAD »Jadrana« bo v torek 14. t. m. v veliki dvorani Kazine. Ples bo vodil priznani plesni mojster g. prof. Jenko, igral pa bo Jazz - band Jonny. Vse reklamacije se sprejemajo v »Jadrane«, Tomanova n. 3, tel. 2974.

Iz Maribora

* Iz seje mestnega sveta. Gradbena dovoljenja so dobili: Tvrška Turad za preureditev trgovskih prostorov na Aleksandrovi cesti 7; Mehanična tkalnica in apretura Doctor & dr. za gradbo sušilnice, belilnice itd.; Anton Feiertag za gradbo prizidka in preureditev hiše na Betnavski cesti 41; Karl Toma za gradbo provizorne ključavničarske delavnice v Mlinski ulici 23; M. Manninger za gradbo enonadstropne stanovanjske hiše v Tomšičevi ulici; Pavla Petlter za napravo portala pri hiši v Slovenski ul. 8; Julij Fischbach za napravo portala v Gosposki ul. 5; Mihael Počivalnik za gradbo skladišča in pisarne k garaži na Masarykovi cesti (kot provizorij); Anton in Marija Rozman za preureditev stanovanjskih sob v hiši na Frankopnovi 29; Jakob Lah za preureditev pritličja desnega dvorišnega trakta v hiši Glavni trg 2; Eliza Wolf za zgradbo enonadstropne stanovanjske hiše v Cankarjevi ul. 32. — Uporabna dovoljenja so dobili: Marija Horvat za prizidek pri hiši v Jadranski ulici 1 (kot provizorij); Viljem Freund za prizidek za pisarne in skladišča ter preureditev dosežanih pisarn v Kacijanarjevi ul. 12; Viljem Abt za zgradbo v Kacijanarjevi ul. 8; Josip in Ljudmila Tomažič za pritlično stanovanjsko hišo in gosp. poslopje na Radvanjski cesti 26; Ivan Koražija za enonadstropno stanovanjsko hišo in dvoriščno poslopje v Stritarjevi ulici 29; Al. Peklar za pritlično stanovanjsko hišo v Tomšičevi ulici 28; dr. Rudolf Perhace za enonadstropno stanovanjsko hišo v dr. Rosnovi ulici 29; Franc Klep za pritlično stanovanjsko hišo v Koseskova ulici 63; Rudolf Kodela za preureditev stanovanjske hiše in gospodarskega poslopja ob Radvanjski cesti; Franc in Karolina Vetrh za pritlično stanovanjsko hišo v Jelačičevi ulici 7; Franc in Lucija Vetrh za pritlično stanovanjsko hišo v Jelačičevi ulici 5; Josip in Tinka Štuhac za enonadstropno stanovanjsko hišo v Vrtni ulici 21.

* Intimna slavnost na drž. gimnaziji v Mariboru. Preteklo sredo je gimn. ravnatelj dr. Josip Tomišek izročil diplome in red sv. Save IV. stopnje istočasno odlikovanim gimnazijskim profesorjem dr. Antonu Dolarju, Alfonzu Valesu, dr. Adolfu Pečovniku in Karlu Prijatelju. Izročitev se je izvršila v gimnazijski dvorani, kjer so se zbrali profesorji in dijaštvo višjih razredov. Ravnatelj je v svojem nagovoru označil pomembnost teh odlikovanj za zavod, za profesorski zbor in za vzgojo sploh, češ, da je ta pomembnost dobila izraza v osebah teh štirih odlikovancev. V enakem smislu mu je tudi odgovoril v imenu odlikovancev prof. dr. Dolar. Slavnosti sta dala lep okvir gimnazijski moški zbor in orkester vsak z enim komadom. Na poziv ravnatelja se je Nj. Vel. kralju navdušeno vzkliknil trikratni »Zi-vio«.

* Najstarejša ženska občina Kamnice pri Mariboru je umrla v četrtek. Bila je to Marija Sulc, ki je dosegla 96 let. Pokojnica je bila dolga desetletja neprestano zaposlena kot viničarka na posestvu grofa Beauvermisa. Danes jo položijo k večnemu počitku. Pokoj njeni duši!

* Opozorilo. Po Mariboru se širijo govorice, da je tržno nadzorništvo pretekli petek konfisciralo na Glavnem trgu nekemu Dalmatincu pokvarjene morske ribe. Izvedel sem, da so bile pokvarjene morske ribe res konfiscirane, toda ne moji prodajalki, ki prodaja na Glavnem trgu na moj račun morske ribe, temveč nekemu začetniku, ki je šele dobil dovoljenje za prodajo morskih rib na Glavnem trgu. Z morskim ribami trgujem v Mariboru že devet let in še nikoli se mi ni pripetilo kot strokovnjaku in poznavalcu morskih rib, da bi prodajal pokvarjene ribe, in se mi to kot strokovnjaku tudi ne more pripetiti. Sveže morske ribe prevažam dnevno v ledu in kot dovoljno blago tako, da je popolnoma izključeno, da bi meni namenjene ribe prispele v Maribor pokvarjene. Cenjeno občinstvo prosim, da blagovoli to vzeti na znanje ter beležim z vsem spoštovanjem Josip P o v o d n i k, veletrgovina z vinom v Mariboru.

Iz Celja

* V spomin padlim borcem za osvobodjenje Korotana je bila včeraj zjutraj ob pol 8. darovana v župni cerkvi sv. Danijela maša - zadušnica, ki jo je opravil g. prof. Kovačič. V imenu mestne občine je prisostvoval magistratni predstojnik g. nadzastnik Ivo Subic, navzoči pa so bili tudi zastopniki drugih uradov in ostali prijatelji koroških bratov.

* Sokolska župa Celje javlja, da bo zaradi nepričakovano visokega števila priglancev priredila župni prednjaški tečaj ločeno. Prvi tečaj, ki se prične jutri v nedeljo ob 9., je namenjen le učiteljem in bo trajal do 26. t. m. Po tem tečaju se bo vršil pozneje tudi še tečaj samo za učitelje. Sprejete priglance je župna uprava obvestila direktno. Tečajniki bodo prenočevali v Zdravstvenem domu. S seboj naj prinesejo poleg tolaževne obleke tudi brisače in druge potrebščine, ki jih bodo potrebovali v času svojega bivanja v Celju.

* Organiziranje celjskih smučarjev. Pri Savinjski podružnici SPD v Celju se je ustanovil poseben zimsko - športni odsek, ki namerava gojiti zimski sport, smučanje, sankanje in drugo. Odsek je že prijavljen kot član mariborskemu zimsko - športnemu podsavezu. Pozniši se bo vršil enotedenski smučski tečaj za novince. Vršilo se bo tudi več skupnih izletov na Celjsko koč, Smohor, Mrzlico, Kum, Sv. Planino. V aprilu 1931 bo odsek oskrboval za svoje člane Kocbekov dom na Korošici, v februarju pa se bo vršila s Celjske koč navzdol hitrostna tekma. Nove prijave sprejema, kakor tudi daje vse potrebne podrobne informacije g. Krajnc v Kmetijski posojilnici v Celju.

* Himen. Pretekli četrtek sta se poročila v Ljubljani mariborski odvetnik g. dr. Igor Rosina in gdčna. Tončka Mirnikova, hčerka poštnega ravnatelja v pokolu iz Celja. Bilo srečno!

* Na Ljudskem vseučilišču v ponedeljek ne bo predavanja, o čemer se obveščajo interese.

* Smrtna kosa. Na Jožefovem hribu je umrl dveletni črkostavčev sin Franc Margesič, v celjski javni bolnici na 6letni drvar Franc Pec iz Oplotnice.

* Perutinarji bodo imeli drevo ob 20. strogo obvezen sestanek v gostilni Sokolski dom v Gaberju.

Iz Slov. Bistrice

* Izprememba posesti. Trgovce g. Stiger je prodal svojo dvonadstropno hišo poleg kapelice na Glavnem trgu za 350.000 Din tukajšnjim šolskim sestram, ki bodo prihodnjega pomlad prezele poslopje v internat in siroitišnico. Obenem je g. Stiger kupil hišo g. Štampfla tik svojo trgovino za ceno 200.000 Din.

* Nošeče matere morajo skušati vsako zagatenje odpraviti z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Predstojnik univerzitetnih ženskih klinik soglasno hvalljo pristno »Franz Josefovo« vodo, ker se lahko uporabi in se milo odprajajo učinek zanesljivo pokaže v kratkem času brez neprijetnih stranskih pojavov. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
10. oktobra 1930.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. Ljubljana: 7, 762,5, 12, 89, E2, 10, dež, 9,0; Maribor: 7, 763,4, 10, 88, mirno, 10, dež, 2; Zagreb: 7, 763,8, 10, 90, NE6, 10, dež, 4,0; Beograd: 7, 762,9, 15, 80, NE2, 9, —; Sarajevo: 7, 765,5, 12, 75, mirno, 1, —; Skoplje: 7, 766,4, 8, 90, mirno, 1, —; Kumbor: 7, 763,6, 18, 70, mirno, 9, —; Split: 7, 762,9, 19, 75, SE10, 1, —; Rab: 7, 761,2, 20, 80, SE4, 10, —; Vise: 7, 761,6, 15, 90, SE14, 9, —. Najvišja temperatura v Ljubljani 9. Namišljena temperatura: v Ljubljani pada, v Mariboru 2, v Zagrebu 2, v Beogradu 14, v Sarajevu 10, v Skoplju 4. Solnce vzhaja ob 6,9, zahaja ob 17,24. Luna vzhaja ob 18,45, zahaja ob 10,23.

Iz Kranja

r— Prošnja na šolsko oblastov. Preljemo: Blizajo se meseci deževja, mraza in snega. Posledica tega bodo mokra in slaba pota. Koliko skrbi povzroča to staršem, ki imajo otroke na osnovni šoli v Kranju, kjer je še vedno uveden celodnevni pouk! Revnejši sloji ne moremo nabaviti otrokom zadostne obutve in obleke in tako mora marsikateri otrok v premočenih čevljih presedeti v šoli vse dopoldne in še popoldne. Iz zadetih šolskih sob se vračajo otroci domov šele v mraku, nakar so zaposleni s pripravami za prihodnji dan. Za oddih in razvedrilo jim ne preostane nič časa. Da pod danimi pogoji otroci ne morejo slediti s pravim veseljem pouku in tudi ne dosežajo zadostnih uspehov, je jasno. Prizadejati starši se ponovno obračamo na šolsko oblastov, da uvede tudi na tukajšnji osnovni šoli poldnevni pouk, kakor ga imajo že povsod drugje.

Iz Škofije Loke

Š— Škofjeloski nogometaši so odigrali nedeljo popoldne dve tekmi. V predtekmi je nastopil SK Sokol (rezerva) v revanži tekmi proti SK Dunav iz Ljubljane. Upravičeno zmago so zopet odnesli gostje z rezultatom 0 : 4. Sodil je dobro g. Berčič. Glavna tekma pa se je vršila ob 16. SK Svobode iz Viča je igral napram škofjeloski reprezentanci. Rezultat 5 : 3 za škofje Loko. Tekmo je motilo deževje. Udeležba je bila prav lepa. Glede na vremenske nepravilnosti bo poslednja redna tekma v nedeljo s škofjeloskim vojaškim klubom.

Iz Kamnika

ka— Abraham je zagledal. V sredo je praznoval 50letnico svojega rojstva tukajšnji zidarSKI mojster gosp. Franc Homar. Čestitamo!

ka— »Mrak« so igrali preteklo soboto in nedeljo v kamniškem domu. Ker so isto igro pred časom že igrali, je bil obisk slab. Pač znamenje, da hočejo Kamničani vedno kaj novega.

Iz Trbovelj

t— Gasilska vaja. Prostovoljno rudniško gasilsko društvo je imelo v sredo ob 7. zvečer vajo, pri kateri je nastopilo z vsem svojim modernim orodjem. Fingiran požar so predstavljale hiše v okolici Počivavske Gasilci so bili točno na kraju požara in z veliko naglico in točnostjo porazdelili orodje. Ker ima društvo dve motoriki, je stopilo v akcijo najprej z njima. Mala motorika je začela delovati takoj. Društvo je imelo na razpolago še ročno brizgalico in več hidrantov, katerih se pa ni poslužilo, ker take vaje nimajo namena trošiti mnogo vode, pač pa pokazati občinstvu točnost moštva in pravilno razporeditev orodja, s katero lahko računa v primeru resničnega požara. Vajo je vodil društveni načelnik g. Hoček v navzočnosti župnega načelnika g. Gučka.

t— Kino Sokol. V soboto in nedeljo zvečer, ni film »Tako je v Hollywoodu«. Poleg zvočnega šala »Vau — vau« (v nemškem jeziku).

t— Otvoritev plesne šole 14. t. m. ob 8. zvečer. Redne plesne vaje v tork in petek ob 8. zvečer pod vodstvom plesnega mojstra iz Ljubljane.

Iz Hrastnika

h— Prostovoljno gasilno društvo steklarne v Hrastniku vlnodno vabi goste k vinski trgovini 12. t. m., pri kateri se bodo vsi kakor pri vseh dosedanjih zabavah tega društva najbolje zabavali.

h— Obe Cirilmetodovi podružnici bosta priredili v nedeljo 12. t. m. bonbončkov dan. Bonbončke bo prodajala mladina. Izkupilek se bo porabil za podporo revnih slovenskih dijakov v inozemstvu. Hrastničani, segajte pridno v nedeljo po bonbončkih!

h— Škratinka. Samo nekaj tednov smo imeli ml pred njo. Te dni sta se zopet pojavila dva primera. Obolei sta dve učenci iz 4. razreda. Obe sta izolirani. Razred se je takoj razkužil.

Iz Konjic

nj— Slovanski večer. Sokolsko društvo je priredilo 4. t. m. dobro uspeh Slovanski večer. Prosvetar celjske sokolske župe brat dr. Mejak je predaval o slovenski narodni manjšini na Koroskem. Društveni orkester je nastopil s štirimi točkami in pokazal, da lepo napreduje. Sestra Rudolfova nam je zapela nekaj lepih koroskih narodnih pesmi in deklarirala. Naši malčki pa so nas presenetili s svojim mišnim nastopom pod spretnim vodstvom sestre Jerebove.

nj— Smrtna kosa. V Konjicah je umrl po dolgi in hudi bolezni v 30. letu starosti računski uradnik višjega deželnega sodišča v Ljubljani g. Trček Viktor, sin šumškega referenta pri sreskem načelstvu v Konjicah. Pokojnik je bil svojčas redovnik in ker dolgo ni dobil nameščenja, ga je to zelo potrl, kar mu je tudi mnogo pripomoglo k njegovi prerani smrti. Njegov pogreb je pokazal, kako priljubljen je bil pokojnik. Njegovi rodbini in zaročenki naše sožalje!

Iz Mozirja

mo— Živinsko razstavo smo imeli v soboto 4. t. m. Priredila jo je naša Živinsko-rejska zadruga za Mozirje in okolico, Smartno ob Paki. Kokar je in Rečico ob Savinji. Zadrugniki so prignali na razstavo okrog 80 glav. Navzoči gg. inž. Muri kot zastopnik kmetijskega oddelka banke uprave, sreski kmetijski referent iz Celja inž. Oblak, sreski veterinarski referent iz Gornjega grada Samec in živinorejski nadzornik Zupanc so imeli na razstavi poučna predavanja in nagovore ter so se o stanju živine ugodno izrazili, niso pa mogli ugotoviti napredka. Kljub temu so bili odin v mnenju, da ne gre v okraju, v katerem se je v teku več desetletij dobro uveljavila kakih izjem, ker bi to bilo samo v škodo naših živinorej. Nujno pa so potrebni dobri biki te pasme. V tem pogledu naš oblastva in interesirane korporacije ukrepanje primerno.

Iz Poljčan

po— Redek naravni pojav smo imeli pri lasko opazovati v tork popoldne. Nebo se je prevleklo z rdečimi oblaki in žarelo je, kakor bi bilo v ognju. Na drugem koncu se sijalo sonce in da je bila slika še bolj čudna, je začelo bliskati in grmeti ter se je vsula drobna toča kakor v pravem poletju.

po— Trgatev grozda je v nedeljo pri Gasiku v Sp. Poljčanah imenitno uspeh. Ljudstvo se je ob marljivem sviranju šram-

lja iz Trbovelj navžilo dobrega grozja ter se izvrstno počutilo. Gostilničar in gasilno društvo sta tudi prišla na svoj račun.

po— Sejem, kramarski in živinski, bo pri nas zopet v soboto.

Iz Ljutomer

lj— Gasilska vaja. Novoustanočljena Ljutomerska gasilska župa je v nedeljo opravila svojo običajno skupno gasilsko vajo, katere so se udeležili gasilska društva: iz Ljutomerja s dvema motorkama, iz Radomerja, Krapja in Cvena, vsako društvo z eno motoriko, in iz Moste z ročno brizgalno. Naloga gasilcev je bila, pogasiti požar hiše g. Sinigaja na Glavnem trgu in obraniti tudi sosedna poslopja. Vaja je bila v eni uri končana, nakar se je vršil občni zbor stare skupne gasilske župe. Nova župa šteje devet društev, ki so: Ljutomer, Noršinci, Babinci, Krapje, Cven, Moti. Pristava, Stročja vas in Radomerje.

lj— Meščansko šolo obiskuje letos 162 otrok (81 dečkov in 81 deklic). Iz Ljutomer samega jih je 34, iz sreza z Ljutomerom vred 82; ostali so iz sosednih srezov: Ptuj, Čakovec, Dol. Lendava in Murska Sobota. Veliko število otrok se vozi z vlakom v smeri proti Gornji Radgoni in Murski Soboti. Takih je v celem 60 (23 dečkov in 37 deklic). Vozni red, ki velja od maja, je za te učence (ke) precej ugoden, ker odhajata okrog 3. popoldne vlaka v obe smeri. Le prihod jutraj je mnogo prezgodaj. Urnik vpoštevja kolikor mogoče vozni red, da prihajajo otroci še pred temo domov. — Službo je nastopila gđ. strokovna učiteljica Alfonza Lindnerjeva, ki se je vrnila z meščanske šole pri St. Vidu nad Ljubljano.

Iz Gor. Radgone

gr— Osebnosti. Dolgoletni upravnik glavne carinarnice v Gornji Radgoni g. Pavle Arsenič je stalno premeščen za upravnik carinarnice v Zemuniku pri Zadru v Dalmaciji. Na njegovo mesto je imenovan g. Josip Jarič, carinik iz Zagreba.

gr— Izprembeba posesti. Gospa Ana Korotčeva, trgovka v Gornji Radgoni, je prodala svoje vinogradno posestvo v Poličah za 150.000 Din avstrijskemu državljanu g. Jožefu Pichlerju, gostilničarju v Obrajni (Halbenreim) pri Radgoni.

Dopisi

RIMSKE TOPLICE. Sokolsko društvo Rimske toplice - Šmarjeta priredi v soboto 11. t. m. spominsko prireditev 10letnice plesnitsvga dne, ki bo v prostorih hotela »Nava postea«. Na sporedu bodo predavanja, alegorična slika in zbirke koroskih narodnih pesmi. Omenjenega dne jutraj pa bo maša - zadušnica, katere se bodo udeležili šolska mladina in društva. Vabimo vse, da se proslavi v čim večjem številu udeležev. — Gasilno društvo v Rimskih toplih je imelo pred dnevi svoje vsakoletno vinsko trgatve v hotelu »Nava postea«. Prireditve je zadovoljivo uspehla gmotno in moralno. Posetili so nas prijatelji gasilstva od blizu in daleč. — Tudi dramski odsek Sokolskega društva pripravlja za Martinovo nedeljo dvodejansko komedijo »Trije tički«.

DOL PRI HRASTNIKU. Na prijaznem hribu Sv. Jurja nad Dolom se je vršilo 2. t. m. prelepo slavlje. Daleč na okoli znani in čislani g. Peter Kozole, trgovec in posestnik iz Breznice, je obhajal s svojo ženo go. Kristino desetletnico poroke. V počastje tega dne je zložila družba svatov in prijateljev slavlencev za Sokola na Dolu 255 Din. Iskrena hvala vsem darovalcem! Slavlencema pa kličemo: Se na mnoga leta!

BLEJ. Naši žolnarji so obesili na gorski cesti ob železnici tablo z naslednjim napisom: »Bliznica k jezeru in velikim čolnom čamec — Nehste weg zum Seebothen. Svetujemo jim, da to tablo odstranijo, jo čez zino prebarvajo in naredijo napis v pravilnem slovenskem in nemškem jeziku, da se ne bodo letoviščarji in tuji smejali tem napakam. Naj v to svrho nasproji koga, ki zna dobro slovenski in nemški.

Gospodarstvo

Poostritev svetovne gospodarske krize

Svetovna gospodarska kriza se je zadnje tedne tako poostila, kakor to niso pričakovali najhujši pesimisti. Gospodarstvo Zedinjenih držav ameriških, ki je po strašnem polomu na efektivnih borzih v novembru preletelo, leta dalo signal za preokret v svetovni gospodarski konjunkturi, v zadnjem času vedno bolj spoznavna, da je tudi ono v tesni odvisnosti od razvoja konjunktura v ostalem svetu. Tamošnji gospodarski politiki z veljno večjim poudarkom naglašajo, da je zboljšanje ameriškega gospodarskega stanja sedaj zaradi stalnega poslabšanja konjunktura v ostalem svetu nemogoče. Južna Amerika se zviža v revolucionarnih krčih, Rusija pa postaja s svojim dumpstgom vedno važnejši faktor za bodoči razvoj gospodarske konjunktura. Ogromno tržišče Kitajske je zaradi notranjih zmed znatno oslabljeno in vse lo daje po svetovni vojni težko preizkušenemu gospodarstvu Evrope svoj pečat. Zdi se, da brezprimerna brezposelnost v Evropi še ni dosegla svoje kulminacijske točke. Pravkar objavlja nemški statistični urad novo rekordno število brezposelnih v Nemčiji, ki je zajelo ob koncu septembra 8.030.000 delavcev.

Cene poljskih pridelkov in industrijskim sirovinam, ki so že v poletju dosegle obupno stanje, so ponovno pričele padati pri skoraj ne najdejo nobene opore več. V žitno-rizni pokrajini naše države so prisiljeni mali kmetje na trgu prodajati pšenico že po 1-1.10 Din za kg, dočim so še pred leti izkupili okrog 2.50-3 Din in še več za kg. Krompir je skoraj brez cene, za koruzne štoke dobijo danes vojvodinski kmetje komaj še 40 Din za 100 kg, konopljo pa plačuje trgovina vojvodinskim producentom po 4-4.50 Din za kg, dočim je cena še pred dvema letoma znašala 15 Din. Obupni klič našega kmetijskega postojaja vedno glasnejši; pri tem pa za enkrat ni videti izhoda iz krize. Nasprotno, zdi se, da bodo nove rekordno nizke cene poljskim

pridelkom izzvale nove in še ostreje zaščitne ukrepe industrijskih držav, bodisi v obliki subvencij ali pa v obliki še višjih uvoznih carin. Vse kaže, da se bo zlasti v Evropi gospodarski boj vseh proti vsem še poostil.

Pretirani protekcionizem menda še ni povzročil dovolj gorja, da bi narodi spoznali, da tako ne gre več naprej. Zaščitni ukrepi ene države izzivajo na eni strani protikupe drugih prizadetih držav, na drugi strani pa ima zaščita ene panoge gospodarske delavnosti za posledico potrebo nove zaščite drugih panog, ki jih obremenjuje protekcionistični sistem, kajti vsaka umetna zaščita ene panoge zahteva obremenitev drugih panog. Ovire, ki jih povzročajo posamezne države mednarodni izmenjavi dobrin, povzročajo navidezno nadprodukcijo, ki pa izvira iz tega, da eni ne morejo prodati svojih izdelkov, ker jih drugi ne morejo kupiti, ti drugi pa ne morejo kupiti tujih izdelkov, ker sami ne morejo prodati svojih. Prišlo je tako daleč, da milijonske armade brezposelnih trpijo pomanjkanje in se borijo za vsakdanji kruh, dočim kmetovalci ne vedo kam z žitom in ga morajo metati svinjam v korito, pri tem pa si ne morejo kupiti vsakdanjih potrebščin in obleke, torej izdelkov onih, ki zaradi padle kupne moči ne najdejo zaposlenja. Če bi kmetje lahko prodali, bi tudi lahko kupili, potem pa bi tudi milijonske armade brezposelnih prišle do dela.

Težke posledice pretirane protekcionistične gospodarske politike se nikakor ne dajo odpraviti s poostrojitvijo protekcionističnih metod, ki morejo stanje le še poslabšati, kajti protekcionizem predstavlja circulus vitiosus, ki mora v svojem nadaljnjem sledenjem izvajanju dovesti edino še do obupnejših razmer.

Te dni je bila v Bruslju končana mednarodna konferenca za praktično gospodarsko znanost, na kateri so bili zastopani tako teoretiki, kakor praktiki. Široko javnost bo morda presenetilo dejstvo, da so se udeleženci te konference skoro brez izjeme izjavili za prehod k prosti trgovini, ali vsaj za radikalno omiljenje sedanjih protekcionističnih metod. Belgijski profesor Leener je v svojem referatu predljal celo za takojšnje ukinitve vseh carin v Belgiji in so zastopniki belgijskih industrijskih in agrarnih krogov izrekli pomisleke le glede načina prehoda k prosti trgovini. Številni referenti so na tej konferenci poudarjali, da bojne zaščitne carine v resnici škodujejo predvsem državi, ki se jih poslužuje, ker podražijo konsum in produkcijo. Nafelno je ta konferenca zlasti obsodila sistem intervencionizma, sistem subvencij in dumping.

Da bo morala vsaj Evropa kot gospodarska enota preiti k novim gospodarsko-političnim metodam, o tem danes ni več dvoma. Težko je le reči, kdaj bodo odločilni politiki prišli do enakega spoznanja, kakor trezno misleči znanstveniki.

Z gotovo strani se že napoveduje prehod k novim metodam racionalnejše gospodarske politike, ki bi upoštevala medsebojno odvisnost posameznih gospodarstev in bo predstavljala novo epoko svetovnega gospodarskega razvoja. Toda zadnji politični dogodki v Evropi ne dajejo v tem pogledu mnogo upanja, saj postajajo vedno vplivnejši baš nepreračunljivi ekstremni politični elementi, pri katerih igra bolj važno vlogo sentimentalnost kakor trezna predudnost.

Kaj imamo pričakovati od bližnje bodočnosti, nam bo morda pokazala nova konferenca za carinsko premirje Društva narodov, ki se bo vršila v novembru v Ženevi. Morda bodo tu imele evropske agrarne države več sreče s svojo zahtavo po uvedbi preferenčnega sistema za agrarne proizvode, zlasti ko so se tudi na angleški imperijalni konferenci pojavile očitne tendence za spopolnitev in ureditev preferenčnega sistema v okviru angleškega imperija. Še važnejše pa je morda trenutno vprašanje obrambe pred sovjetskimi dumpingom. V tem pogledu prihaja Anglija v zadnjem času z idejo, da je treba ruski dumping onemogočiti na enak način, kakor ga Rusija izvajata. Rusija ima za izvoz državni monopol, zato naj tudi države, ki uvažajo iz Rusije, uvedejo monopol za uvoz iz Rusije. Take institucije, ki bi prevzemale vse blago, ki prihaja iz Rusije, bi lahko preprečile neugoden vpliv na cene in bi obenem izdiference v ceni dosegle ugodnosti. Na ta način bi bile onemogočene tudi politične tendence ruskega dumpinga, za katere je značilno dejstvo, da je Rusija v zadnjem času vrгла na ameriški trg 15 milijonov bušlov pšenice, čeprav zanaša uvozna carina 42 centov pri bušlu, torej polovico prodajne cene, in čeprav postaja v Rusiji sama preskrba s kruhom vedno slabša.

Trgovinska pogajanja s Poljsko. Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe s Poljsko se bodo po vseh iz Beograda nadaljevala še ta mesec v Varšavi. Kakor znano, so se pogajanja vršila že l. 1929 v Beogradu, vendar niso dovela do končnega rezultata. Vse priprave za nadaljevanje teh pogajanj so končane. Naša delegacija ki bo odstopovala v Varšavo, je ista kakor za zadnja pogajanja z Avstrijo.

Prehod gradbo drugega tira na progi Zidani most—Zagreb. Iz Zagreba poročajo, da so predložili za gradbo drugega tira na progi Zidani most—Zagreb končana, tako da bo lahko v kratkem razpisana licitacija za izvršitev teh del. Tako bomo dobili na vsej progi od državne meje pri Raketu in Mariboru do Beograda dvojni trg, če izvezememo progo Zagreb—Novska, ki je še enotirna, vendar pa ima preko Dugega sela paralelno zvezo. Istočasno z dograditvijo drugega tira med Zagrebom in Zidanim mostom se bo razširil tudi kolodvor Zagreb—Sava, kjer bo kurilnica odstranjena in preložena in kjer bodo sedanja skladišča porušili, da se dotični prostor porabi za razširjenje tirnih naprav.

Ugodni razvoj monopolskih dohodkov. Navzile poslabšanje gospodarske konjunktura se monopolski dohodki letos ugodno razvijajo. Po pravkar objavljenem izkazu za mesec julij so znašali monopolski dohodki v tem mesecu 210.2 milijona Din (lani v juliju 201.1 milj. Din), v prvih 7 mesecih tekočega leta pa so dosegli 1319.8 milijona Din nasproti 1256.3 milijona Din v istem razdobju prelet, tako da izkazuje nasproti lanskemu letu višek od 63.5 milijona Din.

Poslednje vplačilo delnice Obrtne banke kralj. Jugoslavije. Poslednje petnajsto dvojno vplačilo na delnice Obrtne banke kralj. Jugoslavije po 20 Din za vsako detnico se mora izvršiti v teku meseca oktobra, a najkasneje do 15. novembra t. l. Do tega roka morajo delničarji vplačati ta zadnji obrok in kak morebitni zastali obrok, da se jim delnice v smislu čl. 12. bančnih pravil ne razveljavijo. Po izvršenem po slednjem vplačilu se bodo v zameno za sedanja začasna potrdila izdale stalne delni-

JAZ

ZNAČI
PRECIZNOST
TRAJNOST
MASIVNOST

PRECIZNA BUDILICA

ce, o čemer bodo delničarji še pravočasno obveščeni.

— Dobroplačno popravilo strojev, avtomobilskih blokov, karterjev itd. Zavod za popravila obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani priredi od 23. do 31. t. m. dopolnilni tečaj za že izveštane avtomobilske varilce. Pri tej priliki se bodo izvršila tudi komplicirana popravila raznih strojev in strojnih delov, avtomobilskih in avtomobilskih karterjev in blokov ter raznih drugih podobnih pokvarjenih ali zlomljenih kovinskih konstrukcij iz železa, jekla, aluminija, bakra ali medenine. Varenje in popravilo se vrši pod vodstvom strokovnjaka inženjerja in varilnega mojstra strokovnjaka. Da bi dobili primerne predmete, poziva zavod industrijske in obrtniške tvrdke, lastnike avtomobsov in avtomobilov in ostale imetnike gori omenjenih predmetov, da pošljejo, odnosno pripeljejo popravila potrebne predmete v livarno Tehniške srednje šole, kjer se jim bo izvršilo popravilo brezplačno. Zavod bo zahteval samo povračilo za uporabljeni material. Vsak interesent mora priti ob zaključku tečaja sam po poslani predmet.

— Dopolnilni tečaj za že izveštane avtomobilske varilce. Zavod za popravila obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani bo priredil v livarno Tehniške srednje šole v Ljubljani od 23.—31. t. m. poseben avtomobilski tečaj za dopolnitev že izveštanih varilcev, ki so tak začetniški tečaj že obiskovali, odnosno bili zaposleni daljša časa z avtomobilskim varjenjem. Vezbalo se bo varjenje na desno, levo, naprej in navpično nad glavo, zvarni šiv kot konstrukcijski element pri železu, bakru, medenini, aluminiju in zlitinah, dalje kalkulacija in rentabilnost. Pri tem se bo vse vezbanje vršilo po možnosti na kompliciranejših popravilih predmetov, ki spadajo v mehaniko, ključavničarstvo, inštalatersko in strojno stroko. Pozivamo mojstre, pomočnike in tovarniške varilce, ki bi se radi v svoji stroki izpopolnili, da se priklase neposredno ustmeno ali pismeno Zavodu za popravila obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani, in sicer najkasneje do 18. t. m. Vsak naj obenem preskrbi kak kompliciraniji predmet iz svoje stroke, da ga prinese s seboj zaradi popravila, odnosno vezbanja. Pristopnina znaša za mojstre in delovodje 150 Din, za pomočnike pa Din 100.—. Po drobnejši navodila dobe prijavitelci pismeno.

— Posledice političnih sprememb v Nemčiji in Avstriji na tamošnjem denarnem trgu. Politčne spremembe, ki so nastale v Nemčiji po izidu volitev na korist ekstremnih strank, ter v Avstriji po vstopu heimwehrovcev v vlado, so v gospodarskem pogledu izzvale neugodne posledice. Inozemski finančni krogi so postali nezaupljivi, kar se kaže zlasti v nazadovanju tečajev nemških posojil na inozemskih tržiščih in v odpovedih kratkoročnih v Nemčiji plasiranih kreditov. Sluše pojave je seveda v manjši meri opazati v Avstriji. Pa tudi Nemci sami so postali nezaupljivi in se v večji meri pričeli naglašati svoja denarna sredstva v inozemstvu. Tako je postalo mogoče, da se je sredi velike likvidnosti na svetovnih denarnih trgih pričela dvigati obrestna mera tako v Nemčiji in Avstriji. Ta napetost na denarnem trgu pa se nikakor ne more pripisati edino večji potrebi po kreditih v jesenski sezoni. Ker je zadnji razvit dohodkov v zvezi z odtokom kapitala povzročil tudi odtok deviz in zlata iz nemške Državne banke za pol milijarde mark, je centralni odbor te banke v četrtlet sklenil povišanje diskontne obrestne mere od 4 na 5%, lombardne obrestne mere pa od 5 na 6%. V Avstriji zaenkrat še ni pričakovati povišanja diskonta, ker je privatni diskont navzile okrepitvi še znatno kod oficijelnim diskontom od 5%.

— Bogata krompirjeva letina v Nemčiji. Nemški državni statistični urad ceni pridelok poznega krompirja v Nemčiji na 42 milijonov ton, to je za 4.8 milijonov ton (13%) več kakor lani. Letošnja letina je najbogatejša po vojni in presega ono iz leta 1925. za 2.6 milijona, letino 1928 pa za 3 milijone ter se bliža pridelku 1913. leta, ki je znašal 44 milijonov ton. Letošnjo bogato letino je povzročilo toplo in deževno vreme, ki je vladalo za časa najbujnejše rasti krompirja.

— Dobave. Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 1500 kg pocinkane pločevine, 1500 kg železne pločevine in 100 plošč bele pločevine, glede dobave raznega orodja, 2000 m jeklenih vrvi, usnatih balat - jermen ter glede dobave 1 transformatorja. Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: 12. t. m. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede pločevinastih spojnic; 24. t. m. pa pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave tiskovin. (Predmetni oglas so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI.) Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: 21. t. m. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 5000 kg pocinkane pločevine in 6000 kg črne pločevine, pri dir. drž. železnic v Subotici glede dobave tel.-telefonskega materiala, pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega lesa, pri upravi državnih monopolov, ekonom. oddelek v Beogradu pa glede dobave papirja. — Dne 21. t. m. se bo vršila pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija glede dobave 5000 metrov mreže (tila) za okna. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri istem skladišču.)

BORZE

11. oktobra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prav velik in je bilo kakor prejšnje dni največ potrebe v devizi New York. Tečaj deviz kažejo tudi danes novovno, čeprav neznatno oslabeitev. Velika potreba v devizi New York je v zvezi z večjimi nakupi obveznic Blairovih posojil, ki trenutno notirajo v New Yorku razmeroma nizko.

Na zagrebškem efektivnem tržišču so državni papirji danes zopet popustili. Voja škoda se je trgovala po 430, investicijsko posojilo po 86, 7% Blairovo posojilo pa po 82.75 do 82. Bančne vrednote so se trgovale po nespremenjenih tečajih, med industrijskimi papirji pa je bil promet le v Slavoniji po 200. Trboveljska je bila nekoliko čvrstejša.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.75, Berlin 13.44—13.47 (13.45), Bruselj 7.8663, Budimpešta 9.8796, Curih 1094.4—1097.4 (10.95.9), Dunaj 794.4—797.4 (795.9), New York 56.17—56.37 (56.27), Pariz 221.27, Praga 167.06—167.86 (167.46), Trst 294.05 do 296.05 (295.05).

Zagreb. Amsterdam 22.695 — 22.755, Dunaj 794.40—797.40, Berlin 13.40—13.43, Bruselj 7.8663, Budimpešta 9.8646 — 9.8946, Milan 294.20—296.20, London 279.60—274.40, New York ček 56.17—56.37, Pariz 220.27—222.27, Praga 167.06—167.86, Zürich 1094.40—1097.40.

Curih. Zagreb 9.1275, Pariz 20.1875, London 25, New York 514.45, Bruselj 71.80, Milan 26.94, Madrid 52.10, Amsterdam 207.55, Berlin 122.40, Dunaj 72.59, Sofija 3.73, Praga 15.2650, Varšava 57.70, Budimpešta 90.15, Bukarešta 3.0575.

Efeti.

Ljubljana. 8% Blair 93.75 bl, 7% 83.75 bl, Celjska 160 den, Ljublj. kreditna 122 den, Prastrediona 925 den, Kreditni zavod den, 170—180, Vevče 124 den, Ruše 280—300.

Zagreb. Državne vrednote: Voja škoda aranzma in kasa 430—432, za december 430—433, investicijsko 85—88.25, agrarne 55 bl, 8% Blair 93 bl, 7% Blair 81—82, 7% Drž. hip. banka 80—81.375, 6% begluške 72—74, bančne vrednote: Prastrediona 922—923, Union 191—192, Jugo 78—79, Narodna 8100—8200, Srpska 188—190, Zemaljska 128—132, Ljublj. kreditna 122—132, Poljo 56—56.50, industrijske vrednote: Nar. šumska 25—30, Našička 1100 — 1250, Gutnarska 145—147, Slaveka 57—60, Slavonija 200—210, Drava 215—230, Sečera 295—300, Nar. mlinska 20—25, Brod vagon 60—82.50, Vevče 124—140, Dubrovačka 397—400, Jadranska 560—600, Trbovlje 365—370.

Beograd. Voja škoda 446.50—448 zaklj., za december 454—456, investicijsko 89—89.25 zaklj., 7% Blair 85 zaklj., 7% Drž. hip. banka 82.50 zaklj.

Blagovna tržišča

LES

— Ljubljanska borza (10. t. m.). Tendence za les mlačna. Zaključek ni bilo. Na trgu vlada dalje velika stagnacija in navzile povpraševanje zaradi nizkih ponudnih cen ne pride do zaključkov.

— Ljubljanska borza (10. t. m.). Tendence za žito nespremenjena. Zaključen je bil 1 vag. koruze. Ponujali so (sl. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): pšenice: baško, 80/81 kg po 217.50—220, 79/80 kg po 210—212.50, 78/79 kg po 200—202.50; ri: baško, 72 kg po 157.50—160; jermen: baški, oziromi, 66/67 kg po 170—172.50; oves: baranjski po 190—192.50; koruze: baško, praprtno po 162.50—165, okroglo, za mletve po mlevski voznihi po 185—187.50; novo, umetno sušeno, po mlevski voznihi po 140—142.50, novo času primerno suho po 127.50—130; moko: »0« po 360—

KULTURNI PREGLED

Pred premiero

„Kraljične Haris“

(Zbirna noviteta v ljubljanski drami.)
»Dva bregova« sta nam odkrila Leskovčev fantastični, svojstveni svet. Med vojno, intelektualno umetnostjo je bila drama vsekakor zanimivo, če ne najzanimivejše delo. Se izrazišče odseva značaj Leskovčevega ustvarjanja iz »Kraljične Haris«. Predstava bo za slovensko produkcijo gotovo pomembna, ker je bil Leskovčev samostojni talent, ki se je z grenkim naporom grebel do lastnega izraza. Režiser ima težko nalogo, zato je radovednost tem večja, kako bo Lipah rešil problem. Vsebinska je preprosta. Sabina Isteniška — kraljična Haris — je nekam skrivnostno bitje. V 16. letu je izgubila nedolžnost, odtedaj hira. Zaljubljen je v bogatega kneza, ki jo zapusti in se oklene zdrave, vedre Helene. Jošt Osojnik se ji iz zgolj samoljubja približa, da bi gospodoval nad njo in njenim premoženjem. Kot kemik ji pripravi strupe, da bi lahko izvedla nad knezom in Heleno maščeval načrt. Zločinski dejanje prepreči Polajnar, ki je šel skozi vice trpljenja do človeka. Polajnar odvzema kraljično Haris v vrt življenja. — Tako vsebina, oziroma ogrožje. Nov je način, kako je Leskovčev v svojih osebah simboliziral ideje, kako je s svojim trpkem slogu upodobil mitični svet, iz katerega se prikazujejo ljudje kakor refleksi idej. Leskovčev je tudi v tej drami stopnjeval prizore, v katerih bi rad razgalil človeško dušo, do groze in blaznosti. Zato bo njegovo idejno delo v iscenaciji nov poizkus. — ak.

Calvičeva studija o Cankarju

Profesor Bartolomeo Calvi utegne biti med Italijani najboljši poznavalec Cankarja, čeprav so tudi že drugi slovenski pisali o njem, n. pr. Urbaniz-Urbani. Že uvod, ki ga je dodal svojemu prevodu »Kralja na Betanovic«, je pričeval o resni in temeljiti Calvičevi poglobitvi v spise našega pisatelja. Še zanimivejši je obsežen uvod prevodu »Moje življenje« (La mia vita), ki nam ga je poslal avtor v začetku. Vse kaže, da bo prof. Calvi že kmalu dozorla večja sintetična studija o Ivanu Cankarju, ki je Slovenci še sami nimamo. Če uvažimo, da je prof. A. Cronia spisal najobsežnejšo in najboljše studijo, kar jih obstoji o pesniku Otonu Zupančiču, stojimo pred paradoksnim dejstvom, da ima slovensko slovstvo v časih te strašne narodne napetosti pri Italijanih več tal in razumevanja, nego pri drugih politično nam celo naklonjenih narodih. O tem pričuje tudi presenetljivo število prevodov v italijansko, pri čemer je treba omeniti, da se bavijo z našim slovstvom in ga prevajajo po večini Italijani, ne italijanski pisatelji našega rodu. V mraku sedanjih odnosov med obema sosedoma je to edina svetla lučka, ki jo vidimo, edino, kar nas »one strane« malo ogreje in vzbuja misel, da bi moglo biti docela drugače, če —

Toda vrnimo se od lepih stvari h knjigi »La mia vita«, ki je takšna, da jo kulturni kronist ne sme prezreti. Izdana v lepi, vprav odlični opremi in skrbno natisnjena, predstavlja po svojem uvodu tudi za slovenskega literata zanimivo delo. Na 78 straneh nam daje prof. Calvi temeljito analizo Cankarjeve avtobiografije, izpolnjeno s zanimivimi psihološkimi ugotovitvami, z literarnimi primerjavami, s proučevanjem vplivov, ki jih bister duh analizatorja opaža v tem Cankarjevem delu. Pri tem prof. Calvi promatra Cankarjev spis v celoti vsega njegovega dela in nas ponekod vprav preseneča s svojim podrobnim poznavanjem, čeprav bi se dalo temu ali onemu ugovarjati. Revijalnim ocenjevalcem se bo nudila prilika, da se temeljiteje in v vsem aparatu poglobe v ta uvod; piscu teh vrstic je samo do tega, da objektivno opozori na ta lepi prispevek k literarni analizi Cankarjevega dela. Upajmo, da prof. Calvi v psiholoških vidnih časih ne bo izgubil mira, objektivnosti in tiste merice ljubezni, ki je potrebna za nadaljevanje takšnega dela in da bomo kdaj dobili iz njegovega peresa veliko monografijo o Cankarju.

»La mia vita« obsega v Calvičevem prevodu poleg »Moje življenje« tudi vse črtice, ki so izšle v tej zbirki. Nisem kompetent, da bi se spuščal v presojanja Calvičevih prevajalskih kvalitete; pri citiranju in poizkusnem primerjanju z izvirnikom sem dobil vtis, da je prevod sočen in polnodeden, da ni narejen samo z neko bolj ali manj posrečeno profesorsko temeljitostjo, ki rada obliči na vnanjem besednem ogrožju, marveč da skuša prevajalec dati v prevodu tudi stilno lepoto in duha Cankarjevega dela. — Knjiga utegne rabiti tudi pri šolskem in zasebnem učenju za vajo v italijanskem, saj bo Slovenci, ki se učijo italijanščine, posebno zanimali Cankar v tem jeziku. — B-o.

Slovenski inštitut v Pragi bo izdal v kratkem drugi zvezek velikopotezno zasnovane drame prof. Okuneva »Monumenta artis serbicae« (celotno delo bo izšlo v 8 snopiščih). V tisku je zbornik »Gledališče pri Slovanih«, v katerem bo med drugimi izšel tudi članek Zv. Rogoza. — V zbirki »Prace« (Dela) bo izšla studija prof. Fr. Wollmana o dramatskem slovstvu južnih Slovanov. Narodnogospodarski osek pripravljajo obsežno publikacijo o gospodarstvu Jugoslavije. — Za prihodnje leto se v območju in s podporo Slov. inštituta pripravljajo ustanovitev nove znanstvene revije »Germanoslavica« (v redakciji Fr. Spine in J. Janka). — Prof. Murko je prinesel s svojega poletnega potovanja po južnih pokrajinah Jugoslavije nove dragocene tekste narodnih pesmi. Dr. Stránský je proučeval v Južni Srbiji umetnostne spomenike in je prišel do važnih izsledkov.

Razstava dubrovniških slikarjev v Košicah. V Košicah na Slovaškem bo 19. t. m. odprta razstava slik z motivi iz Dubrovniške pokolice. Razstavljali bodo slikarji Miljan. Popović in Jakša. Pozneje se bo razstava prenesla v Bratislavo in naprej tudi v Moravsko Ostravo.

Založniški program „Tiskovne zadruge“

»Tiskovna zadruga« v Ljubljani je izdala že lepo število knjig. Po svoji delavnosti, kakor tudi po kvaliteti in opremi izdanih knjig, je zavzela zelo ugledno mesto med slovenskimi založništvimi. Pokazala pa se je potreba, da se njeno delo še razširi, izpopolni in postavi na sistematično podlago. Na svoji zadnji seji je »Tiskovna zadruga« izvolila osek, v katerega je stopilo več slovenskih aktivnih literarnih delavcev, ki bodo skušali usmerjati njeno delo v izdajanje takšnih del, ki so sodobno živa, nadasno pomembna in slovenski kulturi potrebna. Program, ki si ga je »Tiskovna zadruga« sestavila na tej osnovi, pomeni novo razdobje v njenem založniškem delovanju, do neke mere pa tudi v slovenskem založništvu sploh. Izdajanje prevodov ne sme več zavisei od naključij ali osebnega okusa prevajalcev, marveč odločati sistematična izbira. Večletni program naj pokaže slovenskemu čitatelju, kaj se mu obeta v domačem jeziku.

Obris novega programa so v glavnem začetni; podrobnosti se še izdelujejo. Priporočimo takoj, da izbira del ne bo miselno enostranska, marveč kar moči široka; upoštevala se bodo vsa velika dela, v katerih se je kakorkoli manifestiral človeški duh in dosegel kvaliteten višek. Doslej nismo imeli založnika, ki bi nam izdal kakšen prevod takega mojstra kot je bil Voltaire; nimamo v prevodu najboljšega Zolajevga dela, niti sodobnih mojstrov ruskega slovstva. To so vrzeli, ki jih bo skušala izpopolniti »Tiskovna zadruga«. Poleg kvalitativnega merila, ki pa kajpak upošteva tudi tako zvano »zanimivost« ali »mikavnost« posameznega dela, t. j. njegovo žgočo človeško vsebino, namerava »Tiskovna zadruga« po svojih nadaljnjih izdajah posvetiti vso skrb lepi, sodobni, okusni opremi, knjige. Že doslej je v tem oziru pokazala najresnejša stremiljenja; nove zbirke, ki jih bo uvedla, pa se bodo še bolj odlikovale po svoji enotni in zmiselnosti opremi. Še neka skrb bo »Tiskovni zadrugi« posebno važna: vse njene knjige morajo biti jezikovno na neoporečni višini.

Sedaj pa konkretno k načrtom:

Prva razveseljiva novost bo zbirka »Sodobni romani«. V tej zbirki, ki jo dana po vzorcu sodobnih založniških družb v abonement, izidejo štiri knjige na leto: prvo bodo imeli naročniki letos v novembru že v rokah. Za poslovno leto 1930/31 so določene naslednje knjige:

1. Panait Istrati, »Kyra Kyrallina«, povest »balkanske Gorgega«, eno najmočnejših literarnih del iz balkanskega življenja. Prevod Vladimira Levstika. Izide v novembru.

2. K. Fedin, »Mesta in letas«, krasen roman iz sodobne ruske književnosti, eden najlahtnejših plodov viharnega vzdušja svetovne vojne in ruske revolucije. Prevod Josipa Vidmarja. Izide v februarju.

3. Josef Conrad, »Senčna prog«, vzorno delo velikega angleškega pisatelja; snov je vzeta iz mornariškega življenja in je polna napetosti in simbolične globine. Prevod Otona Zupančiča. Izide v maju.

4. Pio Baroja, »Pot k popolnosti«, najboljši roman najznačilnejšega sodobnega španskega pisatelja. Prevod dr. Stanka Lebna. Izide v septembru.

Naročniki te zbirke bodo dobivali knjige ob določenih rokih, naročino pa bodo lahko plačevali v manjših obrokih. Raz-

veseljiva novost je tudi, da bodo lahko dobivali mesečnik »Ljubljanski Zvon« po znižani naročnini.

Druga novost bo »Zbirka mojstrov«, v kateri naj izhajajo prevodi nadasno pomembnih del svetovnega slovstva. Za l. 1930/31 sta določeni dve tehtni knjigi:

1. Voltaire, Candid v prevodu Otona Zupančiča in z daljšo studijo o Voltairu iz peresa dr. St. Lebna.

2. Flaubert, Salambo, znameniti zgodovinski roman iz stare Kartage, v prevodu dr. A. Debeljaka.

Tudi ta zbirka se bo lahko plačevala v majhnih obrokih in bo takisto združena z ugodnostmi za naročnike »Ljubljanskega Zvona«.

Za nadaljnja leta so sprejeta v načrt in bodo izšla v obeh zbirkah med drugim naslednja sodobna in mojstrska dela:

Balzac, »Okrogle povesti« (Contes drôlatiques); Knut Hamsun, »Potepuhik«; Jakobsen, »Niels Lyhne«; Galsworthy, »Svetnik«; Kipling, »Kime«; Stendhal, »Chartreuse de Parma«; Reymont, »Komedijantke«; Strindberg, »Inferno«; Tagore, »Dom in svete«; Zola, »Germinal«; Zeromski, »Pred pomladjo«.

Zbirka »Slovenski pisatelji« se bo razdelila v klasične in žive pisatelje. Med klasike se bo z »Gospodinom Franjom« zaključil Podlimbarski; Jurčič se nadaljuje; izšel bo I. zvezek Tavčarja, pozneje pa zvezek njegovih esejev in političnih člankov z obširno biografijo; za jubilej Frana Levstika se pripravljajo izbor iz njegovih spisov, na vrsto pride tudi Kersnik, dalje namerava »Tiskovna zadruga« izdati Zbrano delo Ketteja in Aleksandrova. Prešeren v izdaji univ. prof. Kidriča je trdno na njenem programu.

V zbirki sodobnih slovenskih pisateljev izide za prihodnje Veliko moč roman Jusa Kozaka »Sempter« (v 2 zvezkih), dalje izide definitivno izdanje pesmi Srečka Kosovega z daljšim uvodom (A. Ocvirk). Na programu je tudi Lirika Antona Ocvirka; izdalo pa se bo tudi vsako drugo večje in kvalitativno odlično delo naših sodobnih pisateljev, ki si ga bo »Tiskovna zadruga« pridobila.

Ustrezajoč že dolgo izraženi želji in nedvomni potrebi bo »Tiskovna zadruga« izdala dobro, res izbrano Antologijo slovenske lirike (v 2 zvezkih).

Njena zbirka »Pota in cilje« se bo presnovala. Kot ena prvih knjig izide prevod senzacionalne knjige Paula Moranda »New York«. Tu bo izšlo več memoarskih knjig in znamenitih biografij, med njimi Flaubertova korespondenca, Maurois-ev »Byron« itd.

Seveda se bo nadaljeval tudi Shakespeare v mojstrskih prevodih Otona Zupančiča. Za bližnjo dobo sta pripravljena »Vihar« in »Hamlet«. Nekaj svojevrstnega bo posebna, ilustrirana zbirka »Monumenta acti Slovenicae«.

To še ni ves izdajateljski načrt »Tiskovne zadruge«, vendar so jasno začetna nova, vseskozi sodobna pota. Ni ga prijatelja domače knjige, ki ga ne bo ta program razveselil. Treba pa je preiti od besed k dejanjem. Kdor ljubi lepo, dobro knjigo v naši slovenski besedi, naj se uvrsti med naročnike in stalne odjemalce in naj agira za razširjenje. Zakaj izvedba programa zavisi od tega, kako ga bo naša javnost sprejela in koliko bo zlasti naše izobraženstvo voljno, da pripomore izbrani knjigi do uspeha.

V bližnjih dneh bodo objavljene definitivni pogoji za abonement posameznih zbirk.

Razgovor z Milenkem Vidovićem Vodja prosvetno-etičnega pokreta pojasnjuje dopisniku „Jutra“ svojo idejno borbo

Sarajevo, v oktobru.

Ni ga skoraj večjega kraja v naši državi, kjer ne bi bil znan vsaj po imenu Vidovićev prosvetno-etični pokret, ki se je v zadnjih desetih letih tako močno razširil iz svojega središča — Sarajeva. V zvezi protislovnim mnenjem in mnogim polemikam vzbujata pokret s svojo ideologijo, s svojimi dopisnimi šolami, s svojim razvitim časopisjem, povsod veliko pozornost. Minule dni so zlasti v Sarajevu mnogo komentirali ostro polemiko, ki se je razvila v tujakšnji »Jugoslovenskem listu« med učnim františkanskim patrom dr. Emanuelom Krajnovičem in voditeljem etičnega pokreta Milenkem Vidovićem. Izkoristil sem to priliko in obiskal gospoda Vidovića v njegovi pisarni, da mi glede na to polemiko pojasni za »Jutrovo« čitatelje, v čem obstoji njegova idejna borba in zakaj se okoli njegovega pokreta tako pogosto razvijajo razne polemike?

Gospod Vidović mi je ljubeznivo odgovoril naslednje:

— Ideologija našega pokreta je kaj preprosta. Socialno življenje nam pričuje, za je človek nositelj vsega dobrega in zlega, da torej vsako stremiljenje k boljšemu mora najprej dobiti idejno obliko in postati vsebina človekove duše. Povojna doba je vrgla na površje nekoliko temeljnih slabosti, ki bi jih lahko označili samo z dvema besedama: sebičnost in materializem. Sebičnost moramo postaviti nasproti altruizmu, materializmu pa je mogoče pobiti z njegovim antipodom — idealizmom. To nalogo je vzel nase prosvetno-etični pokret. Kakor kaže že samo ime tega gibanja, je naš smoter, da s prosveto (šole, tečaji, predavanja, klubi, revije in brošure) vcepimo ljudem etično pojmovanje življenja, to se

pravi: da bodo v svojem čuvstvosvanju, mišljenju in delovanju vsekdar upoštevali tudi druge ljudi.

— Kakšne metode imate pri tem delu, gospod Vidović?

— Oklepamo se sodobne psihologije in verujemo, da trajne pobude v določenem duhovnem pravcu naposled dobe sugestivno moč; to so nam obilno potrdile izkušnje, ki si jih je naš pokret pridobil v teku desetih let. Tisoči ljudi so doživeli popoln duševni preobrat in so se v moralnem pogledu izpremenili iz Savla v Pavla.

— Kako da spričo tako ugodnih in splošno koristnih vplivov tega pokreta nenehoma naletevate na ovire in prihajate v konflikte?

Gospod Vidović se je nasmehnil in dejal: Nič ni naravnije od tega. Saj poznate zakone inercije v fizičnem svetu; ti zakoni veljajo brezpogojno tudi za človeško duševnost. To inercijo navadno imenujemo konservativizem. Naravno je, da se konservativni življenjski na vsi moč upirajo. Ko jih s svojim delovanjem silimo, da temeljitješe analizirajo svoje sedanje stanje in se hoče-noče pomikajo naprej. Za vsak reformističen pokret bi bilo pač le najslabše izpričevalo, če ne bi na svoji poti skozi človeško družbo nikjer zašel ob ovire in motnje.

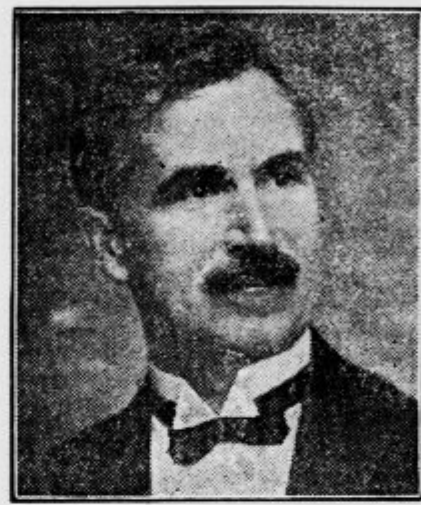
— Zdi se mi, da ste doslej že česče prihajali v konflikte s františkanskimi patri in sploh duhovništvom. Da ni morda vaš pokret brezverski ali brezbožen?

— O ne, je odvrnil gospod Vidović — narobe je res: konflikti nastajajo tudi zaradi tega, ker prijatelji pokreta in sploh naša ideologija zastopamo idejo nesmrtnosti duše in vero v Boga, vendar pa nekoliko drugače nego uči duhovništvo. Za nas so namreč moralna vprašanja splošna, to se pravi, za vse konfesije, medtem ko si posamezne

cerkve prisvajajo izključno pravico tudi v vseh moralnih zadevah. Kaj čuda torej če pridemo kdaj pa kdaj v konflikte. Mi namreč smatramo, da je naloga vere, normirati odnose med človekom in Bogom, dočim je naloga etičnega pokreta, da normira odnose med človekom in človekom. Duhovščini pa ta reč ne prija, zaradi tega se česče zaletava v naš etični pokret.

— Ali ste tako prijazni, gospod Vidović, da mi s kratkimi besedami razložite še jedro zadnjega idejnega konflikta med vami in patrom dr. Krajnovičem?

— Konflikt je nastal ob priliki mojega predavanja v Narodnem gledališču dne 21. septembra. Na tem predavanju, ki je obravnavalo vprašanje strahu, sem dokazoval da dejanja, ki jih kdo opravlja iz strahu, v bistvu niso moralna, zakaj kvalifikacija moralnega dejanja zavisi od svobodne izbire.

Obenem sem premostrval težke posledice strahu v fizičnem, duševnem in etičnem pogledu, poudarjajoč potrebo, da naj vzgoja temelji na idejah in na vzbujanju notranjih naravnih talentov in vrlin. Človeka moramo namreč spraviti tako daleč, da se bo s silo svojega značaja, iz pristihih notranjih moralnih pobud, izogibal zlu in delal dobro, ne pa da bo vršil dobra dejanja samo zato, ker se boji kazni; ljudje, katerih naveden temelji na strahu, bodo gotovo počenjali nemoralna dejanja takrat, ko se jim zdi, da se jim ni ničesar bati. Ti moji nazori pa niso ugajali patru dr. Krajnoviču in je objavil v »Jugoslovenskem listu« kritiko mojega predavanja. Tako je nastala polemika, ki je trajala več dni. Kaj hočemo — je pristavil gospod Vidović — oni so preverjeni, da je strah nujna podlaga njihovega obstoja in da morajo strahiti ljudi s peklom. Z njihovega stališča je nezadovoljstvo z mojim pojmovanjem etike nemara upravičeno, nikakor pa ni upravičeno s splošnega narodnega in moralnega zrelšča.

— Kakšen je sedaj splošen položaj vašega pokreta, gospod Vidović?

— Res je, da se moram boriti z mnogimi ovirami, vendar pa je dejstvo, da stalno napredujemo. Globoko preverjen o potrebi etičnih idej in moralne zavesti našega naroda, trdno verujem v zmago luči nad temo. V tem znamenju bo pokret nadaljeval svoje delo, ne oziraje se na vse težkoče in konflikte.

Gospod Vidović mi je naposled prijazno stisnil roko in dejal: — Priznati je treba, da imate Slovenci danes med Jugoslavo najmočnejšo kulturno vlogo in da boste dostojno izvršili svoje poslanstvo zbliževanja Srbov in Hrvatov ter kulturne povzdige vsega naroda!

Zagreško pismo

Premijere, debuti, balet, gostovanja.

Zagreb, 10. oktobra.

Umetniško življenje Zagreba je bilo minuli teden izredno živahno. Ni ga bilo skoraj dneva, ki ne bi prinesel kakšnega dogodka, o katerem je vredno poročati. Naj jih na tem mestu po vrsti naštejemo. Teden se je začel z novo studijsko repizo Mozartove opere »Figarova ženitev«. Čeprav izvedba te opere ni bila tako posrečena, in čeprav ni bila podana v oni stilski in umetniški dovršeni obliki, kakor nedavno »Seviljski brivci«, je vendar tudi ta vzporeditev dovolj značilna za našo reproduktivno umetnost. Pokazala je namreč dokaj ambicije in umetniške volje; če se bodo odpravili drobni nedostatk, če bodo dobili orkester in pevci še večjo lahkoto tedaj utegne zavzeti ta uprizoritev zares lepo umetniško višino. Opero je režiral dunajski gost prof. August Markovski, ki je ponovno dokazal svoje odlične sposobnosti. Muzikalno vodstvo opere je bilo v rokah Oskara Smodka. Majhna senzacija tega večera je bila nova in mlada pevka Erika Družovićeva, Slovenka iz Maribora, ki je imela srečo, da je s šolskih klopi glasbene akademije skočila naravnost na oder našega Narodnega gledališča. Erika Družovićeva bo šele prihodnje leto končala svoje pevске študije, vendar ji je bila že sedaj poverjena težka naloga — velike partije Suzanne. V nji smo spoznali izreden gledališki talent. Na odru se giblje tako prosto, da gledalec niti ne čuti, da je pevka prvič na gledaliških deskah. Vrhutega je gospodična Družovićeva zelo muzikalna, ima lep in prijeten majhen glas, pa se smemo po vsem nadejati kar najlepšega nadaljnega razvoja.

V operi smo imeli še neki dogodek: član našega opernega zbora tenorist Anatol Manoševski, ki je dosedaj pel samo majhne vloge, se je nenadoma predstavil kot Alfred v »Traviati«. Ta mladenič ima zelo lep pevski material, zvok mu je metalen in sočen, pa bo treba tudi njegov napredek zasledovati s simpatijami.

Tužne skrbi naših istrskih emigrantov so vzpodbudile zagreški meščanski odbor za istrske žrtve, da je priredil v veliki dvorani Zagreškega zbora koncertno matinejo v korist istrskim emigrantom. Na akademiji so nastopili naši najuglednejši umet-

Naši mladi

MALI PSIHOANALITIK

Mlad moč je strmoglavil v brezno duše dobre in — Broke, Freud mu je rogé nastavil. Bled je. Hujša. Ni vse za otroka! Peen.

miki. Zal da je prireditelj imela samo velik moralni uspeh, medtem ko je bil finančno efekt začudo stila skromen.

Naš balet nam je dal te dni premijero Gluckovega »Don Juana«. Odlična in izborna baletna učiteljica Margareta Fromanova ima brez dvoma največje zasluge za zagreški balet, ki si je doslej pod njenim večjim in izkušenim vodstvom pridobil že marsikak velik in zaslužen uspeh. Margareta Fromanova je inventivna umetnica, ki jo odlikuje prefinjen okus in nežen čut za koreografsko delovanje. Tudi »Don Juan« znači njen veliki uspeh. S svojo režijo in koreografijo je znala s ambicioznim sodelovanjem našega baletnega ansambla zbuditi zanimanje občinstva za to delo. Obenem s »Donom Juanom« smo videli že znani ljubki balet Debussyja »Škatla igrača« (La boîte à Joujou) in neki nov baletni divertissement. Orkester je dirigiral Oskar Josefovič.

Drama je imela ta teden premijero »Dom žen«, delo znane poljske pisateljice Zofije Naikowske. Posebna lastnost tega komada je to, da nastopa v njem osem žensk, a noben moški. Delo je prevel iz poljščine Julije Benešić, zrežiral pa ga je Tito Strozzi. Avtorica je bila pri premijeri navzoča. Komad pa ni imel pričakovanega uspeha.

Naposled je gostoval v dveh večerih dunajski »Theater in der Josefstadt«. Kakor znano, je to gledališče pod vodstvom Maksa Reinhardta. Pri nas je dalo veselo igro Feliksa Joachimova »Das hässliche Mädchen« in Ladislava Fodora »Die Füllfeder«. Vsa zagreška kritika je enodusno odklonila to gostovanje. Ne morda iz razloga, ker ta skupina ne bi bila prvovrstna marveč zato, ker gostovanje ni bilo umetniško upravičeno; potemtakem je bilo odveč.

V bližnjih dneh bo gostovala v našem gledališču znana nemška karakterna igralka in popularna komičarka Gizela Werbezirk s svojo skupino. Vrh tega se obeta gostovanje Jelnave Nikolske, ki je ena najlepših plesalk na svetu. Nastopiti bi morala s svojim partnerjem Andrejem Drozdovim in senorom Bonifacem, baletnim mojstrom kraljeve opere v Madridu. Ziga Hirschler.

Razstava beograjskih umetnikov

Beograd, 8. oktobra.

Kakor že več let, so beograjski umetniki tudi letošnjo jesen priredili svojo razstavo. Imenuje se »III. jesenska izložba slikarskih i vajarskih radova beograjskih umetnika«. Razstava je bila minulo nedeljo odprta v paviljonu Cvijete Zuzorice na Kalemegdanu.

Razstavilo je 45 slikarjev in 7 kiparjev skupno 164 slik in skulptur. Razstavljalec še zdaleč niso vsi umetniki, ki žive v prestolnici. Če uvažimo, da bi naj bila to razstava beograjskih umetnikov, moramo reči, da je število umetnin znatno prenikzo. Slike in kipi niso zavzeli niti vseh prostorov Umetnostnega paviljona.

Kvaliteta razstavljenih del pa je vželo temu zelo lepa in sicer ne samo pri že znanih in priznanih umetnikih, marveč tudi pri onih, ki šele vstopajo v široki in negotovi svet umetnosti.

Najbolj opazna so kajpak olja, vendar se to pot lepo uveljavlja tudi akvarel, ostalih tehnik pa je manj. Razstava kaže tudi več prav dobrih originalnih talentov, kakor je n. pr. Kun Andrejevič, ki se po svojem načinu slikanja loči od vseh ostalih. Po svoji originalnosti stopa v ospredje tudi Elza Wieland Schmidt (zlasti akvareli), dalje Lazar Ličenovski z dvema motivoma iz Debra in z »Devojkjo s košarico«. G. Zivorad Nastasić je s svojim značilnim izvodenim pejzažem je takisto originalnost na tej razstavi. Marlin Tartalia je — kakor vedno — izviran in svež. Tako bi mogli naštet še marsikatero ime, vendar nam prostor ne dopušča, da bi omenili vse po vrsti.

Ugotavljamo samo, da je celotna razstava na zelo lepi višini. Res je, da se na nji križajo različni okusi, toda vsi so podrejeni resnemu umetniškemu stremiljenju. Upajmo, da bo ta razstava zamakala tudi več kupcev, nego sta jih prejšnji dve v sedanji sezoni. — Dd.

Ali ste že slišali oline slovenske ilustrirane tedenske revije »Življenje in svet«?

Sport

Jutri Ilirija : Primorje

Za monotonno redovitostjo se ponavlja leto za leto, sezono za sezono naš najvažnejši sportni dogodek na zelenem polju. Že v davnih časih smo mu nadeli ime: naš derby. Dvakrat na leto, vsako sezono po enkrat, spomladi in jeseni se srečata naši najmočnejši nogometni moštvi, ki sta kljub vsem in vsemu vendar že celo vrsto let najmočnejša predstavnika slovenskega nogometa. Edino ta dva dogodka utegneta privabiti na igrišče največje športno publiko, samo ta dva sportna praznika sta v stanu vzbuditi splošno zanimanje med najširšimi plastmi občinstva.

Prav za prav je to dejstvo malo laskavo za naš sportni obrat. Saj so tudi druge tekme včasih zelo zanimive in zasluži, da bi si jih ogledalo številnejše občinstvo. Vendar je treba upoštevati tudi okolnost, da si želi občinstvo predvsem takih sportnih prireditvev, ki že po udeležencih jamčijo, da bodo potekle v stilu pravih sportnih borb. Če je rezultat v splošnem že v naprej kolikor toliko znan, je razumljivo, da ga zainteresirano občinstvo počaka — v kavarnah. Se ti plači bi se nudile našemu nogometu ob primernejši organizaciji prvenstvenih tekmovalcev vsakekor ugodnejše perspektive.

Če bi bile v našem sportu prilike vsaj za trohico bolj drugačne kot so v resnici, bi se dal vpriporiti lokalni derby pod drugimi naslovi in ponovljenih izdajah. Tako prakticirajo tudi drugod, in treba priznati, da ne brez vsestranske koristi in splošnega odobravanja. S tem se kolikor toliko ohrani kontinuiteta v posetu igrišč, pa tudi klubski blaginji doživijo tekmo svoje poslovne dobe par veselejših dni več. Naši sportni generali menda še niso domleli te skrivnosti, sicer pa — vremena bodo Kranjcem se zjasnila!

O vseh tehnikah brez izjeme, ki so se vršile v zadnjih letih med obema rivaloma, se da reči, da so se gibale na znatni sportni višini in da so se odigrale v stilu lepih, zanimivih, napetih sportnih borb, v dno v okviru sportne fairnesse. V toliko se je dosegel tudi sportno-propagandni uspeh, ker se je nudilo številnemu sportnemu občinstvu res najboljši, kar zmoredno. Za to so tudi bili podani vsi pogoji. Obe moštvi se pripravita za to srečanje, obe potroši v to srečanje tudi preveč energije, tako da zmanjka moči za nadaljnje dogodke, zlasti za preljudi v tekmovalstvu za državno prvenstvo. Službeni aparat v polnem razmahu in nepristranski, navadno zunanji sodnik, podelita vsej prireditvi tisto zaključno nijanso resnosti, ki jamči, da bo tekmovalce ostalo kljub močni udeležbi v dva tabora podeljenih množic v tistih mejah, ki si jih vsi pravi sportniki želijo.

Izd sam je kajpada negotov. Zanimivo pa je ugotoviti, da so se v zadnjih letih dosegli skoro izključno zelo tesni rezultati, pri čemer se je vrstni red zmag in porazov vrstil skoro z matematično natančnostjo. Neodločena je ostala ena sama tekma; letošnja pomlad. Prepričani smo, da nam moštvi tudi v tem pogledu ne bosta postregli s presenečenjem in da bomo mogli knjižiti tesen rezultat v korist enega ali drugega, vsekakor pa v korist boljšega.

In če nam vreme ne bo nagajalo, se bomo znašli na igrišču vsi, ki smo iz kateregakoli razloga zainteresirani na tem dogodku. Na svidenje!

Sportno gibanje v Kranju

Kranj, 10. oktobra.

Tudi pri nas se zadnje čase opaža veliko zanimanje in tudi napredek v sportu. Ni je skoro nedelja, da se ne bi vršila borba na zelenem polju, bodisi v odbojki, nogometu ali henu. Kakor v vsakem provinci-jalnem mestu, tako so se našle tudi pri nas mnoge ovire in nasprotovanja. Da ni vse skupaj ostalo na mrtvi točki, je zasluga predvsem Sokolskega društva Kranj, ki je stavilo svojim mladim in poštovanim članom lep sportni prostor na razpolago.

Odigranih je bilo v teku leta 25 nogometnih tekem ter nekaj gostovanj v ino-zemstvu, skupni score 59:64. Ta bilanca je za mlado društvo jako razveseljiva, zlasti če se pomisli, da se je igralo večkrat s starimi renomiranimi klubi kakor: »Avstrija«, »Sturm«, Rapid iz Celovca, VSV Beljak in pred tednom s seniorji Ilirije. Kakor prvo moštvo, tako je tudi rezerva bila vse leto pridno na delu in je večkrat nasprotnika odpravila z veliko diferenco golov.

Kar največji napredek pa kaže moštvo v odbojki. Do pred kratkim sportnikom skoraj neznana igra, se je v našem mestu tako razvila, da je razen prve tekme vse ostale, ki jih ni malo, dobila z visokimi rezultati. Mirno lahko trdimo, da je moštvo neofici-jelni prvak Gorenjske, najbrže pa je malo moštev v banovini, ki bi jim bili kos.

Tudi mladih hazenašev ne smemo prezreti. Odigralo se precej tekem z zadovoljivimi rezultati, vidi se, da se z veseljem udeležujejo na zelenem polju; upamo, da nas bodo še večkrat razveselile s svojo fair igro.

Skrbi se tudi za zabavo. Nogometna sekcija je priredila 15. junija 1930 sportno veselico v kopalski restavraciji »Slavce«, ki je izpadla dobro. Meščanstvo se pridno udeležuje vseh sportnih prireditvev in tako moralno in materialno podpira naš mladi sport.

Največja letošnja prireditev pa bo v nedeljo 12. t. m., bo to pravi praznik sportnikov. Spored je sledeči: ob 8. uri se bo vršila propagandna kolesarska dirka za darilo SOS Št. ob 9. uri članska štafeta 5x200 metrov za prehodno darilo mestne občine Kranj, nato štafeta članice 4x100 m za prehodno darilo Sokola Kranj. Ob pol 11. uri promenačni koncert domače godbe pred Narodnim domom. Ob 11. uri tekma v odbojki Sokol Ljubljana : Sokol Kranj. Ob 13. uri spreved vseh sportnikov skozi mesto na igrišče, na kar bo ob pol 14. uri nogometna tekma SK Kamnik : SOS Kranj. Ob 15. uri bo hazenska tekma med SK Savo Kranj in SOS Kranj. Zaključila bo nogometna tekma ob 16. uri med SK Slovan : SOS Kranj I. moštvo. Med tekami igra domača godba.

Po zaključku programa se vrši v Narodnem domu ob 18. uri sportna veselica, tu bo tudi razdelitev daril zmagovalcem.

V nedeljo pokažimo, da cenimo delo naših agilnih sportnikov.

Izjava s. s. g. Wagnerja

Splošnovali gospod urednik!

Dne 8. t. m. ste priobčili v sportni rubriki izjavo nogometnega moštva ZSK Hermes glede incidenta, ki se je pripetil v 4. minuti prvenstvene tekme Ilirija : Hermes, dne 5. t. m. v Ljubljani. Prosim, da blagovolite v tej zadevi sprejeti in priobčiti tudi naslednjo mojo izjavo.

Nimam namena polemizirati tok sodnik z igralci, ki so na igrišču tako ostenativno pokazali svojo nedisciplino, hočem pa resnici na ljubo pojasniti incident tudi s svoje strani.

Kar se tiče »kardinalnih napak«, ki da sem jih napravil glede presojanja foullov, pripominjam, da se v štirih minutah, kot je igra trajala, sploh ne da napraviti bogzna koliko napak. Dejstvo je, da sem diktiliral v teh štirih minutah 3 fole proti Hermesu in enega proti Iliriji. V izjavi igralcev je gladko izmišljeno, da nisem opazil neke roke v kazenskem prostoru Ilirije, kajti igra v teh štirih minutah sploh ni prišla v kazenski prostor Ilirije.

Do izključitve igralca Košenine je privlekel naslednje: Ko sem dal tretji foul proti Hermesu približno v sredini igrišča, mi je tik pred menoj stojel igralec K. zabrusil v lice žaljivko, zaradi katere sem za nezgodno moral izključiti, ker predpisuje tako pravila nogometne igre, pa tudi zato, ker je igralca s tako nesportnim vedenjem radi sporta samega treba odstraniti z igrišča in izpred publike. Z izključitvijo igralcem so takoj zapustili igrišče tudi vsi ostali igralci Hermesu izključeni igralec se mi je prišel nato oprstit in skušal omiliti izrečeno žaljivko, češ da ni rekel »svinjac«, ampak »svinjarjac«. V tem smislu je faktično pričal zanj igralec Ilirije g. Doberlet, česar pa nisem pošteval, ker sem bil in sem še danes popolnoma siguren, da je rabil K. prvi izraz. Stal sem namreč v tistem hipu jedva 2 m od njega, dočim je stal g. Doberlet vsaj 10 m proč. Njegovo pričanje se ugne nanašati na slučaj tik pred tem, ko sem prisodil strel proti Hermesu radi preostrega starta Košenine in ko je leta že nekaj ugovarjal, česar pa nisem razumel. Neglede na to je tudi drugi izraz za vsakega sodnika absoluten povod za takojšnjo in nepreklicno izključitev. Naknadna trditvev igralcev, da je ta izraz zanje vsakdajen oz. običajen, zame ne pride v poštev, je pa zelo značilna. Da se ne sklada s sportno vzgojo, o kateri hočejo igralci tudi govoriti v svoji izjavi, je vsakomur jasno.

Neresnično je torej, da je bil kak igralec tretiran od mene kot sodnika na nedovoljen ali nepravilen način. Resnica je nasprotno, da sem za težki prestop igralca Košenine uporabil kazni, kakor jo predpisujejo pravila nogometne igre. Do kakih koncesij ali izjeme v tem pogledu nisem upravičen niti jaz niti kak drugi sodnik.

Žalno se mi zdi še dostaviti, da sem pred pričetkom tekme naročil kapetanom, katerih eden je bil ravno Košenina, naj opozorita moštvi, da bom strogo kaznoval vsako ugovarjanje mojim odločitvam in vsako surovost v igri. Da je ostalo moje opozorilo brezuspešno, gotovo ni moja krivda.

Janko Wagner, savezni sodnik.

Službene objave LNP

(Iz seje poslovnega odbora dne 8. oktobra)

Navzoči: gg. Stanko. Šetina, Kovač P., Kovač J., Accetto, Kačar, Grošelj, Zupanc. Nedeljski prvenstveni program:

Igriče ASK Primorje: Dopoldne ob 9. Natak : Jadran, ob 10.45 Reka : Slovan. Blagajno vodi SK Natak, službujoči odbornik g. Malovrh. Stranski sodniki za prvo tekmo: Bonča Franc, Ilir Oskar, za drugo tekmo: Pišlar Rudolf, Legat Mirko. Vsa klub postavi 4 reditelje. — Popoldne ob 13.30 SK Ilirija, rez. : ASK Primorje rez. ob 15.15 SK Ilirija I. : ASK Primorje I. Blagajno vodi gg. Šetina in Kovač. Službujoči odborniki: gg. Kralj, Kačar, Logar.

LNP postavi dva plačana biljetarja. Vsa klub ima postaviti 4 starejše reditelje. Stranski sodniki za prvo tekmo: Košak Ciril, Bizjak Herman, za drugo tekmo: Zuccato Rinaldo, Čeh Dušan.

V nedeljo, 12. t. m. se vrši na igrišču SK Amater v Trbovljah druga poizkusna tekma SK Hrastnik za sprejem v JNS in sicer SK Trbovlje : SK Hrastnik. Službujoči odbornik g. Bostič. Tekma SK Svoboda, rez. : ZSK Hermes, rez. se odgodi. Radi delegiranja sodnika se je treba obrniti na poverjenika ZNS. g. Marina, Trbovlje.

Odobrijo se naslednje prijateljske tekme dne 12. t. m.: SK Javornik : SK Svoboda, Vič na Rakeku; SK Rapid : SK Sturm (Graz) v Mariboru. Prijateljska tekma I. SSK Maribor : SK Varaždin se odobri le v slučaju sporazuma med I. SSK Mariborom in SK Rapidom. Tekme I. SSK Maribor : repoz. Graz in reprezentanca Maribor : Celje se odobri toda brez finančnih obveznosti za LNP.

U. O. se predmeta ZSK Hermes I. radi incidenta pri tekmi SK Ilirija : ZSK Hermes dne 5. t. m. ter SK Ilirija radi zadnje brzovke na JNS.

K. O. se predmeta v svrhu zasljanja igr. Seifert V. (SK Rapid).

Vzame se na znanje sporazum med SK Diskom in SK Javornikom radi odigranja spomladanske prvenstvene tekme v Domžalah.

Poziva se MO Maribor, da pošlje v zadevi delegiranja sodnikov za prejšnje nedelje poseben dopis na LNP.

K. O. se predmeta igr. Košenina Lado ter Svetic Vili (ZSK Hermes) radi incidenta pri tekmi SK Ilirija I. : ZSK Hermes I, dne 5. t. m.

S pravom nastopa dne 18. oktobra 1930. se verificirajo: za SK Natak : Klančar Vincenc, za SK Zelezničar: Turk Ivan, Kosem Drago, Martič Jožef. Verifikacija igralca Athika Leopolda za SK Celje se izvede, ko prejme LNP prispevek za nezgodno varovanje omenjenega igralca.

S pravom nastopa v prvenstvenih tekмах dne 10. aprila 1931., v prijateljskih tekmah dne 10. januarja 1931 in v internacionalnih tekmah dne 18. oktobra t. l. se verificirajo za SK Zelezničar Fradel Franjo.

Protest SK Elana proti verifikaciji prv. tekme SK Elan : SK Javornik dne 5. oktobra t. l. na Rakeku se zavrne, ker ni priložil predpisane takse v znesku 100 Din. — Nadaljnja zadeva se odstopi v rešitev U. O. Protest SK Olimp se reši, ko prejme LNP potrebne informacije. — Tajnik II.

Sportni dopisnik v Kranju. Prosimo, da pošljete kratko poročilo o nedeljskih prireditvah telefonično do nedelje zvečer za »Ponedeljek«.

Službeno iz sekcije ZNS. Delegirajo se k prvenstvenim tekam 12. t. m. na igr. Primorja: ob 9. Natak : Jadran g. Šetina, ob 10.45 Reka : Slovan g. Mahovec, ob

13.30 Ilirija rez. : Primorje rez. in ob 15.15 Ilirija : Primorje delegira sodnika Zbor. NS. v Celju: Celje : Atletik SK g. Schnelher; v Mariboru: Rapid : Svoboda g. Marinič — Vabijo se gg.: Stane Miklavčič, Rinaldo Zuccato, Ciril Košak, Ciril Vidic, Franc Breskvar, Sipko Zupan, Emil Erlich, Viktor Gabršček, Rado Kovač, Vjekoslav Palek, Dušan Accetto, Franc Korbar, Viktor Kunc, Ivo Skofic, Mirko Legat in Josip Skalar na sejo u. o. sekcije v četrtek 16. t. m. ob 20.30 v kavarni Evropa v svrhu razgovora in stalnega sodelovanja v sekciji. — Tajnik.

SK Reka. Jutri ob 8.15 naj bodo na igrišču ASK Primorja naslednji igralci: Čonič, Justin, Battelino I., Venturini, Košir, Mihelj, Mladen, Strukelj, Auc, Jez II, Eržen, Česnik, Thuma. Stranski sodnik Ferel, ki naj prinese opremo na igrišče ob pravem času. Reditelj: Pišlar in Teran. Eventuelne spremembe razporeda tekem glejte (službene objave LNP) v »Jutru«.

Iz uradnih in drugih službenih objav

Dražbeni oklic in poziv k napovedi. Na predlog zahtevajoče stranke Blažica Franceta, posestnika na Kozjaku 26, bo dne 4. novembra ob 9. na okrajnem sodišču v Celju, soba št. 4. dražba naslednjih nepremičnin: zemlj. knj. Homec, vl. št. 103, hiša s vinjakom, cenilna vrednost 3.100 Din; čenilna vrednost zemljiške parcele 1903.65 dinarjev; dalje zemlj. knj. Homec, vl. št. 3. gozd, cenilna vrednost 390 Din, pritlikline 160 Din, skupaj 5554.25 Din. Najmanjši ponudek 2.703 Din.

Banska uprav razpisuje na dan 4. nov ob 11. v sobi 17. tehnične oddelka v Ljubljani prvo javno pisarno oterito licitacijo za prevzem težakih, zidarskih, tesarskih, kleparskih, krovskih, ključavničarskih, mizarskih, steklarskih, slikarskih, piskarskih in železobetonskih del, doosve in montaže centralne kurjave, električne instalacije in dvigala pri zgradbi uradnega in stanovanjskega poslopja carinarne na Rakeku. Odobreni proračun znaša 1.704.00+37 Din.

Dražbe nepremičnin. Pri okrajnem sodišču v Ptuj, dne 11. novembra ob 9. zemlj. knj. Apače, vl. št. 196, cenilna vrednost 43 tisoč 280 Din. Najmanjši ponudek 31.008 dinarjev. — Pri okrajnem sodišču v Mariboru dne 24. novembra ob 10. v sobi 27, zemlj. knj. k. o. Bresterica, vl. št. 51, cenilna vrednost 5999.70 Din. Najmanjši ponudek 3999.50 Din. Istotam 29. nov. ob 10. soba 11, zemlj. knj. k. o. Sv. Magdalena, vl. št. 688, cenilna vrednost 1.247.474.40 Din. Najmanjši ponudek 623.737.20 Din.

„ROMAN“

je bil prvi list, ki je prinesel v sliko

Greto Garbo

odkar je zaročena s švedskim princem.

13352

Popolnoma preklani je zaradi umobolnosti s klepom okrajnega sodišča v Kozjem Stefančič Josip v Polju št. 12: za skrbnika mu je postaviljen Hostnik Miha, posestnik v Polju

S sodbo okrajnega sodišča v Mariboru je Bohlu Feliku mijsjemu od Sv. Petra, vinu čarškemu sinu, prepovedano zahajati v krme do 5. septembra 1932. Po paragrafu 268 k. z. se kaznuje vsadko, ki ve za razglasoženo prepoved, pa vendarle postreže taku osebi z opojilom.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 27. oktobra t. l. ob 11. nabavo 20 kom. tropolovih varoval s porcelanskimi cevki, 96 kom. vorvalnih vložkov za ista varovala, 45 kom. nosilnih izloatorjev, 20 kom. kabljevih glav, 400 kom. zveznih kosov in 200 m plinovih črnih cevi.

Ker nimajo pogojev za pravni obstoj, so bila razpuščena naslednja društva: Podporno društvo delavcev in delav v ljubljanski tobačni tvornici, Podružnica krščanske šole v Komendi, srez Kamnik: Podružnice krščanske šole v župniji Rova, rez Kamnik in Društvo kmetskih fantov in deklet v Radomljah, srez Kamnik.

V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil vpisan dr. Jirku Ber-

nard, zasebni zdravnik v Slovenjgradu.

Licitacije: Banska uprava razpisuje za prevzem ureditve ulice Zgornja Murava na Jesenicah iz kaldrmskega fonda v skrajšanem roku prvo javno pisarno licitacijo na 29. oktober ob 11. v pisarni županstva mestne občine na Jesenicah. Uradno odobreni proračun znaša 166.208.20 Din. — Banska uprava razpisuje za prevzem gradnje mostov preko Save in potoka Jesenice na Jesenicah iz kaldrmskega fonda v skrajšanem roku prvo javno pisarno oterito licitacijo na 29. oktobra ob 11. v pisarni županstva na Jesenicah. Odobreni proračun znaša 456.088.41 Din.

Vpisi v trgovinski register: Na novo so vpisane naslednje tvrdke: Gustav Stiger, trgovina z mešanim blagom v Celju. — Autolux, d. z. o. z. specialna elektrotehnična in strojna delavnica v Ljubljani. Višina glavnice 20.000 Din v gotovini in stvarna vloga v vrednosti 10.000 Din, ki je polno plačana, oziroma poslovodstvu stavljena na razpolago. Poslovodje sta Dolinšek Josip, mehanik in Barkov Nikolaj, zasebni uradnik v Ljubljani. — A. Gorec, d. z. o. z. v Ljubljani, trgovina z avtomobilnim in kolesnim blagom, šivalnimi stroji in zimskosportnimi predmeti ter vzdrževanje mehanične delavnice. Družba je ustanovljena za nedoločeno čas. Višina osnovne glavnice 60.000 Din. Na to plačani zneski v gotov. 60.000 Din. — F. Heinrich, lesna industrijska d. d. v Škofji Loki; delniška glavnica znaša 500.000 Din, ki je razdeljena na 5000 v gotovini popolnoma plačanih delnic, ki se glase na prinositelja. Družba je ustanovljena za nedoločeno čas. — »Union« tovarna kisa, d. z. o. z. v Dragomlju; družbena doba ni omejena na določen čas. Višina osnovne glavnice 20.000 Din. Na to plačani zneski v gotovini 20.000 Din. — D. Bauer, trgovina z lesom v Mariboru. — Ivan Breščak, carinsko posredništvo v Ljubljani.

Vpisane so spremembe pri naslednjih tvrdkah: pri Lesni eksportni industrijski d. d. v Mariboru so izbrisani dosedanj člani upravnega sveta Pavel Horvat, Stjepan Kenfelj, Florijan Zupanc, dr. Janko Orožen, na novo pa vpisani dr. Valter Thalman, Artur Paternoli, Kurt Thalman in Maks Herman. Spremenjena sta paragrafa 1. in 2. pravil, paragraf 46. pa je črtan. — Pri Dolnjelendavski hranilnici, d. d. v Dolnji Lendavi je izbrisan član načelstva Stravs Florijan, vpisan pa Vortman Armin, trgovec v Dolnji Lendavi. — Pri Tovarni za špirit in drože d. d. v Račah sta izbrisana člana upravnega sveta Has Rudolf in ing. Lenarčič Milan. Vpisana sta novoizvoljena člana Petelin Anton in dr. Glančnik France. — Pri Jugorhomberg in Co., d. z. o. z. na Bledu je spremenjen prvi stavek odstavka »sedmič« in cel odstavek »osmič« družabne pogodbe, ki govorita o načelstvu družbe. Izbrisana sta poslovodji Vovk Anton in ing. Rustja Evgen. Vpisan pa je poslovodja Andretto Rajmund. — Pri »Peke« d. z. o. z. fabrikacija in prodaja čevljev v Ljubljani je odslej »edež tvrdke Kover pri Trčiču. — Pri Reprezentanci delniške družbe »Dunav« Sava : Jadranjsko morje (prej Družba Južne železnice) za kraljevino Jugoslavijo je izbrisan član upravnega sveta dr. Angelo Di Nola, vpisan pa novi član Dr. Giovanni Belli. — Pri »Salus«, d. d. v Ljubljani je vpisan član upravnega sveta, mag. phar. Ančič Josip, lekarnar v Ribnici. — Slavenska banka d. d., podružnica Celje je izbrisana iz registra s 1. oktobrom t. l. — Pri Trboveljski premogokopni družbi je vpisan upravni svetnik dr. Marković Bogdan, minister n. r. v Beogradu.

Izbrisane so tvrdke: Slavenska banka, d. d., podružnica Ljubljana; Slavenska banka, d. d., podružnica Kranj; in Strojno mišarstvo Vipotnik : Hrastelj, d. z. o. z. v likvidaciji, Zagorje ob Savi.

Lov krajevne občine Krize se bo oddal v zakup na javni dražbi v občinski pisarni v Trčiču, dne 20. novembra ob 10. za dobo štirih let in štirih mesecev. Pogoji v uradu sreskega načelstva v Kranju.

V imenik advokatov ljubljanske advokatske komore »ta vpisana na novo dr. Rom Rihard v Koečevju in dr. Keršbaumer Rajnhold v Celju. Advokat dr. Ferdo v Slovenjgradu je preseu. svojo pisarno v Doln; Lendavo.

Društvo S. K. Krakovo se je po sklepu zboru fuzioniralo s S. K. Jadran v Ljubljani.

Radio

Izvilleček iz programov

Sobota, 11. oktobra.

LJUBLJANA 12: Dnevne vesti, plošče. — 13: Napoved časa, borza, plošče. — 18: Koncert radio - orkestra. — 19: Angleščina. — 19.30: Aktualna ura. — 20: Koroški večer. Sodelujejo kvartet »Glasbene Matice«, operni tenorist g. Gostič in pevski zbor »Ljubljanskega zvena«. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert radio - orkestra.

Nedelja, 12. oktobra.

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.20: Kmetijsko predavanje. — 11: Dopoldanski koncert. — 12: Tedenski pregled. — 15: Nasveti za kmeta. — 15.15: Koncert narodnih pesmi. — 16: Igra. — 17: Plošče. — 17.30: Humoristično štivo (Milčinski). — 20: Koncert jugoslovenske glasbe. — 22: Napoved časa in poročila.

BEograd 9: Prenos iz Saborne cerkve. — 12.30: Orkestralni koncert. — 16: Narodne melodije. — 17.30: Narodne pesmi na gusle. — 20: Violinski koncert. — 20.30: Plošče. — 21.10: Koncert orkestra. — 22.10: Poročila. — ZAGREB 11.30: Dopoldanski koncert. — 17: Laska godba orkestra. — 20.35: Večer slovanskih pesmi. — 22: Laska večerna glasba. — PRAGA 16: Koncert iz Moravske Ostrave. — 18: Opereta »Dijak-prosjak«. — 20: Koncert Ade Sari in Josipa Rijavca. — 22.25: Laska glasba. — BRNO 16: Prenos iz Moravske Ostrave. — 20: Prenos programa iz Prage. — VARSAVA 17.40: Koncert godbe na pihala. — 20.30: Koncert orkestra in solistov. — 22.15: Klavirski koncert. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11.05: Koncert dunajskega simf. orkestra. — 13.10: Plošče. — 15: Popoldanski koncert. — 17.30: Komorna glasba. — 19.40: Koncert orkestra. — 20.40: Spevoigra. — BERLIN 19.30: Prenos iz zoološkega vrta. — 20: Koncert Offenbachove glasbe. — 22.30: Sportni program. — Godba za ples. — FRANKFURT 19.30: Prenos iz gledališča: Beethovnova opera »Fidelio«. — 22.45: Laska glasba. — LANGENBERG 20: Orkestralni koncert. — Nočni koncert in ples. — STUTTGART 19.30: Prenos programa iz Frankfurt. — BUDIMPESTA 12: Koncert orkestra. — 16: Madžarske pesmi. — 18.20: Vojaška godba. — 20: Klavirski koncert. — 20.35: Godba na kitare. — Ciganska godba. — Rim 17: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.30: Massenet: »Pepelkac«.

Géo London

se je v chicaškem podzemlju sestal z najbolj proslulimi banditi in se dal z njimi celo javno fotografirati. 13352

In . . . ?

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Sobota, 11.: Kraljična Haris. Premijera. D. Nedelja, 12.: Mladotletje. Izven. Ponedeljek, 13.: Sen kresne noči. C. Torek, 14.: zaprto.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Sobota, 11.: Dolarska princesa. Opereta. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. Nedelja, 12.: Evgenij Onjegin. Gostuje ga. Zlata Gjungenac. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. Ponedeljek, 13.: zaprto. Torek, 14.: Madame Butterfly. Gostuje ga. Zlata Gjungenac. B.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Sobota, 11.: Skrijankov zaj. Premijera. Nedelja, 12.: Aleksandra. Kuponi.

POTNIKA za spirituoze

proti proviziji IŠČE dobrovoljerna sušaška tovarna LIKERJEV. — Reflektira samo na prvovrstno moč, ki je delala v tej stroki. — Ponudbe in pojasnila pri vratarju hotela »Slon«.

MODNO TRGOVINO

perilo, krojaške potrebščine itd., na najbolj prometni cesti, pod ugodnimi pogoji PRODAJ. Sprejem event. družabnika. — Stanovanje na razpolago.

Dopise na podružnico »Jutra« Maribor pod »Sigurna eksistencija«. 14371

Cenjenemu občinstvu javljava, da sva PREVZELA

gostilno LAVTIŽAR

sedaj pri »Jelenu«, Sv. Petra cesta šte. 83.

Točila se bodo pristna štajerska in dolenska vina. — Sprejemajo se abonenti na dobro domačo hrano. — Cene zmernne, solidna postrežba. — Za obilen obisk se priporočata

14361

MIMI ZALAR — ŠAŠA PEGAN

„Brzovoz“

Iz življenja in sveta

Pogreb žrtev zrakoplova „R 101“

Zgornja slika prikazuje zastopnika francoske vlade, ministrskega predsednika Tardieu in ministra za zrakoplovstvo Eynaca v žalnem sprevodu, katerima sledijo odličnejši francoski funkcionarji in silne množice ljudstva. Spodaj: Francoski vozaški oddelek, ki je prepeljal krste na kolodvor, med poslednjimi pogrebnimi obredi v Beauvaisu.

Astrologi napovedali nesrečo „R 101“

Njih koledar je za dan natanko predvidel katastrofo pri Beauvaisu
Zelo splošne napovedi, ki se slučajno ujemajo z dogodki

V nemškem mestu Lorchu izhaja redno vsako leto astrološki koledar, ki prerokuje in v naprej naznanja nesreče, povodnji, potrese in druge elementarne katastrofe, pa tudi važnejše politične dogodke, prevrate in atentate. Mesec za mesecem se vrste zlokovna napovedovanja, včasih skoro za dan natančno, in naloga čitateljev koledarja je, da spretno izluščijo dogodke in najdejo notranjo zvezo med prerokovanjem in dogodki. Astrologi, kojih vedno postaja dandanes neka moderna, so prej ko slej globoko nverjeni, da zvezde vodijo in uravnavajo življenje na zemlji in jim je strahoviti polom zrakoplova »R 101« dobrodošel pojav, da kažejo na zanesljivost svojih prerokovanj.

Kakor izgleda, je lorški koledar za 1. 1930. natanko napovedal nesrečo angleškega zrakoplova. V njem so namreč označeni dnevi od 5. do 8. oktobra. Pri 5. oktobru omenja koledar: »Kritično vreme. Katastrofa! Eksplozija! Slabo za letalski promet.« Pri 7. oktobru je opazka: »Poročila o nenadnih katastrofah.« Pri 7. oktobru pa: »Zelo kritičen dan! Potres, vihar, eksplozije in prometne nesreče. Slab dan za vladajoče moze, učenjake, moze na visokih položajih. Nevarno za daljni promet!«

Zrakoplov »R 101« se je res ponesrečil 5. oktobra in dan je bil izredno nesrečen za moze na visokih položajih. Letalski minister Thompson in načelnik britskega letalstva Branner sta našla smrt v plamenih, poleg njih pa še lepo število višjih uradnikov. Vihar, eksplozija in prometna katastrofa, kakor da se je napoved do ptičice uresničila. Celo potresa ni manjkalo; javili so ga iz Južne Nemčije, dasi je čisto nedolžen. Tudi 6. oktobra je bil kritičen dan v smislu napovedi. Prišla so poročila o katastrofi pri Beauvaisu, došlo pa je tudi do nesreče letala »D 1930« na progi Berlin-Dunaj.

V odstavku »splošno za oktober« navaja koledar: »Uran prinaša eksplozije, prometne nesreče, nevarnosti so moze visokih položajev.« Ponovno so omenjeni dnevi od 5. do 7. oktobra

kot sila nevarni. V horoskopu za Francijo je najti tole napoved: »V zadnjem četrtletju 1. 1930. bo mirujoči Mars prinesel deželi velika razburjenja. Pripetili se bodo požari in težke prometne katastrofe.« V horoskopu za isto četrtletje pa pravi koledar: »Saturn prinaša huda razburjenja in je njegova lega zelo slaba za letalski promet, za učenjake, za vladajoče moze, državnike in visoke vladne osebe, ki bodo umrle ali pa bodo vsaj večkrat v smrtni nevarnosti. Nekaj zelo važnega se bo pripetilo v letalstvu, kar bo vprašanje zračnega prometa potisnilo v ospredje.«

Naj je človek še tako skeptičen nasproti sličnim napovedovanjem, vendar mora razumeti, da se sestavljajo koledarja radi pohvalijo, češ, da so vse tako izvrstno pogodili. Vendar je treba pripomniti, da je kljub natančnosti, s katero sta označena celo kritična dneva z vsemi podrobnostmi, vse le golo uganjanje. Koledar ima nekaj sto strani, ki so prenatrpane z napovedbami. Vendar pa se ni zgodilo nič od one množice prerokovanj, ki so jih polna prva štiri četrtletja. Lorški astrološki pratikarji so pač le slučajno zadeli, pogodili in uganili ter so modrijani sami nad to srečo iznenadeni bolj kakor ves ostali svet. Zato naznanjajo svetu svoj uspeh, skrbno prikrivajoč, da so se v tisoč napovedih za isto leto pošteno zmotili.

Nenavadna tožba

Kakor poročajo grški listi, je nemški državljani Hermann vložil tožbo proti grški državi in zahteva, da mu grški erar vrne veleposestva v grškem delu Makedonije, na katera ima Nemec baje pravico. Hermann je oženjen z Grkinjo, ki izvaja svoje poreklo naravnost od bizantinske carice Konstancije. Nekdanje lastnice dotičnih veleposestev. Tožitelji je predložil snop listin, ki naj dokažejo carski izvor njegove soproge, tožbi pa je dodal obširno razpravo o zgodovini spornih veleposestev. Konstancija je bila soproga bizantinskega carja Andronika, ki je vladal v 12. veku. Tožba razlaga podrobno, kako so se po smrti

cesarja Andronika njegovi sovražniki protizakonito polastili veleposestev, kako so ta prišla v last turške države, od katere jih je prevzela Grška. Hermann zahteva povračilo veleposestev in odpušča njih dohodke od 12. stoletja dalje.

Strupeno vprašanje

Turinški nacionalistični minister dr. Viljem Frick, ki je znan po svojem boju z osrednjo berlinsko vlado, je v zadnjem času postal skoro mednarodna osebnost. Zdej, ko je dobila Hitlerjeva stranka 107 državnih poslancev, govore, da bo lahko postal bodoči nemški državni kancelar. A nenadno je doživel hudo neprijetnost. Demokratski »Jenaer Volksblatt« mu je zastavil sledeče vprašanje: »Gospod minister! Kje in kdaj ste položili doktorat in katero disertacijo ste predložili? Za odgovor vam bomo zelo hvaležni, kakor tudi vaši volilci.« Po obstoječih podatkih se je učil Frick na berlinski, monakovski in göttingenski univerzi. Strupeni »Jenaer Volksblatt« je ugotovil, da gospod minister ni promoviral na nobeni teh visokih šol. Osrednje vodstvo nemških knjižnic je na vprašanje uradno sporočilo, da nikjer nimajo Frickove disertacije, čeprav bi morala po nemškem univerzitetnem zakonu biti natisnjena v 300 izvodih in poklonjena v dar vsem univerzitetnim ter nekaterim državnim knjižnicam. Uradni seznam doktorskih disertacij, ki obsega brez izjeme vse nemškim visokim šolam predložene razprave, beleži dva Viljema Fricka. A eden od njih je promoviral, preden se je g. minister rodil, drugi pa v letih, ko sedanjí politik nedvomno še ni bil premogel niti abecede. Menda bo moral Frick sedaj v vsej naglici položiti doktorat, ker je res v zelo mučnem položaju.

Afriški petrolej

Ameriški petrolejski kralj Harry Sinclair, ki potuje zdaj po Evropi, je povedal sodelavnikom pariških dnevnikov, da svedrajo njegovi inženjerji na lovu za petrolejskimi vreli že 8 let tla v portugalskih kolonijah v Zapadni Afriki. Če bi se posrečilo izrabiti afriški petrolej, bi pomenilo to veliko revolucijo na sedanjem trgu. Vendar ni maral Sinclair nič natančnejšega sporočiti o svojih vidikih na uspeh. Pripomnil je samo, da je prišel z raziskovanjem po onih krajih, kjer so mnogokrat opazovali, da švigajo izpod zemlje nepričakovano veliki ognjeni zublji.

Dva kralja: Tati in zet

Italijanski kralj Viktor Emanuel III. in bolgarski kralj Boris III., ki se bo poročil s princeso Giovanno, brž ko bo rimska kurija privolila v to, da se sme prestolonaslednik vzgajati v pravoslavni veri.

Ženitev diplomatov

Italijanska vlada je izdala naredbo, ki prepoveduje italijanskim diplomatom zakonske zveze s tujkami. Sicer je bilo pod fašistovskim režimom že davno v veljavi to pravilo, sedaj pa je zadobil zakonito sankcijo. Odslej ne bo ministrstvo več dovoljevalo ženitev italijanskih diplomatov s tujkami. Naredbo utemeljujejo z ugotovitvijo, da je mož čisto pod vplivom svoje žene ter zato ne more s pravo odločnostjo zastopati koristi svoje države, kadar so te v nasprotju s koristmi ženinine domovine. Podobne omejitve so določile tudi nekatere druge evropske države, kar priča, da razlog morda le ni brez vsake podlage.

Idealno človeštvo

Pogumni francoski sportnik Alah Gerbault, ki je v majhni jadnici popolnoma sam prepotoval Ocean, vodi zdaj blizu Pariza gradnjo nove ladje, ki bo krščena na ime »Sin solnce«. Z njo bo odrinil »samotni mornar« na neki tiho-oceanski otok, ki mu baje ni enakega na svetu. Gerbault ne more izdati imena svoje obljubljene dežele, pripoveduje pa, da naredi njeno prebivalstvo čudovit vtis, ker presega po svojih telesnih in

Majhna država — velike slavnosti

Novo izvoljeni regenti republike San Marino se v svečanem obhodu pokažejo narodu. Dostojanstveniki so oblečeni v srednjeveško nošo in so obkrojeni od narodne straže, ki jih spremlja do vladne palače. Ves narod, ki ga je okoli 13.000 duš, prisostvuje slikovitemu obhodu.

duševnih zmožnostih vse ostalo človeštvo. Gerbault je sklenil otočane seznaniti z evropsko tehniko in kulturo. Misli, da bo lahko odgojil idealno pokolenje, ki bo utegnulo imeti odločilen vpliv na preporod vesoljnega človeštva. Pomladi, ob koncu marca, bo odrinil Gerbault na svojo zadnjo pot v Tihi ocean in pravi, da se ne bo najbrž nikoli več vrnil v Ameriko ali Evropo. Njegova vzgoji idealnega človeštva namenjena mala jadnica je pravi čudež brodske umetnosti. V mali kajuti je duhovito izzabljena vsaka ped prostora. Gerbault bo imelo celo temno sobo za razvijanje fotografskih slik in parna kopeli mu bo obenem iz slane morske vode delala pitno vodo.

Špiritistični samostan

Trojica nemških bogatih špiritistov je kupila veliko zemljišče v Berlinu-Norden za zgradbo posebnega samostana, kjer bodo brezplačno stanovali za klicanje duhov primerni ljudje. Vsi mediji bodo popolnoma ločeni od sveta in vezani na strog samostanski red. Zapustiti bodo smeli svoje bivališče samo radi udeležbe pri znanstvenih sejah. Vskanjanje skrbi so baje najbolj na pot rojenim duhovcem, in zato pričakujejo nemški meceni od svoje ustanove posebno veliko koristi za mednarodno znanstveno parapsihologijo.

Mačka Društva narodov

Kmalu po otvoritvi uradov Društva narodov se je pokazala v njegovem nasloju v Zenevi neka mačka. Postala je splošna ljubljena, mirno je spala v naslanjaču med najvažnejšimi sejami in vsi, ministri, tajniki, strojepiske, so skrbeli, da bi ne bila lačna. Skratka mački ni manjkalo ničesar razen določenega imena. Vsak narod jo je namreč klical po svoje: Loulou, Mizzi itd. A pred štirimi leti je mačka nepričakovano poginila. Užalostene tajnice in zapisničarice so jo svečano pokopale na vrtu pod veliko pinijo. Štiri dolga leta ni imelo Društvo narodov nobene mačke. A pred kratkim se je bogve odkod priklutila druga. Prikazala se je v novinarski dvorani in odtod odkorakala v tajništvo. Osoboje ji je priredilo navdušen sprejem. Mačka je kmalu ovidela, da si ne more želeti boljšega doma in se je sedaj za stalno zadržala pri Društvu narodov.

Nasprotna pojava

Mister Cinke, odvetnik v Newyorku, je zapustil oporoko, ki je zelo presenetljiva dediča. Odrasla hči je dobila 5 dolarjev mesečnih in vdova 50 dol. letnih dohodkov. Vse ostalo imetje v znesku 150 tisoč dolarjev je naložil skrbni oče in mož v banki na 75 let. Ko bo narasla glavnica na več milijonov, jo mora država uporabiti za zgradbo velike javne

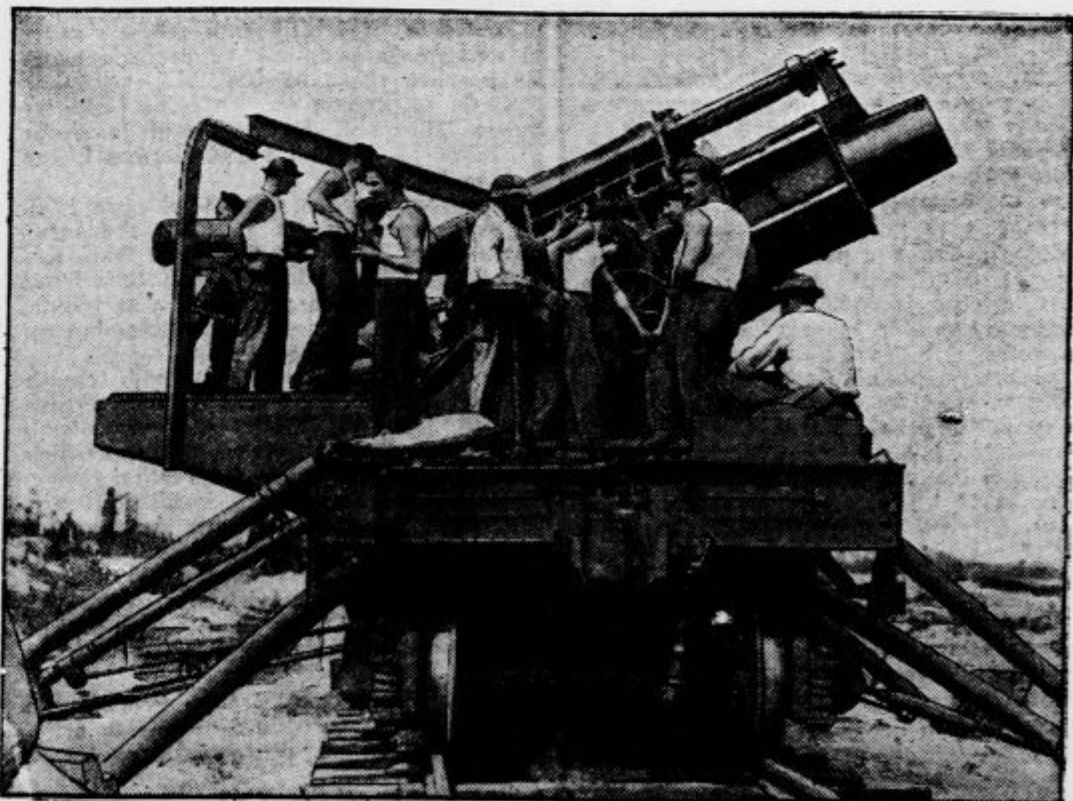
»Moške knjižnice«, kamor bo prepovedan vstop sleherni ženi ter celo knjigam ženskih avtorjev. Ženski članki morajo biti izrezani iz vseh časopisov, ki jih bo dobivala knjižnica. V oporoki stoji: »Moje sovraštvo do žensk ni samo posledica osebne izkušnje, temveč tudi sad mojega dolgoletnega zanimanja za zgodovino in filozofijo.« Kakor nalašč poročajo istočasno ogrski listi o preglavici, ki jo povzroča policija v Budimpešti grofica Marijeta Visyjeva, ločena žena in zelo bogata veleposestnica. Grofica tako sovraži moški spol, da so vsi njeni služabniki od vratarja in kuharja do tajnika same ženske. Pred kratkim je bila v hiši ukradena dragocena ogrlica, nekdanja lastnina Ludovika XIV. Prišli so detektivji, a grofica jim ni odprla vrat. Čim je zvedela, da še nima ogrskega policija ženskih detektivov, je tudi telefonsko naprosila ravnateljstvo, naj ustavi preiskavo v zadevi tatvine. Oblasti so ji morale ugoditi.

Najbolj znani ameriški pisatelj

Upton Sinclair je pred kratkim izdal brošuro, v kateri so navedeni vsi prevodi njegovih del na razne jezike. Špis obsega 525 naslovov Sinclairjevih knjig v raznih prevodih, ki so razdeljeni na 34 raznih držav. Prvo mesto zavzema Rusija, ki ima 194 prevodov Sinclairjevih del, daleč za njo so Nemčija, ki jih ima le 36, Japonska 30 in Švedska s 2 knjigami. V spisku so zastopane vse evropske države brez izjeme, Južno Ameriko pa zastopata le Argentina in Chile. Kitajska pozna 19 prevodov Sinclairjevih del, Indija in Ceylon pa vsak po enega. Razen tega je išlo tudi več prevodov v židovskem žargonu in v hebrejščini. Tako obširnega kroga čitateljev ni doležen noben drugi ameriški pisatelj.

Barbarska sodba

V kalifornskem mestu Saint Quentin je sodišče obsodilo na smrt moža, ki je umoril dečka. V teku razprave se je izkazalo, da je zločinu pomagala pri tem poslu njegova mati; zato so zločinčev mater obsodili na dosmrtno ječo, poostriili pa kazen s tem, da so mater obsodili, da mora biti navzoča pri obsojanju sina. Kakorkoli pa sta bila mati in sin brezdušna in zakrknjena zločince, se je vendar v slednji vzbudilo materinsko čustvo, da je med silnim jokom in jadicovanjem vzela ves zločin nase in ko še to ni pomagalo, je nesrečna žena zblaznela v trenutku, ko so ji sina zločinca vlekli na vešala. Prizor je bil tako grozen, da je rabljev pomočnik od groze omedlel, pa tudi na sodnike, ki so prisostvovali usmrčenju, je blazni krič nesrečnice uplaval skrajno nevšečno. V bodoče morda ne bodo več izrekli takih nečloveških sodb.

K pomorski razorožitvi

Novi ameriški orjaški top za obrambo proti napadom bojnih ladij, ki ga sedaj preizkušajo na ameriški obali. Možnar-velikan se je obnesel na splošno zadovoljstvo.

Rešenci za pogrebom tovarišev

Za zadnjo krsto korakajo trije rešenci, ki so zapustili bolnico, da se udeležijo pogreba. Na obeh straneh koraka častna straža francoskega vojaštva.

W. Maestermann

Kdo jo je umoril?

Roman

Sir John je bil videti dokaj osupel. »Kam merite, gospod Sinclair? Ali imate kako sumnja, komu je bilo pismo namenjeno?«

»Morda.«

»Če je tako, vas kratko in malo vprašam: Ali veste, kdo je morilec?«

»Da. A niti najmanjšega dokaza nimam za svojo trditev. Dokler si ne priškrbim dokazov, ne bom črnil besedice. Vi vsi mislite, da morata biti zapeljivec in morilec dekleta ista oseba.«

»Videti je tako.«

»Zelo verjetno je, da se motite.«

»Napravili ste me nesigurnega, Sinclair. Nu, saj imamo še druge dokaze. Sledovi stopinj, rokavice in to, da nam Anthony ni mogel dati alibija.«

»Vse to ne zadošča. Morda je bil Anthony res v hiši — kaj potem?«

»Vi menite, da je bil v hiši in da ni izvršil umora?«

»Morda, čeprav nočem trditi, da bi bilo tako.«

Sir John je z hitrimi in nervoznimi

koraki premeril sobo.

»Sinclair, zmedli ste me. V dnu svojega srca sem še vedno prepričan, da je Anthony morilec. A če imam le atom dvoma v sebi, tedaj ne morem pustiti, da bi umorili Anthonyja. Povedati vam hočem nekaj, česar še ne veste. Sestra umorjenke je obiskala Anthonyja v ječi. Gospod Kenyon me je prosil za dovoljenje in prosil me je tudi za pomilostitev obsojenca. Storil je vse, kar je bilo v njegovih močeh. Ljudje bodo rekli, da to ničesar ne pomeni, zame je pa vendar dokaj čudno. Mati in sestra umorjenke nista samo odpustili morilecu, ampak sta v dnu duše prepričani, da je nedolžen.«

»Zakaj ne dovolite pomilostitve? Dostojna ječa je gotovo dovolj huda kazen za vsak zločin. Mrtveca pa ni več moči oživeti.«

»Kaj naj storim? Da niste prišli, bi bil zdaj miren.«

»V vsem svojem življenju še nisem nikoli prosil za kako milost. Dobro ve-

ste, da nimam osebnega interesa do te stvari.«

Sir John je stopil k oknu in se zastrmel v temno noč. Soba je napolnil mrak. Drevesa so se temno risala pred večernimi oblaki. Dolgo je stal pri oknu in skušal zatreti tesnobo, ki se ga je bila lotila. Med tem je sedel Sinclair na svojem prostoru in z neznošno napetostjo čakal na njegovo odločitev.

Nenadoma se je minister zdrznil. Hitro je stopil k vratom in odšel iz sobe. Sinclair se je ves obupan zgrudil v naslanjač.

Zdaj je začel hitre korake in v naslednjem trenutku je vstopil minister ter prižgal električno luč.

Stopil je k Sinclairju in mu dal popisano polo papirja. »Nate,« je rekel s hripavim glasom. »Nesite to ravnatelju jetnišnice. Naročam mu, naj preloži usmrtevec. A nikar ne mislite, da ste me prepričali. Čustvo mi pravi, da ravnatelj s pravniškega vidika pogrešno. A moja notranja gotovost je vendarle omajana in ne upam se vzeti odgovornosti nase. Ne zahvaljujte se mi. Z Bogom.«

Pri vratih je pomolil Sinclairju roko in glas mu je nekam čudno zadrhtel, ko je rekel:

»Če bi bil jaz kdaj v nevarnosti, naj mi Bog pošlje moža, kakršni ste vi.«

Slabotna lučka je osvetljevala grobnici podobno celico. Ura jetnišnice je slovesno odbila dvajset. Anthony je šel udarce. Še nekaj ur mu je bilo živeti. Preden jutri odzvojni poldne, bo zdavnaj mrtev — spal bo večno spanje v grobu, na katerem ne bo napisano.

Groza ga je obšla. Kolikokrat si je bil zadnje dni in tedne predstavljaval strašno sliko poslednje noči! Nihče, kdor bi ga bil mogel zdaj videti, ne bi bil spoznal sijajnega mladega igralca, ki ga je vse občinstvo oboževalo. Njegovi lasje so bil osiveli in razmršeni. Globoke gube so se mu bile zarezale v obraz. Paznika sta molče sedela za mizo in igrala »damo«. Z nerodno dobrodušnostjo sta ga bila povabila, naj igra z njima. On pa je samo molče odkimal in zdaj sta ga taktno puščala pri miru.

Župnik je bil pri njem in mu je bil obljubil, da se še vrne. Vrli mož je bil resnično žalosten zaradi obsojenčeve zakrnjenosti: Anthony se je namreč nepopustljivo branil priznati umor in si s tem olajšati vest. In tako ni ostalo duhovniku nič drugega, kakor da je molil z njim in za njegovo dušo.

Zdaj se je Anthony sam boril s svo-

imi mislimi. Plapolajoča senca, ki jo je metala svetiljka na pobeljeni zid, je dobivala obliko vešal. Anthony si je zakril oči z roko. Prijel se je za vrat in skrčil prste. Bilo mu je, kakor da že čuti zanko. Dušilo ga je.

Tišina je bila globoka — kakor v grobu...

A zdajci so se odprla vrata in ravnatelj jetnišnice je z globoko resnim obrazom obstal pred njim. V roki je držal pisanje.

»Anthony,« je rekel. »novico imam za vas. Minister notranjih zadev vas je priporočil Njegovemu Veličanstvu v pomilostenje. Vaša kazen bo izpremenjena v dosmrtno ječo.«

Anthony je slišal te besede kakor v sanjah. Bilo mu je, kakor da se nekdo hudobno norčuje iz njega. Nato se je onesvestil.

20. poglavje.

Artur in Madelina.

Madelina Lakeova je prebila noč na kolenih ter molila za Georgea Anthonyja. Že je prodirala jutranja svetloba skozi zaprte oknice, a ona se še vedno ni odpravila k počitku.

»Ob devetih! Ob devetih!« — tako se ji je zdelo, da ponavlja ura, ki je tikala na steni.

Smučarji
lovci in turisti naj si pravočasno oskrbe
specijalne čevlje
pri dobrem strokovnjaku Škraba Franc,
Turjaški, sedaj Novi trg 2. 14302

14343

Klobuki!
AJINKOVEC R. SOSS
LJUBLJANA

367

NESTLE-jeva OTROŠKA MOKA

Šlezijski premog
naročajte dokler
traja zaloga, pri
Ilirija Dunajska c. 46
Telefon 28-20 1334

Inženirija
ali stavbenika za cenitve škod IŠČE centrala večje zavarovalne družbe, in sicer za Beograd.
Mesto je stalno in imajo prednost reflektanti s prakso.
Ponudbe pod »Stalna služba« na oglasni oddelci »Jutra«. 14364

Šiviljo
ki je popolnoma samostojna v prikojevanju damske konfekcije, posebno oblek, sprejmemo v stalno službo. Reflektiramo samo na prvovrstno moč. Nastop takoj. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Stalna moč«. 14326

Oglejte si otomane
v različnih vzorcih od 550 Din naprej, patent divane od 1500 Din, salonske garniture od 1800 Din, peresnice od 290 Din, madrace - afrike, močno blago, 240 Din. Vsa popravila izdeluje točno in najceneje le 13286
SAJOVIC.
LJUBLJANA, Stari trg št. 6.

Mesnica
v prostorih g. Lavtizarja
SV. PETRA CESTA ŠTEV. 83
zopet odprta
Prvovrstno meso in vsakovrstni mesni izdelki. — Cene solidne! 14281
STANKO MARINCIČ, mesar.

13428
štofe, kangarne
in loche za moške obleke, dobiti za površine, dežne plašče, zgovorljive moške obleke in oblike po meri kupite najceneje pri tvrdki
IVAN KROŠELJ
LJUBLJANA
Smartinska št. 16
(pri Martinova) in Zaleška 8.

ČEVLJE ZA SMUČARJE
turiste in lovce, solidno po meri izvršene, kakor tudi jahalne in lovske škornje za gospode in dame priporoča
L. Lukas, Ljubljana
Sv. Petra cesta 7.
3183

GRATIS
pošljemo vsaki materi brošuro
1:097
»Nasveti zdravnik mladim materam«
Na zahtevo poslano od NESTLE, Martičeva 11, Zagreb

Franc Stefančič
šolski upravitelj v pokoju.
Sprejmimo ga na zadnji poti v soboto 11. t. m. ob 4.1.
Ribnica na Dolenjskem, 9. oktobra 1930.

147 Telefon 2718
SLOVENIA-TRANSPORT
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 36.

V hipu pronikne ta pena

v vsako malo zobno razpoko in izplakne razkrajanje povzročeno nesnago iz zoba... na ta način osnaži COLGATE zobe najbolje

Ta efekt pokazuje, kako učinkovita COLGATE-jeva pena (pri nizki površinski napetosti) pronikne v globoko brazdo in tudi tam osnaži, kamor ne moremo prodreti z zobno ščetko.

Če krtačite svoje zobe s COLGATE, potem učinite več kot samo očiščenje površine.

Pena COLGATE ima znamenito lastnost: nizko površinsko napetost. To pomeni, da zama more pena pronikniti v vsako fino razpoko, da nesnago, ki pospešuje razkrajanje, omehča in izplakne.

Milijoni razumnih ljudi so si tega svesti, da je s snazanjem zob s COLGATE več storjeno kot samo očiščenje površine. To je ona zobna pasta, ki je v stanu, da izplakne iz najfinejših razpok uspešno vse razkrajajoče ostanke jedi in klice, kjer so nesrečnosno skriti in kamor ne doseže nobena zobna ščetka.

Na milijone ljudi je dejstvo, da največ zdravnikov priporoča COLGATE zobno pasto, napravilo največji utis.

Oglasi v „JUTRU“ imajo siguren uspeh!

Franc Stefančič
šolski upravitelj v pokoju.
Pogreb bo iz hiše žalosti v soboto 11. t. m. ob 4.
Maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi v Ribnici.
Ribnica na Dolenjskem, 9. oktobra 1930.
Leopoldina, žena. — Slavka, hči.

Rezilo, ki Vas bo zadovoljilo!

ROTBART-LUXUOSA
ROTBART-SONDERKLASSE
MOND-EXTRA GOLD
ROTBART (LILA)
MOND-EXTRA (GRÜN)

ROTH-BOUCHNER D. D. Specijalna tovarna aparatov za britje in rezil, BERLIN-TEMPELHOF DN.
Zastopnik za Jugoslavijo: MORIC A. KALDERON, Beograd, Knez Mihajlov Venac 23 a

COGNAC J.&F. MARTELL
Konjak „Martell“ je naravni proizvod, destiliran iz zlahtnih vin, pridelanih v vinskih gorinah Cognaca (Francija)

Glavno zastopstvo: **Henry H. Neumann**
Zagreb, Boškovičeva ulica št. 42